

GERZSENYI SÁNDOR
A keskeny út vándora

Gerzsenyi Sándor

A keskeny út vándora

Szerzői kiadás
Budapest, 2018

© Gerzsényi Sándor, 2018

ISBN 978-615-00-4078-3

*A kötet megjelenését
Gyaraki József támogatta
a szerző 85. születésnapja alkalmából*

ELŐSZÓ

Olyan családba születtem, ahol szüleim már rajta jártak a keskeny úton. Édesapám baptista lelkipásztor volt, édesanyám pedig egy nagyon buzgó, átadott életű pásztorfeleség. Őt gyermekük (mi sem természetesebb ennél!) szintén az ő hitvallásuk szerint szocializálódtnak, hívő családban, buzgó hívő gyülekezetben.

Nekem ráadásul még az is megadatott, hogy katolikus elemi iskolába járhattam. Az imaházzal szemben volt ez az iskola, melynek egy terme egyúttal kápolnaként is működött. Oda járt át a szomszédos településről a plébános, hogy vasárnaponként és egyházi ünnepnapokon misézzen. Természetes volt, hogy a ministránsok azok a kis elemisták voltak, akik a legkeresztényibb módon beszéltek és viselkedtek. Emlékszem, én is ministráltam. Amikor eljött az ideje a miserendben, finoman megráztam a csengőt, mise előtt és után szépen keresztet vetettem, és mondtam a kötelező imaszavakat és -mondatokat.

Odahaza nálunk a legtermészetesebb volt, hogy családi áhítattal kezdtük a napokat. Énekeltünk, igét olvastunk, megbeszéltük az üzenetet, majd egyenként imádkoztunk. Gyakran előfordult, hogy apuka elővette a hegedűjét, és közismert énekeket játszott, mi pedig tapsolva, kacarászva énekeltünk torkunk szakadtából.

Nem voltam megkeresztelve, természetesen, de otthon sokszor megbeszéltük, hogy ha eljön az ideje, én is fogom kérni a bemeztésemet. De addig

folyamatosan rajta kell maradnom a „keskeny úton”. Tudtam, mi az: bibliai tanítás szerint élni, s ha mégis botladozom, bűnbánatot tartani, bocsánatot kérni és haladni tovább az úton. – Az ottani gyülekezetben (Noszvaj) már kiskoromban aranymondásokat, verseket mondtam a testvérek előtt, nagy bátorsággal szavaltam. Legtöbbször édesanyánk írt nekünk rövid versikéket, és mi az örömmel hallgató testvériség előtt elmondtuk az „üzenetet”. Később rátértünk az ifjúsági újság, a *Hajnalcsillag* aranyos és szeretett verseire.

Bizonyára ez lehetett a gyökere költői mivoltomnak. Egyszer aztán, még iskolás sem voltam, „írtam” én is egy köszöntőverset. A szomszédban laktak Lakatos bácsiék, ő diakónus volt. Nagyon szerettem náluk lenni a hatalmas gazdasági udvarban, amely igazi „állatkert” volt számomra. Lovak, tehén, kisboci, disznó és futkosó malacok, mindenféle baromficsapatok. Szalmakazal, szénadomb. Az állatok elfogadtak barátjuknak. Én pedig őket.

Egyik Sándor-napon aztán nekifogtam és „gyártottam” egy köszöntőverset. Édesanyám egyik receptes irkájának a belső borítójára leírva találtam rá, nagy örömömmre, teológus koromban. Megosztom kedves olvasóimmal:

Egy csepp tinta cseppent
A cipőm orrára.
Én is megérkeztem
Sándor névnapjára.

Sándor bácsi messze-
Földön híres gazda.
Úgy látom, a kertben
Nincsen egy szál gazja.

Zörgetik a ládát,
Pénzt akarnak adni,
De a pénzesláda
Nem akar kinyílni.

De Sándor névnapján
Én nem pénzért jöttem,
Csak azért, hogy Sándor
Bácsit felköszöntsem.

(*Noszvaj, 1938. március 18.*)

A megtérésemre, bemerítkezésemre Gyulán került sor, annak a Körösnek a vizében, melyben Kornya Mihály is bemerítkezett valamikor. Hivatalosan és valóságosan akkor léptem rá igazán és valóban a *keskeny útra* teljes átadottsággal, visszavonhatatlanul.

Néhány hosszabb útszakasz: elvégeztem a nyolcosztályos gimnáziumot, utána a négy évfolyamos Baptista Teológiai Szemináriumot. Ezek után a lelkipásztorrá avatásom helyszíne Orgovány volt, első szolgálati állomásom. 1956-ban történt ez a sorsdöntő esemény. Igazán és valóban a keskeny út vándora lettem. Ateista világrend fogott körül, számos széles út vonzott és kínálgatta magát, néha ajánlat, máskor kényszerítés formájában. De az Úr megőrzött és vezérelt mindvégig.

Ebben a hosszú menetelésemben nekem a költészet volt egyik vándorbotom. Nemcsak rátámaszkodni lehetett, hanem viadalaim egyik fegyvere is volt az a tény, hogy írhatok, verset és prózát, valamint az az áldás, hogy sokan szeretettel fogadták írásos üzeneteimet.

Időközben bekerültem a *Békehírnök* munkacsapatába is. Harminc éven keresztül

robotoltam mint a „nemzet napszámosa”. Lelkesen, munkamániásan, fáradhatatlanul.

Nem túl régen kiderült, hogy van szívem. Ezt a sebészprofesszorok közelről megtapasztalhatták, amikor kézbe vették kioperált szívemet, és „nagyjavítást” végeztek rajta. Túléltem, Isten kegyelméből. Aktív lelkipásztorként hatvanegy esztendőn keresztül szorgoskodtam, voltam az örök jó Pásztornak egyik földi bojtárja. Most már kezdek elfáradni. Mi sem bizonyítja ezt egyértelműbben, mint az a tény, hogy a baptista szeretetház lett utolsó földi otthonom.

Innen már egészen élesen ki lehet venni az örök város körvonalait. Dicsőség Istennek, hogy hitem *keskeny útja* pontosan oda vezet, az *aranykapuhoz!*

G.S.

(Pécs, 2018. április 3.)

AJÁNDÉK CSIZMA

Életképek

Életutam dióhéjban

Egy apró hegyi falucskában születtem a Bükk-hegység déli peremén. Abban az időben még nem volt buszközlekedés, a legközelebbi nagyobb településre gyalogszerrel vagy lovas kocsival jártak a falumbeliek. Egyszer én is bátran fölkerelkedtem a szomszédokkal. A rövidebb utat választottuk, amely erdőn, hegyen-völgyön vezetett keresztül. Emlékszem, az egyik forrás közelében egy legelésző vaddisznócsaládra bukkantunk. Nem is tudom, ők ijedtek-e meg jobban, vagy mi. Mindenesetre egységes megoldást választottunk, szép csöndben, óvatosan visszavonultunk. Az öt kis vadmalac mintha bátrabban viselkedett volna, mint mi, gyerekek.

Az akkori iskolarend szerint a falumban „kijártam” a „négy elemi”, ez volt a neve az alsó tagozatú osztályoknak. Édesapám baptista lelkipásztor volt ott, a körzetben. Tízéves koromban meghívta őt a „Viharsarok” egyik gyülekezete. A hívást elfogadta, így aztán a következő nyolc évet a gyulai gimnáziumban végeztem. Ott érettségiztem is „jó” eredménnyel. Mi voltunk az utolsó csoport, amelyik még nyolc gimnáziumot járt, mert ettől kezdve az új „rendszer” behozta a nyolc általánost és a négy gimnáziumot.

Gyulán kaptam az elhívást a lelkipásztori

szolgálatra. Tizenhárom éves koromban tértem meg, és bemerítésem több ok miatt is felejthetetlen. Egyrészt minden bemerítkezés életre szóló élmény, amelynek valamennyi mozzanata örökre bevésődik az ember emlékezetébe. Másrészt az édesapám végezte a bemerítést, harmadsorban pedig a szabadban történt ez az esemény, a várost átszelő Körös-csatornában. Még azt is hozzá kell tennem, hogy hárman álltunk ott a családból a fehérruhások között, a bátyám, a nővérem és én.

A Teológiai Szemináriumba akkor csak kétévenként vettek föl hallgatókat. Amikor én jelentkeztem, éppen nem indult új évfolyam. Csak azzal a feltétellel vettek fel, ha egy év alatt elvégzem az első két évfolyamot. Természetesen vállaltam a próbát. Így történt, hogy még alig voltam huszonhárom éves, és már lekipásztor lettem. Igen megdöbbenett, hogy sokan a gyülekezetből Gerzsényi „bácsi”-nak szólítottak. Nehéz volt megszokni.

Orgoványon kezdtem a pásztori szolgálatomat. A második évben megnősültem. A gyülekezet rendezte a menyegzőnket. Az ünnepi istentisztelet három és fél óráig tartott. A rendkívüli vacsorán százötvenen voltunk együtt. – Csodálatos időszak a életemnek, amit ebben a kis községben töltöttem.

Onnan Rákoscsabára kerültem, ahol szintén két évig szolgáltam. Ezt követően a Kispest II. gyülekezetben lettem lekipásztor, majd rövid idő múlva vállaltam a csepeli gyülekezet pásztorlását is. – Közben született két gyermekünk: Zsolt és Csaba.

Egyszer aztán meghívott a rákospalotai baptista testvériség, és én szívesen vállalkoztam rá, hogy a Budapest XV. kerületi gyülekezetben munkálkodjam. Az ott töltött tíz esztendő csak felsőfokú szép jelzőkkel tudnám kellőképpen méltatni.

És mégis érkezett a változás ideje. A pécsi gyülekezet – pásztor nélkül maradván – engem hívott meg. Engedtem az Úr Lelke vezetésének, és Pécsre költöztem családommal együtt. Tizenegy évig éltünk a Dunántúlnak ebben a népes közösségében. Ez idő alatt megadta a mennyei Atya, hogy új közösségi házat építsünk, mert a régít kinőtte a dinamikusan fejlődő gyülekezet. Nyolc éve avattuk fel az impozáns, modern, új templomunkat.

Érdekes családi „hagyomány” nálunk a „visszatérés”. Édesapámat a noszvaji gyülekezet visszahívta Gyuláról. László bátyámat a péceli gyülekezet visszahívta külföldről. Engem a palotai gyülekezet visszahívott Pécsről. Így hát a befejező esztendőket Rákospalotán töltöttem, ahol aztán – harminc év múltán – nyugdíjba menni kényszerültem megromlott egészségi állapotom miatt.

És újra egy visszatérés: most Pécsen élek, de nem aktív, hanem nyugalmazott lelkipásztorként.

Meg kell jegyeznem, hogy a pásztori szolgálatom mellett elvégeztem az Újságíró Akadémiát. Harminc éven át dolgoztam a *Békehírnök* kötelékében, húsz éven át hivatásos újságíróként. Néhány évig a lap felelős szerkesztője is lehettem. Ebből a tényből kiindulva keresett meg néhány hete a *Vasárnapi Iskolai Híradó* szerkesztője, Győri Lajos testvér, hogy kapcsolódjak be én is a gyermekújság szerkesztésébe, mivelhogy fél éve „lettettem a lantot” a *Békehírnök*nél.

Most nagy örömmel kapcsolódom be ebbe az újabb gyönyörű munkába. Azért is írtam magamról e rövid életrajzot, kedves Gyermek, hogy ti is megismerjétek nagyjából, ki is az a G.S., mert e két betűt mostantól többször is (vagy talán gyakrabban) ott találjátok majd egy-egy írás végén.

Fogadjatok magatok közé jó szívvel, szeretettel!

Hiszem, hogy az Úr Jézus kegyelme által sok közös lelki élményben lesz részünk.

(Pécs, 2002)

Ajándék csizma

Sanyi sír. Keservesen, ahogy csak egy ötéves gyerek tud sírni. Laci viszont nevet. Önérzetesen, a hétéves báty boldog büszkeségével. Csizmát kaptak nagypapától ajándékba, igazit, remekbe szabottat. Olyan az éppen, mint a felnőtteké: patkós, ráncos, nyeszergő talpú fekete kincs... És Laci nevet. Már ott páváskodhat a bámuló szomszéd gyerekek irigy pillantásai között, a csodalábbeliben toporogva. Sanyi viszont reménytelenül, vigasztalhatatlanul kesereg. Nem megy föl a lábára a csizma. De ő azért szuszogva, makacsul erőlködik. Hintópor... Cipőkanál... Minden mozgatható segítség. A csizma kitartóan ellenáll. Nem megy föl semmiképpen!

Egész délutánja mélységes, keserű gyászban telik el. Szüleinek is alig sikerül kissé lecsillapítaniuk, türelmes, szelíd rábeszéléssel meggyőzniük:

- Majd visszaküldjük nagypapának. Helyrehozza, használhatóvá teszi.

- Egy-két hét, a Lacié már megkopik, neked akkor lesz új csizmád.

Ebben aztán úgy-ahogy megnyugszik. De este, mielőtt aludni térnének, óvatosan kisompolyog a szobából. Mindig félt a sötétben, most azonban valami szokatlanul különleges bátorság költözik a szívébe. Elszánt, mint akit egy nemes ügy hősiességre ösztönöz. Még iszonyút dobban a szíve, amikor egy kőben megbotlik a lába, de aztán határozott lendülettel

mászik a padlásra. Néhány lépést előremergy a sötétben, majd a poros agyagon letérdel és buzgón imádkozni kezd:

- Drága Jézusom! Nagypapától kaptam egy pár csizmát. Nem jó, nem megy föl. Lacinak jó az övé... Kérlek, add, hogy vagy a lábam legyen kisebb, vagy a csizma legyen nagyobb, de hadd tudjam elhordani én is. Amen!

És mint aki nagy tehertől szabadult, frissen kúszik le a létrán. A szobába szinte kihívó derűvel lép. Anyuka észre is veszi, de nem kérdez semmit. Sejti a titkolózó szándékot. Nem szól senkinek. Aludni mennek.

Reggel. Még alig világosodik. Valaki a sarokban izgatottan motoz. Sanyi ül a kisszéken, kezében az új csizma. Illeszti bele a lábát, nagyot ránt rajta, és szinte hanyatt esik a lendülettől meg a csodálkozásról. A csizma felment, a csizma jó! Gyorsan a másikat! Az is könnyen a lábára csusszan. Mintha csak az álma folytatódna. Már lépeget is büszkén a visszakapott drága lábbelikben. Öröme határtalan. Ugrálni, ujjongani kezd. Boldogan csörtet szülei szobájába, és egyre csak ezt ismétli:

- Tudtam! Tudtam!

- Mit tudtál, kisfiam?

- Hogy jó lesz a csizma. Imádkoztam, és az Úr Jézus meghallgatott.

Az ablakon bekandikáló napsugár csillogó örömkönnyekben nézegeti magát. És egy kisgyerek szívének csillogó hittükrében.

Két év múlva a második elemista Sanyi kusza, düledező betűivel a nagypapához írt kis levelében többek között ezeket írja:

- Drága Nagypapa! A kis csizma még mindig jó. Senkinek sincs ilyen szép csizmája az osztályban...

(Első imameghallgatásom története.)

„Én ott látok egy angyalt!”

*„Ez a szegény kiáltott, és az Úr meghallgatta,
és minden bajából kimentette őt.*

*Az Úr angyala tábort jár az öt félők körül,
és kiszabadítja őket.”*

(Zsoltárok 34,7–8)

Kishúgomról, Katinkáról szól ez a kis történet. Abban az esztendőben volt hatéves, ősszel került az iskola első osztályába.

Dúlt a háború körülöttünk. A fülhallgató-detektoros ósdi rádióban már bemondták a szörnyű hírt, hogy Battonya felől megindult városunk felé a „vörös veszedelem”. Egyik délután feltűntek a délnyugati égbolton a mély mohogású, ijesztő hangú nehézbombázó repülőgépek. A Szövőgyár szirénája légi riadót jelzett hátborzongató hangjával. Mindenki igyekezett fedezék alá húzódni. Ahol pince volt, a ház lakói és a szomszédság oda menekültek. A szegényebbek a saját házi készítésű földbunkerjük védelme alatt vélték megtalálni túlélési lehetőségüket.

Szüleink úgy gondolták, hogy otthonunk legbiztonságosabbnak tűnő helyiségébe, a hálószobába vonulnak vissza a négy gyerekkel. Katinka volt a legfiatalabb. A jókora, tölgyfából készült ebédlőasztalt a sarokba vonszoltuk. Édesanyánk fölpakolta rá az összes dunyhát, paplant, párnát oltalom gyanánt, mi pedig – gyerekek – bebújtunk az asztal alá.

Izgalmas mókának tűnt ott szorongani a védett „sátorházunkban”. Amikor azonban csakugyan elkezdődött a haddelhadd, reszketve figyeltük, hallgattuk az ágyúdörgést és a könnyebb kézi és gépfegyverek ropogását... Egy irtózatos csattanás megrázta az egész épület alapjait, falait. Sírva, szorongva csak arra gondolhattunk, hogy na most mindennek vége!

Édesapánk kint járőrködött, hogy közelebről lássa-hallja, mi újság odakint. A robaj után nemsokára megjelent, és mondta, hogy egy akna csapódott az imaház bejárata elé. Annak a robajlását hallottuk. Édesanyám volt az „anyamadár”, aki figyelmes, óvó szeretetének szárnyai alá vont bennünket, és Jézus nevében vigyázott reánk. Szorongva igyekeztünk minél kisebbre összehúzni magunkat. Majd hirtelen nagy csend lett kint és bent egyaránt.

Az asztalsátorunk alatt egyszer csak Kati hűgünk síró-nevető, éles hangon megszólalt:

- Anyuka! Én ott, a két utcai ablak között látok egy gyönyörű angyalt!

Laci, a bátyám, egyből leszólta fölényesen:

- Ne butáskodj már! Látható angyal nem létezik! Érthető?!

Én következtem:

- Ez a Kati a félelemtől teljesen meghibbant! Kati! Térj észhez!

De Katinka csak állította kitartóan, sőt, sírva bizonygatta:

- De igenis, hogy látom őt! Az angyalka pedig integet nekem. Sőt, azt mondja, tisztán hallom, hogy nem szabad félni!

Jolika nővérem persze rögtön a pártját fogta a kishűgának. Mi azonban, felvilágosult „férfiak” egyre állítottuk, hogy ilyen nincs!

Anyuka csendesítgette a gyerekvitát.

- Ne bántsátok Katikát. Ha ő látja az angyalt, én elhiszem ezt neki. Az Úr így akarja jelezni irántunk való szeretetét.

Pár perc múlva - járőrözés közben - édesapánk ismét megjelent. Elmondtuk neki a nagy „problémát”. Ő mindig a nyugalom és békeség drága képviselője volt a családukban. Kérdezni kezdett:

- Laci fiam! Emlékszel még a múlt vasárnapi aranymondásra? - Természetesen én válaszoltam nagy hangon:

- Hát persze hogy emlékezünk! „Azt Úr angyala tábort jár az öt félők körül, és kiszabadítja őket.”

Katinka is megszólalt:

- Én még azt is megkérdeztem, hogy mi az a „tábor”. És Jani bácsi mondta, hogy egy vagy több sátor, ami alatt meghúzódhattak a katonák... Ugye, apuka, nekünk most ez az asztal jelenti a tábort, mert alábújtunk, és az angyal éppen erre járt táborjárás közben, hogy meglátogasson és megnyugtasson bennünket? Mert én rettenetesen féltem. Ugye, apuka, ez tényleg egy igazi angyal volt?

- Igazad van, kicsi lányom. Legyen néked a te hited szerint. Lám, valamennyien megmenekültünk. Így vigyázott ránk drága menyeyi Atyánk.

Utólag aztán bevallottam, hogy tényleg lehetett ott látni valami gyönyörű fehérséget. De én egyáltalán nem gondoltam angyalra. Ha azonban Katinka állítja, hogy angyal volt, hát akkor az volt! Anyuka és apuka is őt pártolják, hát én megadom magam.

Végző soron az az igazság, hogy drága szüleink öt gyermeket kaptak ajándékba a Teremtőtől. Született még egy öcsénk is. Így tehát

három fiú és két lány – ez jelentette a familiát. Illetve ki kell javítanom magamat, mert hatodiknak be kell számítanom azt a kedves és gyönyörű angyalt is, akivel a leányrészleg kiegészült háromra.

„Ez a szegény kiáltott, és az Úr meghallgatta, és minden bajából kimentette őt. Az Úr angyala tábort jár az őt félők körül, és kiszabadítja őket.” (Zsolt 34,7–8)

Háborús novella

„Bejöttek az oroszok!” – így mondta mindenki. Battonya irányából érkeztek. Akkor kezdtük érezni a borzalmat, amikor egy akna becsapódott a Munkácsy utcai oldalon az imaház elé. Az ajtónál a bal oldali betonoszlopot kettétörte. Az ajtó megsérült. Be kellett deszkázni belülről. Mi, a család, a hálószobában dekkoltunk. Szüleink a nagy ebédlőasztalt középre húzták, rárakták a dunyhákat, párnákat. Az asztal alatt vacogva, reszketve vártuk, hogy ne történjék semmi. Mi, gyerekek, mind a négyen. Apuka gyakran kióvakodott a lakásból, hogy lássa, mi történik. Az előszobaajtó fölött a gangon lógott egy kapucsengő, bögrényi harangocska. Egy eltévedt puskaagolyó beletrafált, megcsorbulva hullott a lábtörlőre. Később ott találtuk meg, a virágoskert szélén. Napokon keresztül légiriadók zargatták a lakosságot. Felüvöltött a közelünkben lévő Harisnyagyár szirénája. Borzongó, riadt érdeklődéssel hallgattuk. Aztán igyekezett mindenki a fedezékekbe húzódni. Az udvaron ástunk egy primitív bunkert. Volt egy alacsony bejárata, a másik végén pedig ablakszerű kijárat. Persze ha ráesik egy bomba vagy akna, csak annyit segített volna a bunker, hogy rögtön el is

lettünk volna temetve, egyetlen tömegsírba az egész család. Éjjelente időnként az egyik szomszéd borospincéjében húztuk meg magunkat. Szívesen befogadtak bennünket. Úgy gondolhatták, hogy a hívő papot és családját megoltalmazza az Úristen. Akkor – vele együtt – ők is életben maradnak. Mi ott az egyik sarokban énekelgettünk reszkető gyerekhangon, hangosan imádkoztunk. Oltalomkérő istentiszteleteket tartottunk szüleink közreműködésével. Megőrzött bennünket a kegyelem Ura. Az utcai ablakokat bezúzta a légnyomás, a hátsó kapu beszakadt, de egyébként nagyobb károk nélkül megúsztuk az oroszokat. Egyik nap berontott az udvarunkra egy felkötött karú, szakadt „ruszki szoldát”. Lefutott az alsó udvarra, aztán fél karral és két lábbal átvette magát a kerítésen. A szögesdrótos védelem meg se kottyant neki. Más alkalommal két marcona, mongol arcú katona csörtetett be a lakásunkba. Oldalukon géppisztoly. Úgy mondtuk később, hogy zabrálni akartak. Nagyon éhesek lehettek, mert az egyik valahonnét előkapart egy doboz cipőkrémet a sezlon alól. Mintha ma is látnám, lepattintotta a bokszosdoboz fedelét, és az ujjával kikanalazta a krémet, majd nagy cuppogással elszopogatta, elnyalogatta a finom „lekvárt”. A társa megpillantotta a vekkerórát a konyhakredenc egyik polcán. Odakapott, leemelte, rázogatta, hallgatta a ketyegését. Csavargatta hátul a kis beállítógombokat. Végül – dolgukvégezetlenül – jobbra-balra leskelődve kisiettek a házból, mintha féltek volna valamitől. A hátsó kapu felé osontak. A zubbony alá rejtett vekkeróra egyszer csak elkezdett csörögni. Odakapott rémülten az orosz katonagyerek,

kirántotta a kebeléből, és mielőtt kiléptek volna a kapun, a létra mellett a falhoz vágta az órát. Valószínűleg azt gondolta, hogy valami pokolgép kezdett működni a hasa tájékán. Mi, gyerekek délután nagy élvezettel keresgéltük a kritikus helyen a szétszóródott apró fogaskerekeket, óradarabokat. Még mondogattuk is, hogy a nagy vekkerből fogunk csinálni magunknak néhány kisebb karórát.

A Hajnal utcai közvetlen szomszédságunkban volt a városi útfenntartó vállalat egyik lerakata. Hatalmas udvar, tágas raktárak a hátsó soron. Az oroszok hamar felfedezték, és az lett egyik ideiglenes lőszerraktáruk. Gépek, fegyverek, lőszer, háborús tartozékok. Persze szigorúan őrizték. Laci bátyám kitalálta, hogy egyik délután, amikor az örök iszogatni kezdenek, átmászhatnánk a kerítésen. Nézzünk körül a lőszeres teremben. Találtunk is egy-két zsebre való ezt-azt. Otthon az udvari WC mögötti rejtkehelyünkön aztán elkezdtük szétszerelni a szerzett „anyagot”. Laci valamilyen robbanószerkezetet bütykölt. A puskaport már sikerült kinyernie, de a gyutacs még benne lapult. Pizskálgatta, ütögette. Egyszer csak óriási robbanás! – Szerencsére nem szakította le a karjait, csak csúnyán megsérült a keze. Ordítva, üvöltve rohantunk be édesanyánkhoz, segítsen, mert Laci el akar vérezni.

Ez előtt néhány hónappal történt, a németes korszakban. Az imaházzal átellenben, a Munkácsy és Hajnal utca sarkán volt előzetesen, huzamosabb ideig a németek „főhadiszállása”. Vasárnapot ünnepeltünk, a gyülekezetből áthallatszott az éneklés a katonaszomszédokhoz. Istentisztelet után épp ebédelni készültünk az

otthonunkban, amikor megjelent egy német egyenruhás fiatal tiszt, és beszélgetni akart velünk. Édesapám átküldött a néhány házzal odébb lakó Gyurka bácsiékhoz. Hívjam, mert ő tud németül. A délutáni istentiszteleten ez a fiatal katonatiszt bizonyoságot tett a gyülekezet előtt, megvallva hitét az egybegyűlteknek. Teltek-múltak a hetek, átvették az irányítást az oroszok. Szintén egy vasárnapon történt, hogy egy orosz kiskatona, egyszerű fiatal baka, bekopogtatott hozzánk. Feltűnt, hogy nem berontott, hanem bejött. Kézzelel-lábbal magyarázott, nem értettünk semmit. Hirtelen fölemelte a karjait, és mondja mosolyogva: „Sztoj!” Aztán benyúl a zubbonya szíve fölötti zsebébe, és elővarázsol egy tisztának egyáltalán nem mondható, könyv alakú csomagot. Kezdi kibontani a rongyos borítóból a „valamit”. Közben néhányszor összekulcsolja a kezét, mintha imádkoznék. Végül is előkerült egy kis méretű Biblia a rejtegetett pakkból. Vigyori arccal vette kezébe, mutatta a családnak, majd nagy gesztikuláció közben unszolta édesapát, hogy üljenek le. És elkezdtek „beszélgetni”. Az orosz „gyerek” kikeresett egy-egy bibliaverset, édesapám pedig megnézte és kikereste a magyar Bibliában ugyanazt. Nagyon élvezte mindenki a „bábeli” jelenetet. Végül megállapodtak, hogy a következő vasárnap nálunk fog ebédelni az orosz katona. Még emlékszem jól a Lukács evangéliumában található igeszakaszra. Lukács 24,29-31 - „Maradj velünk” a jövő „voszkriszényián”! És „asztalhoz telepedett velük” - folytatódott az evangélium. Fölragyogott az arca, és bólogatva „Dá! Dá!”-zott a mi újdonsült barátunk.

Egy-két év múlva Laci levelet írt a nálunk

hagyott lakcímre. Válaszolt is a testvérünk. Ha jól emlékszem, tanító volt a városukban, az ukrajnai Harkovban. Az Úr megőrizte őt a háború borzalmas viharában. És minket is oltalmazó szeretetébe fogadott kegyelmesen.

„Mindig van miért hálát adni”

(folytatás, illetve befejezés)

Amikor a bátyám, László elolvasta múltidéző novellámat, azonnal felhívott telefonon, és elmondta sietve, hogy folytatása is van ennek a történetnek. Ő ugyanis megörökölte édesapánktól ennek az orosz katonának a lakcímét, és írt egyszer egy baráti-testvéri levelet Harkovba. Ez a cím azóta – sajnos! – elkallódott, de Laci bátyám a következőkre emlékezik:

Valamilyen Pavelnak hívták a fiút. Szóval ez a Pali nevű kiskatona eljött hozzánk vasárnapi ebédre a megállapodás szerint. Éppen disznótoros ebédre került sor akkor a mennyei Atya jóvoltából. A hadikoszton kiéhezett, ösztövért alkatú Pável igen belefeledkezett az étkezésbe, mert degeszre ette magát a szokatlanul zsíros és tápláló, magyaros „disznóságokból”. Rettentő gyomorrontást kapott. Bekerült az alegység kórházába. Két hétig nyomta az ágyat, eddig tartott a gyógyulási folyamat. Eközben az alakulatát továbbvezényelték, ki a tűzvonalba... Megrendülve írta levelében később, a háború után, hogy csapattársai egytől egyig odavesztek abban az ütközetben. Egyedül ő maradt életben Isten különleges közbelépése folytán. Erre is igaz hát a cím: Mindig van miért hálát adni!

Még azt is elmondta László, hogy Pável

testvér visszatérve a harkovi gyülekezetbe, ahol őt már évekkel előbb bemelegítették, az Úr hűséges és hálás szolgálója lett és maradt. Nem sok idő múlva diakónussá avatták, ebben a lelki munkakörben tevékenykedett évtizedeken át az ottani baptista közösségben. Az alkalmi kapcsolat – sajnos! – nem folytatódott Pál atyánkfíával. Az én számításom szerint még élhet valahol Ukrajnában.

De hogy az isteni gondviselés élő tanúja volt mind a családjában, mind a gyülekezetben, afelől semmi kétségem sincs. Közös tapasztalatunk ugyanis Oroszországban és Magyarországon egyaránt, amit Pál apostollal együtt vallunk: „Tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott.” (Róm 8,28)

Add tovább!

Még az elmúlt évezredben

Hangzott vallomásom:

Én az Úr szolgálója leszek.

Nem nyugszom meg másen!

„Kit küldjek el?” – hangzott a szó.

„Ki menne el nékem?”

Én azt mondtam: Tiéd vagytok

Végleg és egészen!

Kaptam néhány talentumot.

Nem is tudom, mennyit.

Most aggódom. – Nem ástam el

A kincsemből semmit?

Életemben a „pénzváltók”

Csapatja vett körül.

Nekik adtam – Kamatozott?

A lelkem most örül.

Lehettem volna lelkesebb,
Sokkal szorgalmasabb...
Pedig nagyon igyekeztem.
Szívem majd meghasadt.

Öt kenyерem és két halam –
Vallom: kissé kevés!
De Ő megsokasította.
Így lett „talán” elég.

Jár az óra. Fogy az időm.
Hunyó gyertyám serceg.
Kérlek, Uram, adj még nekem
Néhány múló „percet”.

Még legalább egy léleknek
Hadd vigyem el üdvöd!
Mindvégig úgy adjam tovább,
Hogy te magad küldöd.

(Öt szerény verseskötetem baráti társaságában)

Együtt - végig!

Hatvan éve jártunk fönt, a „Hóreb hegyén”.
Ő gyönyörű lány volt, én jóképű legény.

Láttuk ott a csodát. Nem lehet felednünk.
– Csipkebokor lángja lobogott mellettünk.

Bokor közepében tüzes angyal állott.
Hallottuk, miként hív az áldó, az áldott.

Azt mondta: Istennek kellünk mi, így, ketten.

„Ne tiltakozzatok a küldetés ellen!”

Istenünk! De te vagy ég és föld Királya!
Miként lehetnénk mi ily nagy Úr szolgálója?!

Ám a hang folytatta: „Szükségem van rátok!
Ha nekem engedtek, népemnek szolgáltok.

Vagyok, aki vagyok! – A helyetek mától
Csak mellettem lehet. Soha sehhol – máshol!

Induljatok együtt. Mert én így óhajtom.
Aki nekem szolgál: tenyereimen tartom.”

Ott élünk azóta, Isten oltalmában.
Ővele boldogan, és általa bátran.

Derekunk meghajlik, léptünk reszketősebb.
De a hivatásunk mindennél erősebb.

A „Vagyok” – valóban örök segítségünk.
Őmellette még a haláltól sem félünk!

Schumann-dal - 1.

Az Úr a Pásztorom!
Szavában bízhatom.
Hűsége véd,
Szentlelke véd!
Meghallja hangomat.
Jósága támogat.
Ő ad reményt.
Próbákon átvezet.
Szíve őrzi lelkemet.
Mellettem áll.
Szava rám talál.

Nincs bennem félelem.
Hűsége véd,
Szeme őrzi életemet.
Soha nem hagy, mert szeret.
Szeme elkísér,
Szava jót ígér.
Szíve őrzi életemet.
Soha nem hagy engemet.
Jó Pásztor Ó!

Schumann-dal - 2.

Hallottam hangodat,
Megláttam arcodat,
S mint hű arád
Vártam reád!
Most együtt indulunk,
Egy úton járhatunk.
Isten megáld.
Szilárd e frigykötés,
Sose tépi semmi szét.
Fogjad kezem,
Tied a szívem!
Bármit hoz végzetünk,
Velünk az Úr!
A bajoktól megszabadít,
Szava szól és bátorít.
Neve vigaszunk,
Benne bízhatunk...
Feléd nyújtom két kezem,
Neked adtam életem.
Indulj velem!

Oltárodon, Uram

Mikor a „szent részt” az oltárra tették,
Természetes volt, hogy ott elégették.
Hátborzongató ez az ősi szent kép.

A füst lehet komor, sötét és fojtó,
De jó illat is, fölfelé gomolygó.
Káin és Ábel. – Dicséret és zokszó.

Életem én is oltárodra tettem.
Odaadtam, mert „másként nem tehettem”.
Vizsgálgom, vajon jó illat lettem?

Szánom és bánom. Olykor füstölögtem.
Keserves szívvel kínlódtam és nyögtem.
De Örök Főpapom ott állt mögöttem.

„Emlékezz! – Én is. A kereszt oltárán...
Megvívтам harcom. Kacagott a sátán.
Atyám az égben kitárt karral várt rám.”

Lejár az óráм. Egyre több a hála.
Előrenézek, néha meg-megállva.
Ha nagyon fáj, az bűneimnek ára.

Elégek érted, golgotai Bárány...
Üdvöt nyertem szent áldozatod árán.
Tudom, hogy fönt életkorona vár rám.

Hatvanadik

Egy nappal korábban utaztunk Gyulára
(autóval), hiszen az ilyen találkozásokra délelőtt
szokott sor kerülni. Maga az út azonban mintegy

öt-hat órás, csak így lehettünk pontosak. Már egy negyedéve lefoglaltunk egy apartmanos szálláshelyet az internet segítségével. Így aztán nem kellett töprengeni, hol és hogyan szállunk meg.

Péntek délben egy gyulai vendéglőben ebédeltünk a Csabai út elején. Délután megismerkedtünk szállásadónkkal és családjával. A férfi és a két gyerek ausztrál állampolgárok, a feleség vajdasági származású. Kiegészítő jövedelemforrásuk a vendégfogadás.

Beköltözés, városnézés. A „Százéves”-ben rétest csemegéztünk és képviselőfánkot. Útközben talákoztunk két fiatal nőismerőssel. Egyikük Nyári Rudika felesége (Méhkerékről), másikuk pedig Kiss Tibor Péter lekipásztor neje, Sajben Magdi. Megállapítottuk, hogy „kicsi a világ”.

Fél tizenegykor volt az érettségi találkozó kezdete a gimnázium előtt. „Álló”-fogadás, beszélgetés, viccelődés. – Pallag Ica kéri Vince Lajost („Lui”-t): A feleséged nevét nem ismerem, áruld már el, hogy hívják! – Lui néz, gondolkozni látszik, majd legyint: Sajnos, romlik az emlékezetem... És nem jutott eszébe, hogy hívják a feleségét. (Legalább annyit mondott volna, hogy Vincze Lajosné!)

Aztán megnyíltak az iskola kapui, és mi bevonultunk a földszinten lévő régi osztálytermünkbe. Tíz „lány”, hat „fiú”. A lányok kaptak egy-egy szál sárga rózsát.

Leültünk a modern, kétszemélyes „padok” mögé. Szinte valamennyien kissé korpulensek vagyunk, alig-alig fértünk be az asztalok melletti székekre.

Három régi tanárunk ült a katedrán: Lindeisz Ferenc korelnök, Domokos György és Kovács Ferenc. Rangidős Feri bátyánk egyenként olvasta

a névsorban szereplők nevét. Annak idején a „női részleg” tizenkilences létszámú volt, mi, fiúk pedig harmincegyen végeztünk. Most – a hatvanadikra – eljött tíz osztálytársnőnk, fiúk pedig hatan voltunk.

Szót kapott mindenki, miután a három tanárunk elmondta a saját története részleteit a legutóbbi évtizedről. Amikor rám került a sor, baptista szokás szerint a 60. zsoltár néhány mondatával és a hozzájuk fűzött gondolataimmal köszöntöttem a jubiléus társaságot.

Néhány idézet a felszólalók szép, szabatos mondatai közül: (Lindeisz) – „Felejtethetlen számomra a lányok érzelmi gazdagsága, valamint a fiúk szellemi frissessége, rugalmassága.” – „A tanár nemcsak tanítja a tanítványokat, hanem igen sokat tanul is tőlük.” – „Feleségemmel, Tildikével ötvennyolc éve bandukolunk utunkon, egymás kezét fogva.” – Domokos tanár úr nehezen állt fel székéről: „Fiatalkorunkban a lépcsőket hármásával vettük a gimnázium épületében. Most azonban bottal botorkálunk fel és le. De főként le...” – Egy szingli kollegina mondása: „Magány ellen legjobb orvosság az egyedüllét...” – Kovács tornatanár úr megállapítása: „Az életünk olyan, mint a maratoni futás. A nyugdíjas években nem szabad a lefutott táv után lefeküdni. Még leülni sem szabad, hanem lazító mozdulatokkal, sétával, hasznos tevékenységekkel kell megteremteni az átmenetet. Persze nem könnyű megállni, mert még lábunkban a futás kényszere.”

Jubileumi közös ebéd a Sörpincében. Ki-ki a saját ízlése, egészségi állapota, lehetősége szerint rendelt. Eközben a fényképész fiatalember meghozta a csoportképet, melyet az alma mater előtt készítettünk. Oldott beszélgetések, címcserék, közös tervek készítése. Nem lehetne évenként találkozni? Viszünk virágot a temetőbe? Mikor és

miel mentek haza?

De jó volt egymást látni! – Isten veletek! – A
vizszontlátásra!

(Gyula, 2012. május 19.)

Csillaghullás

Izajás

fülsértő hangon harsog:
„leestél az égről,
fényes hajnalcsillag!”

Én – melldőngető bánattal,
hangtalan sikoltom,
kérdzem figyelve,
kérve, követelve:

Miért?!

Miért zuhantál alá
azon a csillagtalan éjszakán,
te drága gyermek?!

Távolról figyelve

vélhette valaki:
villám hasított
a sötét munkáskerület
fekete poklába.

Fényes energiáidat

„leföldelte”
a nedves kert
piszkos homokja.

Nem hallottam, nem láttam semmit,
csak érzem sajtó,
elnémuló szívvel:

Hiányod elkísér
földi utam végéig,
s gyötörni fog kegyetlen.

(Pécs, 2012. augusztus 11.)

Nincs válasz

Megdöbbentő konstelláció!

Születésnapját ünnepli az anya.
Nem fiatal már.
Meghal aznap egyik gyermeke.
Noha nem idős még.

Jajokat vált ki már az is,
Ha egy fiú agg szülőjét temeti...
Ennek fordítottját ki rendeli el?!
Vád fortyog szívem mélyén,
Noha nem tör fel a vulkán.

Miért, Uram, miért?!

Föld, ne fogadd be!
Úr, ne ereszd át!
Halál, ne tudj neki örülni!
Élet, követeld őt vissza!

Senki sem reagál dühömrre.
Fájdalmamra semmi se moccan.

Bevégeztetett!!!

Apelláta nem lehetséges.

Nem érdekes
És értelmetlen.

Ki akarom mondani nyöszörögve:

Igen, Atyám!
Te így akartad.

De mondd: miért?!

(Pécs, 2012. augusztus 11.)

„Örökké tart szeretete”

„Így szóljanak az Úr megváltottai!”
(107. zsoltár)

Igen, Uram, mi is tengerre szálltunk.
Jó régen történt ez a behajózás.
És munkánkat a „nagy vizeken” kellett
Elvégeznünk. Jöhetett napra nap,
Siklott hajónk mélységes tengeren.
Láttuk erőd hatalmas tetteit.
Akaratod szerint forgószelel támadt.
Kidobtunk minden fölösleges terhet,
Hogy fent maradjunk a hullámok hátán.
Égig emelkedtek a sós vizek.
Égig emelték szívünket csodáid.
Majd zuhantunk a feneketlen mélybe.
A veszedelmek közt kétségbeestünk,
Imbolyogtunk, miként a részegek,
És bölcsességed híján tántorogtunk.
De fölemeltük szívünket tehozzád,
És szent arcodat felénk fordítottad.
A forgószelet lecsendesítetted,
Meghunyászkodtak a dühös hullámok.
Karod kiemelt szorult helyzetünkéből,
S bevezettél a kívánt kikötőbe.

Itt vagyunk éppen e csöndes öbölben.
Kimondhatatlan nagy szeretetedről
Kopott lantomon háladalt pendítnek
Göcsörtös ujjaim. – Magasztalásra

Nyílik az ajkam: áldassál, Hatalmas!
Ujjongva elbeszélem nagy szerelmed
Felséges tetteit, és mindörökké
Ott maradok az imádóid közt,
Mert kimentettél szorult helyzetünkből.
Kivezettél a halál árnyékából...

Míg dobog szívünk, teneked szolgálunk!

(Balatonfüred, 2012. augusztus 31.)

A vén diófa alatt

Nem falu, sem város, csak egy „település” –
Tömeg-közlekedése: könnyű repülés.

Az udvar közepén áll a vén diófa.
Róla szól ma reggel e butuska strófa.
Széles utcái a kisebb-nagyobb ágak.
Hajnaltól alkonyig csattognak a szárnyak.

„Szeretnék szállani”, mondogatom néha,
De csak elterülök, mint egy gyalog-béka.

„Mi újság, bácsika?” – kérdezik a cinkék.
„Ennélk valamit, de az ebéd még nincs kész.”

Két kis pinty vitázik. Csőrükben egy féreg.
Rájuk ront egy veréb: „léglökéses véreb”.

Aztán csönd lesz megint. Gurguláz egy gerle.
Lent macska miákol: Kis galambom, jer le!

Langyos nyári szellő az ágak közt járkál.
Csóka csőre csörren. Kiáltozza: Kár! Kár!

Kocog a fakopáncs: Begyem üres... Nem jó!

Elkapom grabancát, ha hagyja a hernyó!

Lesi őt a sármány. Nyitva marad szája.
„Ma reggel pondró a harkály rántottája?”

Volna egy kérdésem: Hány éves vagy, vén Fa?
„Százhusz is elmúltam. És ez most nem tréfa!
Blaha Lujza »néni« színésznő korában
Árnyam alatt húsölt egy kopott fotelban.
Ő volt akkortájt a magyarok bálványa,
Úgy nevezték, hogy »a nemzet csalogánya«.”

Ma hajnalban pedig a legfölső ágra
Felszállt Gerzsenyiék harsány pacsirtája.

Azt zengte, hogy „Éljen e fa-Matuzsálem!
Legyen csöndesség az ágak alatt! Sálem!”

(Balatonfüred, 2012. szeptember)

Kiléptél közülünk

F. Klárika – a régmúltból
Angyalföldi gyülekezet
Menyasszonyom barátnője
Tisztelettel néztük egymást
Te meg én s a többiek is
Kis vidéki konzervatív
Nevetni is alig mertél
Én meg mintha állandóan
Könnyedén és fülig-szájjal
Ártalmatlan papcsemete
Váci úti imaterem
Úgy még jobb hogy kis kávéház
Nem messze a színház mögött
Tájszólásod lenyűgözött
Imádkozó kis komoly szent
Alig vártam hagyd magára

Néhány percre Máriámat
Aztán hosszú gyalogtúrák
Gömb utcától ki Újpestre
Sose voltál te sem fáradt
De most bizony megfáradtál
Az út végén le is ültél
Lefeküdtél. Kifektettek
Elrabolt egy másik világ
Még én is megkönnyeztelek
Feleségem barátnője
Odaát majd találkozunk
Isten veled! Isten velünk!

(Pécs, 2013. május)

Égő gyertya

Nyolcvan éve volt a kezdet,
Mikor szívem verni kezdett.
Drága apám járt előttem.
Az ő nyomdokába léptem.

Jézust megláttam keresztyén.
Akkor lettem én keresztyén.

Mert mikor a Hegyre néztem,
Hirtelen kigyulladt mécssem.

Csöpp, gyertyányi volt a fénye...
Mögöttem a „rémek réme” –

Csapkodott, hogy hitem lángja
Kialudjék. Mert meglátta:

Ez lesz az én hivatásom.
Úr Jézus lett a Barátom.

Szíve táján mintha volna
Egy mély döfés régi foltja.

„Érted halt!” – Apám kiáltja.
Árnya rám borult vigyázva.

Mécsem már kis kézi lámpa...
S elindulok a világba.

Tudom, hiszem, látom, érzem:
Mentés lesz a küldetésem.

Örök ösztön: Menni kéne!
S növekszik a lámpám fénye.

Nincs megállás. Hív a holnap.
Bátorító hangok szólnak.

Azóta csak futva járok...
A hangok közt van egy „álnok”.
Lassót dob rám. Visszahúzna,
Árnyával utánam kúsza.

Ám a Kereszt győzedelmes.
Véd egy nagy kéz. Erős, selymes.

Lángom óvja, fényem szítja.
Nem fordulhatok már vissza.

Hegyen, völgyön átvezérelt.
Néha feddett, máskor kérlelt.

Haladj, fiam, és világíts.
Kötelesség semmi más nincs.

Az égiek parancsolják...
S vár az örök Világosság!

(2013. július 2.)

Penuél

(Átkelőhely a 80. obeliszknél)

Uram, mielőtt átkelnék e réven,
Összeszámlálom értékeimet.
Odavetem magam is mérlegserpenyődbe.
Mondd, mennyit ér, mi most vagyok.
De azt is jó volna meghallanom,
Talán kibírom,
Mennyinek kéne lennem.
Magamnak is az a látásom,
Hogy az ingóság elég sok,
De az ingathatatlan igaz kincs
Vajmi kevés.

Valahol olvasom látomásaid könyvében:
„Száz kórus búzával tartozol!”
Ám a kegyelem szava szól:
„Most, íme, vedd írásodat,
És írd meg nyolcvanodat!”

Így lett.
És ez immár a nyolcvanegyedik!
Kérlek, segíts törlesztenem,
Ha lesz még egy kevés időm!

Penuél!
Igen, ez itt a Kék Folyó.
Mostantól kezdve láthatom majd,
Ha előretekintek,
Gyönyörű-kék mennyboltodat.
Szemlélhetem szüntelenül.
Egy csak a dolgom,
Hogy el ne hagyjam hivatásomat,

Csupán ha hívsz egy hangosabb hívással,
Az „örök réven” át
Tehozzád, dicső Országodba.

(Első versem nyolcvanévesen, 2013. december 28.)

Pótolhatatlan veszteség

Haladtunk utunkon
a megszokott módon,
mindig előre, konok kitartással.
Nem lassan, nem is gyorsan.
Tempósan inkább.
A két fiú
rég elhagyott bennünket.
Nem leelőztek.
„Mégpattantak” inkább.
Az egyik jobbra, bal felé a másik.
Vigyáztak nagyon,
Nehogy egy irányba
és nehogy együtt,
egymással sem!
Unalmas lenne talán.
Egyeztetett véleményünk szerint
egyik sem normális egészen.
Ha engem kérdeznétek, mondanám:
Ezek nem ismerik a gravitációt.
Repdesnének szárnyak nélkül,
Föl a magasba, a Napig,
a láthatatlan űrbe.
Rettenetesen nagy zuhanások
következhetnek.
Ők csak hahotáznak
dagadó büszkeséggel. Nem hiszik.
De nekünk már vannak
információink...

Bandukolunk, róluk beszélve épp.
Szurdokokon és szirteken keresztül,
Zihálva, bukdácsolva olykor-olykor.
Előttünk – egészen váratlanul –
tátongó szakadék.
Megrettenünk!
Lepillantva a vak, örvénylő mélybe...
Sejtelmes, sűrke folt alatt.
Nem látjuk pontosan,
csupáncsak mintha látnánk.
Minthogyha az ifjabbik gyermekünk
kimarjult teste vonalait látná szemünk.
Torz hangokat hoz a korbácsos vihar:
A fiad az! – Felismered?!
És akkor, ott, ránk szakadt a gyász.
Másnap már tudtuk, hogy az életfáról
letépte őt a Halál csontos ujsa.
Halál?! – kérdezem.
Ilyen fiatalon?!
És hol volt akkor Isten! És miért?
Tudom, az első vádlott én vagyok.
Mit kellett volna tennem még? Vagy mit nem?
A meteor, ha földünkre zuhan,
megállítható? Eltéríthető?
Elhaló szívvel magamba tekintek.
Egy gyors madár repül. Egy szirti sas.
A másik gyermekünkre gondolok.
Ő is elhagyhat? Vagy most már mindenki?!
A válasz nem is hang,
csupán egy gondolat,
de világos és tisztán érthető:
„Nem maradok el tőled,
sem el nem hagylak téged!”
(Zsidók-tizenhárom-öt)
Igen, Atyám! Ez így igaz.
„Te emelhetsz föl a halál kapujából.”

(Zsolt 9,14 – 2013. december)

Nem akar tél lenni

Ősz után tél szokott lenni,
Nem pedig langyos tavasz.
Most azonban Télapócska
Rejtőzködő vén ravasz.

Mecsek hegyen, déli oldal:
Ibolya és hóvirág.
Az orgona fickándozik:
Rügyet bont egy régi ág.

Lenézek a játszótérre.
Még nincsenek gyerekek.
De a csúszda felső ívén
Két szép galamb enyeleg.

Balra nézek: kék az égbolt.
Jobbra nézek: fekete.
Úgy érzem, hogy megérkezik
A téli szél eleje.

Tegnap este a házmester
Kamasz fia kiabált.
Megtekintem a pincében,
Hogy van-e ott hólapát.

(Pécs, 2014. január)

Tovább! Talán...

Őshasonlatomnál maradva
Megállapítom: imbolyog
Rozzant hajóm, az életem.

Körültekintek: Hová? Merre?
Lesz lankás part, ha átjutok?
Kereszt jelvénye, légy velem!

A horgonykötél kezd feszülni.
Még négy nap, s útnak indulok.
Uram, maradj kormányosom!
Nélküled eddig sem hajóztam.
Utam szirtek közé vezet.
Vezérelj, áldott Krisztusom!

Legjobb megoldás az lehetne,
Hogy szívműtét... és meghalok.
Hisz várnak rám az angyalok.
Ám hogyha van más lehetőség,
Felvállalnám készségesen.
Maradnék. El sem indulok.

Gyarló vagyok. Segíts, nagy Isten!
Tovább szolgáljak lelkesen.
Csupáncsak ennyit mondhatok.
Kellene néhány „kijelentés”,
Hogy ne legyek bizonytalan...
Legyen meg szent akaratod!

(„Kereszt jelvénye”:
Bíró Laci püspök atya is itt volt,
s „megáldott”: Jobb keze hüvelyk-
ujjával keresztet rajzolt homlokomra.
Hiszek!)

(2. *Bel-Klinika*, 2014. június 20.)

Péntek esti csöndességem
(*Kórházi ágyamban*)

Péntek van. Délután három.
A fullasztó hó kezd elvonulni.
Csupán Te függsz ott – kimeredve –
A városon kívül,
Meg az a két embertorzó.
Egyikük még mindig üvöltöz.
A másik már megbékélt.
Szemedet nézem, Uram.
Igen, a szemedet.
Pillád még verdes vérelesen.
Félig nyitott szemed tükrében
Magamat látom, s elborzadok.
Lelki nyomorék voltomat felismerem.
Mindennek én vagyok az oka!
Belepi meggörnyedt testemet
A gonoszság fekete korma.

Éjjeli sugallatban
Mintha hallottam volna egyszer,
Hogy egyetlen cseppnyi véred
Tisztára tud mosni, egészen, teljesen.
Ha cövekként megállok előtted,
Nem megy ez nekem.
De – tán' János ajánlata szerint,
Ha térdre hullanék...
Talpon maradni nem is bírok
Ezek után már tovább.
Leesem lábaimról.
Fejem durva keresztedhez koppan.
Bűnvallomásom töredezett szavai
Kavics gyanánt
A véres sárba potyognak.

„Mea culpa!” „Mea maxima culpa!”
Minden egyes kődarab egyre súlyosabb.
Ámulva tapasztalom,
Hogy életem nyomasztó terhei

Egyenként mind
Leszakadnak rólam zuhogva.
Levegőhöz jut a szívem.
Lebegni kezdek.
Emelkedem fokról fokra,
Lassan, föl, egyre följebb.
A szám, e véres húsdarab
Felhorzsolódik (Úgy kell neki!)
A durván faragott,
Sőt, faragatlan fagerendán.
Ajkaim már-már
Egy magasságban vannak
Megszakadt szíveddel.
Bordáid alá csókolok
Egy véres, borzalmas csókot.
Ezt láthatta később
A hetyke légionárius,
Amikor kifent lándzsája hegyét
Elégedetten testedbe mártogatta
Csókom helyén – (a gyáva!).
Azt érezkelhetted akkor csupán,
Hogy az én rettentő bűneim
Szakítanak új meg új sebet
Megrongyolt tested húshalmazán.

Valahogy így történhetett,
Emlékszem.
Szemem árkából forrás fakadt akkor,
Bús töredelmem könnyei.
Hevesen zuhogtak alá
A Golgota, a Koponyák Hegye
Üreges sziklái hasadékaiba.
Sírok azóta is gyakorta.
Ám időnként mintha
A fekete zuhatag hullámaira
Átvillannának lelkem oltáráról
A köszönet és a hála

Apró fényszikrái is...

Igen, Uram,
Mehaltál az Írások szerint.
Énértem haltál kereszthalált.
Sírba tettek vétkeim miatt.
Velem kellett volna mindezeknek
Ott és így megtörténniük.
Ám te - énhelyettem
És mindannyiunk üdvére
Elvégeztél mindent
Pontosan és hiánytalanul.

Azóta élek, s azóta remélek.
Azóta látlak is szinte szüntelen,
És - „horribile dictu!” -
Gyönyörködöm is benned,
Megcsúfolt, megszaggatott Király.
Bocsáss meg érte!

Noha a te véres tetemed
Az üres sír ellenére itt maradt.
A látó szemű Pál kimondja:
A gyülekezet Krisztus teste!
Igen, Uram!
Ilyenek vagyunk mi magunk is.
Így élünk, tépve és szaggatva.
Az ős Gonosz korbácsapásai
Új meg új és mély sebek
Rovásírásjeleit vésik reánk.
De a te csodás és győzedelmes,
Megdicsőült tested győzhetetlen.
Egyesíti önmagában
A Háromság tetszése szerint
A megszámlálhatatlan sokaság
Egy dicső tömbben gomolygó
Fenséges galaktikáját.

Köszönöm, Jézus Krisztusom!
Köszönöm, hogy én is
Ott repdesek, szárnyalok, lebegek
Szentséges közeledben!
Szárnycsapásaim időnként mintha
Súrolnák szellem-alakod fényoszlopát.
És hallod, amint én is mondom,
Zengem és harsogom
És tündökletesen ragyogom,
Hogy Szent! Szent!! Szent!!!
Áldás, dicsőség, halleluja!
Örökkön örökké, Ámen!

(Szív-Centrum Kórház, Pécs, 2014. július 1.)

Halld meg halk rebegésem!

Hetek, hónapok telnek-múlnak.
Riadtan idézem a múltat,
Mikor – mint Dávid – útra keltem,
Uram, házadba meneteltem.
Szikkadó lelkem csak sóvárog.
A mélységből hozzád kiáltok.
Hiszem, hogy itt is megtalállak,
Vagyis te jössz. Én csendben várlak.

Kezem panaszos számra raktam.
Csak fohászkodom bús magamban.
Kínok közt, kérlek, adj nyugalmat,
Kételyek között bizodalmat!

Mióta élek, gyógyítóm vagy.
Ismerem erőd és hatalmad.
Vesd rám kezed, mint égi Doktor!
Megtetted ezt már nagyon sokszor.

Dicsérlek, áldlak, égi Felség!
Előtted hódol a mindenség.
Nézd, Uram, itt egy piciny porszem.
Ne hagyj figyelmen kívül most sem!

(Balatonfüred, 2014. július)

Dávid dallamára

Ebben az utolsó nagy küzdelemben
Kihullt kezemből kardom és a lantom.
Győzött vad Góliát, vagy győzni látszott.
A pihenést, a gyógyulást óhajtom.

Hangszert pengetve hányszor zengte ajkam:
Te vagy, dicső Uram, a Mécsesem!
Lámpám összetört. – Megtapasztalom még,
Hogy világítok újra fényesen?

Nincs más kösziklám Istenemen kívül.
Ugye, leszel számomra menedék?
Tedd olyanná megint, Uram, a lábam,
Mint hajdanán a gímszarvasokét!

Százszor meghallgattál. Nem voltam méltó.
Adj fület, hallani szent dallamot!
Szeretnék ismét rólad énekelni.
Illeszd ujjam közé a tollamat!

Örök szövetségedbe zártál engem.
Rendezd el, biztosítsd az életem.
Tebenned bízom, sziklaszilárd Kőszál!
Te légy minden javam és örömem!

(Balatonfüred, 2014. július 6.)

Párviadal

Zajlik a döntő ütközet.
Éjszaka. Mély, hűvös és sötét.
Jelen van mindenki, aki számít.
Sűrű, zavaros álom ereszkedik
A legyőzendő ellenségre.
A szablyáé a fő szerep.
Viszi két acélos ujja közt
A győzni vágyó hadvezér,
Metsz és vág és áthidal
Könyörtelen biztossággal
Az ütközet szabályai szerint.
Ki a nagyobb hős vajon?
Ki éri meg a holnapot?
Aki osztja a csapásokat,
Vagy aki állja szótlánul?
Holt eszközök a harcmezőn,
S egy félholt túlélő.
Sápadtan, fehéren liheg-piheg.
Úgy vélik a körülötte lebegők:
Megmarad talán, ha igaz.
Kanül szájába életnedv csöpög.
Hörgő kiáltozás, mély sóhajok.
Zavaros látomások, ködök, mélységek.
Visszatalál valaha még
A szürke hétköznapiokba?

Te karddal és szikével jössz felém,
Én pedig a Seregek Urának,
Hitem és szívem Istenének
Szentséges nevében indulok s érkezem.
Ha lesz még ütközet előttem,
Melyet nekem kellene megvívnom,
Szentséged erejével vállalom.
Jöjj, Szabadítóm, acélozd meg

Hitemet, tisztítsd látásomat,
Adj reménységet és bizalmat
A holnapokhoz, melyek várnak reám,
S melyekre várok én is hittel,
Vagy valami hitszerű reménykedéssel.
A mélységből, a porból kiáltok hozzád.
Adj szabadulást, hatalmas Isten,
Fiad, Jézus Krisztus érdeméért,
A hatalmas és legyőzhetetlen
Szentlélek által,
Utolsó moccanásomig,
Mindvégig, egészen a célig!
Ámen!

(A műtőben, 2014. július)

Füstölgő oltár

Istenem, én úgy gondoltam,
Hogy bevégződik e földi éltém.
Eleinte riadoztam,
Nyílt az ajtó – és már nem is féltem.
Jó lett volna? Talán mégse.
De most várom, mondd meg, mit kell tennem.
Szolgád voltam. Hadd maradjak
Az, míg nálad folytatom, a mennyben!

Köszönöm, hogy bűneimet
Hátad mögé vetted egészen!
Jobban szeretsz, mint ahogy én
Bármikor gondoltam és reméltem.

Kezdtém olykor elcsüggedni,
De te mindig gyorsan felkaroltál.
Égő áldozat lehettem,
Hol országod ügye volt az oltár.

Köszönöm, hogy elfogadtad.
Jó illatú ajándéknak szántam.
Füstölgött bár, de te, Atyám,
Hitem nézted és lemondó vágyam.

Nincs sok hátra... De míg élek,
Minden percben érted vágyom élni.
Nagyvonalú gesztus: ígéd
Az örök boldogságot ígéri.

(Balatonfüred, 2014. július 25.)

Ne hagyj magamra!

Azt gondoltam, hogy túljutottam
Ezen a forró pusztaságon.
Most mégis megdöbbenve látom,
Hogy nincs még vége. Jobbra nézek,

Balsejtelmek homokdűnéje
Teszi még nehezebbé utam.
Két rettenet közé szorultam:
Fönt vad vihar, sakál mögöttem.

Látsz még engem, hatalmas Isten?
Lesz eszközöd kimentésemre?
Kiáltozom, falsul, esengve.
Ne hagyj el! – Tudod, megígérted?

(„Szív-Centrum”, Pécs, 2014. július vége felé)

Türelem

Ütött-kopott, „nagy-javított”,

Modern, míves gépezetem
Az én lüktető nagy szívem.
Most működik megint rendesen.
Értelmem azt diktálja nekem,
Hogy kell hozzá még egy fontos „elem”,
Ami nem egyéb, mint a TÜRELEM.
Aggályaimat ezennel félrevetem,
Megbeszélem magammal csendesen,
Úgy gyógyulhat be „mélyszántott” sebem.
Én egyfolytában csak ezt emlegetem.
Jöjj, égi, áldott ajándék: türelem!
Ne hagyj magamra, maradj velem!
Bátorkodom kérni, édes Istenem,
E jó türelmet te magad add nekem.
Fiadra tekintek könnyesen.
Tűrt mindig, engedelmesen.
Én csak a magam keresztjét emelem,
Ő a világ bűneiért elalélt csendesen.
Kérlek, szent erőddel maradj velem!
Suttogva mondom: türelem, türelem...

(Balatonfüred, 2014. július vége)

Hála a gyógyulásért

Kiemeltek a mélységből,
De egyszerre „Hárman”.
Ám amikor már kint voltam,
Csupán „EGY”-et láttam.

Megértettem: Gyógyulásom
ISTEN-ATYA adja.
Nem érdemből sohasem, mert
Csak a hit kaphatja.

És kifizette a FIÚ
hitvány éltem bérét,
Amikor értem ontotta

Ártatlanul vérét.

Törekszem, hogy minden sorom
Őket bizonyítsa.

ATYA, FIÚ és SZENTLÉLEK
Üdvösségem titka.

Nem akarok másról tudni,
Ameddig csak élek,
Kitartó, nagy tisztelettel
Őrölük beszélek.

Hála érte: megszülettem!
Nem egyszer, de kétszer.
Erről már sokat beszéltem,
De mégsem elégszer.

Köszönöm a földi létem,
S hogy újjászülettem.
Köszönöm a vezetést, mert
Lelked száll előttem.

SZENTHÁROMSÁG-ÖRÖK-ISTEN!
Nem hagytál magamra.
Ezután is benned bízom,
Hallgatok szavadra.

Köszönöm, hogy örök hajlék
Készül ott számomra!
SZERETET vagy! Számíthatok
Örök jószágodra.

Ha lehetne...

A mélyből, az éjből
Az égbe, a fénybe!
Ölelj át, kegyelmes Krisztusom!
Van gyógyszer, meg tápszer,

Száz vegyszer és módszer,
De csak te segíthetsz, jól tudom.

Szirtek közt szárnyaltam.
Most „börtönben” s „vasban” .
Küldd ide angyalod érettem!
Kezedből ne ejts el!
Hívlak, hogy emelj fel!
Bár tudom, én ezt nem érdemlem...

Talán még szólhatnék...
Verseket róhatnék...
Szállj alá, irgalmas Szentlélek!
Szívem és tarisznyám
Üres. Nincs semmim már.
Csak benned hiszek és remélek!

(Pécs, 2015. január 21.)

Éjszakai tárlatnézés

Fölserkenek álmomból.
A koromsötéthez képest
Izgató félhomály uralkodik.
Ágyamból kipattanok hirtelen.
Csak mászás ez a „pattan” -ás!
A tele-hold már lesoványodottan
Amott, nyugaton,
Csúszik a nadír felé, mint „fele” -hold.
Fogyogat a gombóc,
Akárcsak kicsinyeink kezében a fagyi.
Arra gondolok:
Valamilyen csintalan kisangyal
„elnyalta” megint
Hold-fagyaltom felét.

Kedvenc éjjeli „bogaram”

A „csillagnézés”.
Számba veszem,
Megvan-e valamennyi
És ott vannak-e mind,
Pontosan a maguk helyén.
Harmincháromig jutok a számlálásban.
Az Orion hármas alakzatát
Saját tulajdonomnak tekintem
Gyerekkorom óta.
Daliás, szép hármas iker fiaim!

A harmincnegyedik most én vagyok.
Az ég aranypöttyös kirakatüvegéhez
Nyomom az orromat.
Ámulok borzasztó gyönyörrel.
Mikor fogok közelebb kerülni hozzátok?
Teremtő Istenem!
A csillagok, meg én is
Beleférünk a fél markodba.
Betegszabadságomnak talán vége most.
Verset írok megint.
Tollamon keresztül
Megtettesül a lélek.
Már nagyon illett,
Hogy vigyen tovább az ihlet.
Szállva szólok és félek.
Kitart-e, amíg élek?

(Pécs, 2015. november 2.)

„Ama nemes harc”

Fogy az időm! – mondom fátyolos hangon.
Pedig csupáncsak a szolgálni vágyás
Mondatja vélem ezt a balgaságot,
Hisz érzékelem, időm mily kevés.

Kértem az Úrtól, de mert ő idő-tlen,
Nem adhat a sajátjából nekem.
Tanácsolja, maradjak mindig benne,
Így áldás lehet fogyó életem.
Szél és eső gyakran arcomba vágott...
Rogyadoznak lankadó lábaim.
„Hosszútávfutó”-ként magam maradtam.
A célszalag már hívogatva int.

Arénánkban fogynak a drukkerek.
Néhány „kibic” ujjal mutat felém:
„Nem fogja bírni!” – mondja, s húzna vissza.
„Összeroskad a cél előtt, szegény!”

Ha futásomat mégis elvégeztem,
Ha megtartottam s megtartott a hit,
Az igazság koronáját átnyújtja –
Isten szeret! Vár rám és üdvözít!

(2015. november 19.)

Bandukolok előre

Nyugalomra és csendre vágytam.
Atyám bölcs türelemre intett.
És meghallgatott... És segített.
...Érzem, hogy romlik a hallásom.

Most nyugalom van. Csendben élek.
Javul a szellemi látásom.
Nincs semmi ellen kifogásom.
Villódnak már a lelki fények.

Előrenézek. – Néha hátra.
Naponta lassul sebességem.
Ragyog a hold az éji égen.
Lelkem mosolyog. Vigaszára.

Ha lefekszem, még abban bízom,
Hogy talán holnap is kibírom.
Lassulok. – Nyúlj felém kezeddel!
Szeress – holtomig – kegyelmeddel!

(2017)

Maradj velem!

Nekem a rímek: kották.
Akik ezt megalkották,
Szabatosan beszéltek.

Leírták tíz körömmel,
Továbbadták örömmel.
Finom szellemi éték.

Fönt van a Forrás. – Én meg
A vízhordó legények
Végzete szerint hordom.

Ez a „költészet napja”,
Én pedig egyik papja.
Légy pártfogóm, Szentlélek!
Sóhajtozom, mint árva.
Maradj velem, te Drága!
Nekem nélküled végem.

De hogyha méltóztatnál
Kegyedre, és még adnál
Szent ihletet és témát...

Én mindent figyelemmel
Megvizsgálnék lelkeimmel,
Mert csak általad írnék.

Vén vagyok, feledékeny,

De a tiéd egészen.
Maradj, míg föl nem buktam.

(2017)

Csodavárás

A kidőlt fának is lehet reménysége.
De ha gyökerének nincs már egészsége,
Hogy hajthat ki újból? Elvénült a csonkja.
Kiszikkad a húsa, elporlad a csontja.

Pedig volt énnékem gyökerem, kétágú.
De most a reményem oly balga, oly bárgyú.
Tudom, sohasem lesz új fa a vízparton.
Nincs erő, mely mélyből új forrást fakasszon.

Egyik sarjam elhalt. Mélybe alászállott.
Másik sarjam repdes, akár egy megszállott.
Ülök a vízparton. Zúgnak a hullámok.
Én pedig nem tudom, hogy mi végre várok.

Az a köves talaj irgalmatlan, kemény.
Nincs már bizodalمام. Elhagyott a remény.
Isten Lelke lebeg a vak világ fölött.
Szállj alá, Teremtőm, ne hagyj kínok között!

(Cs. és Zs.
Pécs, 2017. március 5.)

Vén fa búja

Jób 14,7

A kidőlt fának is lehet reménysége
De ha a törzsének alig van épsége?

Hogy hajthat ki újból? – Elvénült a csonkja.
Kiszikkadt a húsa, elporlad a csontja.

Pedig volt a fának két gyönyörű ága...
Ám most a madárnak sincs már bátorsága
Lombja közé szállni. Fél a sűrű árnytól.
Remeg, mert a vén fa folytonosan gyászol.

Egyik sarja „elhalt”. Mélyen alászállott.
Másik sarja repdes, akár egy megszállott.
Ülök erdőm szélén. Csattognak villámok.
Azon őrlődöm, hogy én még mire várok.

Sziklák, kövek. Minden irgalmatlan, kemény.
Nincs már bizodalمام. Kiszikkadt a remény.
Nagy, fekete bánat. Én két szép magzatom!
Szívet és szándékot szaggat a kín nagyon.

Megáll mellettem az „Erdész Őfelsége”:
„Hagyj fel a sírással! Vár az égi béke.
Még egy kevés idő. Addig tűrj csendesen.
Áradjon éltedbe az őrző kegyelem.”

(Pécs, 2017. július 20.)

Hajótörésfőle

Az éles, mardosó szirtek között
Léket kapott a bárkám.
Víz, víz és víz mindenütt.
A tenger szorításában ily veszélyben
Honnét hívjak segítséget mégis?
Leginkább tanács kellene ügyemben.
Mit tegyek? Mi fontos ilyenkor?
Nem maradt más egyéb oltalmam,
Mint föltekinteni a viharos ég felé,
És kiáltani, és térdre esni,
És mégis csak hívni Valakit,

Akivel mindig jó „viszonyban” voltam,
Vagy legalábbis majdnem mindig.
A kiesett időkért nem ő a felelős.
Édes mennyei Atyám! Tekints reám!
Nem állhatok meg a hullámverés
Partok közelében. Oda kell érnem!
Jupiter és Mars csak kitalált nevek.
De te Ura vagy az elemeknek.
Fiad a tomboló habok között
Kisétált a partra és prédikált.
A fellegek, viharok, tornádók
Hatalmas Ura vagy, Istenem!
Kérlek, törődj velem továbbra is.
Szeretnék célba érni.
Hogyan? Miként? Mikor? – Ki tudja?
– Egyedül csak te, hatalmas Felség.
Próbálom összeszedni magam
És kitartóan rád figyelni.
Csattognak a hullámok, dörög az ég,
De én hallom-érezem szíved szándékát is.
Tudom, nem mondtál le még rólam.
Kérlek, könyörülj rajtam. Segíts!

És váratlanul kezd csend lenni
Körülöttem és bennem is, a lelkemben.
Elő a távcsövet! – Fürkészem a homályt.
Valami halvány villanást észlelek.
Több időt is odaszánok, s látom ám,
Hogy az ott a világítótorony selymes fénye.
Köszönöm, Istenem! – Tehát arra!
Közben a nagyjavítás is sikerül.
Kezdek reménykedni ismét.
Köszönöm, Uram, irgalmadat és
Jövőbe mutató ujjad apró jelét.
Igen. Megyek tovább! Az idő nem fontos.
Csupán – főleg és elsősorban –
A haladás iránya. A koordináták
Egyeznek az eddig tanultakkal.

Indulok tovább. Jól tudom, Uram,
Hogy a hajó széthull és ottmarad,
Hozzád olyan közel, érintésnyire,
Ha csak kinyújtod kezedet,
Könnyedén magadhoz emelsz.
Mióta élek, arra vágyom.
Félek a zúzódásoktól, igaz,
Féltem az oldaltáskányi motyómat.
De semmi se számít akkor,
Csak az, hogy ott legyek tenálad,
Mindig és örökké, viharok nélküli,
Békés csöndességben – a mennyben.
S te mindent elbeszélsz majd,
Amit eddig nem tudtam, nem ismertem.
Hajó, vihar, zátony, veszedelem,
Nagy mélység, melyben nincs fény és levegő.
Egy alányúló hatalmas, hordozó tenyér
Főlemel, kiragad a halálból.
Ajándékul adja az „életet”,
Az örökkévaló élet dicsőségét.
Áldott Királyom, mindenség Ura,
Végtelen szerelmed elmondhatatlan.
Ám ott arra is lesz idő,
Hogy mindent elmondjak hálaadással.

(2017 utolsó napján)

„Ó! Mért ma nem!?”

Áll az öreg a kapuban,
És bámul előre.
Mintha látna ott valamit...
S borsószik a bőre.

Kórház- s halálsszagot érez,
Így gondol fiára.
Alig van már reménysége.
Úgy látszik, hiába!

Pedig mindig azt hirdette:
KérjeteK és kaptok!
De most alig kap levegőt.
A szívéhez kapkod.

Meglátom még? Hazajön még?
Két borzasztó kérdés.
Reménykedne, de rá szakad
A bánatos érzés.

Sír az öreg. Elgondolja:
Jön, és nem leszünk már.
Fut az idő, jön a „kaszás”,
S ha jönni kell, nem vár.

...Levelet ír a vén atya:
Drága fiam, vártunk.
Jézus Krisztus visszafogad.
Érted közbenjártunk.

Emlékszel még? Megígérted
Keresztvized láttán,
Hogy hű leszel mindhalálíg.
Nem győz le a sátán.
Hű Megváltód visszafogad!
Bánd meg a bűnt! Térj meg!
Odafent majd találkoznánk...
Ezt szeretném. Tényleg!

(2018. január 16.)

Tavaszi vallomás

Ülök némán a „felházban”,
És gondolkozom.
Magad mondtad, tanítottad,

Áldott Krisztusom,

Hogy meg kell halni először!
Rettentő tudás!
Csak ez után történhet meg
A feltámadás.

Valamikor épp így vártuk
Azt az éjszakát,
Amikor a föld megkapta
A szent Messiást.

Ámult szemünk, újult szívünk...
Titkot látni jó!
Csillagfényben ment végbe az
Inkarnáció.

A Végtelen – testet öltött,
„Húsba” öltözött...
Halhatatlanul éltél bús
Halandók között.

Nem értettük, hogy ennek így
Kellott lennie.
Át nem vehette volna ezt
Tőled senki se’.

Majd Atyád megint döntött, hogy
Ismét égbe szállj,
Foglald el az égi trónust,
Dicső Fény-Király!

Most tavasz van. Nyitott szemmel
Szemléllek, Uram.
Hitben járok és csodállak.
Átadom magam.

Lemegy a nap minden este,
De holnap megint
Hajnallal indul a reggel.
Ez is arra int:

Átmeneti csak a halál.
Nem természetes.
Állapotnak nem halálos,
Hanem „életes”.

Köszönöm, jó Úr Jézusom,
Meváltásodat!
Érettem, a méltatlanért
Áldoztad magad.

Győztes feltámadásodért
Dicsőség neked!
Köszönöm e földi – és az
Égi üdvömet.

S ha a mennybe érkezem, ott
Nem leszek öreg.
Fiatalként magasztalom
Drága szent neved.
Fiatalon? Mindörökké? –
Elakad szavam.
A Teremtő is fiatal,
Hiszen „kortalan”!

(Egy megöregedett poéta)

A túloldalon lefelé

Átkeltem már a jeges bércek ormán.
Elfáradtam. Csendesen ballagok.
A csúcson túl lankás, virágos rét vár.

A kenyérem végig el nem fogyott.

Szívem fölött e kopott, régi könyvet –
Mint botját Mózes, úgy szorongatom.
Könnyű megállni, és menni is könnyebb,
Ha ezen túl is ez lesz támaszom.

A múlt időknek mély, sötét kútjából
Merít a restülő emlékezet:
Ő volt oltalmam, ő, a drága Jézus,
S én áldom azt az átszegzett kezet!

Mert az a kéz a biztos oltalom, hol
Békességben lakozva nyughatom.
Ki nem ragadhat senki sem e kézből.
Megtart a hit, őriz a bizalom.

Elfogadom, hisz Uram megígérte,
Hogy készít számomra örök lakot.
Nem fél szívem, megyek tovább, előre.
Nyugodt léptekkel, bátran indulok.

AZ ISMÉT KIÁSOTT
KUTAK VÖLGYE
Hivatás és küldetés

Táltos

Akkor, ott, a faluvégen
Mikor megszülettem,
Hóvihar és ködös káosz
Kavargott köröttem.

Bábaasszony nagy rutinnal
Márt a tekenőbe.
Majd sipító hangon mondja:
Táltos lesz belőle!

Édesanyám sírva fakad.
Apám örül rajta.
Merthogy ő is sámánféle.
Fejét földre hajtja.

Ő lett számomra az első,
Jó iskolamester.
A „természetfelettiek”
Rám szóltak ezerszer:

Ne lépj balra, ne húzz jobbra,
Csak előrenézzél!
Halálnak halálával halsz,
Ha másfelé térnél!

Öreg táltos vagyok immár,
Égbe vágyók papja.

Imatársra van igény, nem
Csácsogó szavakra.

Sose voltam híveimnek
Nagy hatalmú apja.
Béres vagyok, beszédemmel
Krisztusra mutatva.

Néha ujjal mutogatnak.
„Itt van a vén sámán!”
Igazad van! – De hadd kérlek,
Ezért ne bántsál mán’!

Elizeusról hallhattál...
Jött a dühös medve.
Vérszomjasan rontott elő
Negyvenkét gyerekre.

Én Istennek papja vagyok.
Oltalmában élek.
Ő az én dicső oltalmam,
Senkitől sem félek!

(2017. február 17.)

Hívás – küldetés

A legelső megszólítást kora gyermekkoromban kaptam. Közkeveltségnek örvendett otthonunkban egy minden napra három igét ajánló könyvecske. Valóban napi olvasmánya volt a családnak. Egy-egy évfordulón vagy bármilyen jellegű ünnepnapon külön jelentőségű lett életünkben az aznapra küldött és kapott bibliavers.

Hétéves voltam. A *Mindennapi kenyere*nk

„Tanács” címmel ezt a bibliai megszólítást adta elém azon a máig emlékezetes napon: „Elmenvén e széles világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtsnek!” (Mk 16,15) Ezt aláhúzta az „Ígéret”: „És az ő nevében reménykednek majd a pogányok.” (Mt 12,21) Ha még ez se lett volna elég világos számomra, ott volt a harmadik igehely is „Fohász” címmel: „Az Isten könyörüljön rajtunk és áldjon meg minket. Világosítsa meg az ő orcáját rajtunk, hogy megismerjék a földön a te utadat, minden nép közt a te szabadításodat!” (Zsolt 67,2-3)

E naptól kezdve (1948. december 8.) eldőlt a szívemben a nagy kérdésre adható egyetlen válasz. Gyakran nekem szegeztek ugyanis ezt a kíváncsi kérdést: „Mi leszel, ha nagy leszel?” Örömmel válaszoltam: Az Úr Jézus tanítványa és szolgálója! Pontosabban: baptista lelkipásztor!

Amikor – tanulmányaimat elvégezve – már ráálltam az Isten által kijelölt utamra, a másik fontos kérdésre is választ kellett adnom: Számomra vajon miért adta a Teremtő az életet? Vagyis „mi dolgunk e világon”? Mi célból helyezett ide Istenünk bennünket? Pontosabban: engem!

Legszívesebben a bibliai elhívottak válaszait ismétlem ezzel kapcsolatban, a Szentírásban található példaszemélyek „hivatásnyilatkozatát”, mint akik elődeim a küldetésben. Azt is jól tudom természetesen, hogy csekély személyemet még csak egy napon sem lehet említeni velük, ám ha mégis, mély megilletődést vált ki belőlem a rendkívüli lehetőség.

Mózes – „Most azért menj! Elküldelek a fáraóhoz, vezesd ki népemet, Izrael fiait Egyiptomból.” (2Móz 3,10)

Jeremiás – „...menj, ahova csak küldelek, és

hirdesd, amit csak parancsolok! Ne félj tőlük, mert én veled leszek, és megmentelek.” (Jer 1,7-8)

Ézékiel - „Ezt mondta nekem: Embernek fia, elküldelek téged Izrael fiaihoz...” (Ez 2,3)

Ézsaiás - „Kit küldjek el, ki megy el követségünkben? Én ezt mondtam: Itt vagyok, engem küldj!” (Ézs 6,8)

Jézus küldetése: „Odanyújtották neki Ézsaiás próféta könyvét, ő pedig kinyitotta a könyvet, és megkereste azt a helyet, ahol ez van megírva: »Az Úr Lelke van énrajtam, mivel felkent engem, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek. Azért küldött el, hogy a szabadulást hirdessek a foglyoknak, és a vakoknak szemük megnyílását. Hogy szabadon bocsássam a megkínzottakat, és hirdessek az Úr kedves esztendejét.«” (Lk 4,17-19)

A prófétákat tehát azért küldi Isten, hogy megtérítsék a szíveket. - Izrael arra van hívva, hogy az egész emberiség „vezércsillaga” legyen.

Ennek a „küldetésnyilatkozatnak” van egy rövid folytatása is. Az elmúlt évben teljesen úgy látszott, úgy alakult az életem, hogy „leteszem vándorbotom”. Orvosaim kétesélyesnek fogták fel az állapotomat. Vagy „megyek”, vagy maradok... Egy régebbi eset: az operáló főorvos vizitáció céljából megállt az ágyam mellett, és így foglalta össze véleményét: „Lelkész úr, még majd megmarad itt nekünk!”

Persze tudtam, tudom, hogy nem nekik, hanem azoknak, akik felé esetleg még küldetésem van, lesz, amíg a kegyelmes Megbízóm ezt jónak látja.

(Pécs, 2015)

Itt vagyok, engem küldj!

„Kit küldjek el, és ki megyen el nekünk?”
Én itt vagyok, szent Uram, engem küldj!
Leleplez égi fényed dicsősége.
Tudom, irgalmad engem túlbecsült.

Nincs szó, mely méltóképpen kifejezné
Hozzám lehajló szent szerelmedet.
Kérlek, fogadj el, bár nem vagyok méltó,
Hogy éppen most és éppen engemet...

Átvittél pusztító nagy próbákon.
Hirdettelek – néped szolgájaként.
Pogány hadak vak sötétsége hullt ránk.
Hitzsemünk alig-alig lát ma fényt.

De nem lehet talán, hogy elvetettél,
„Örök Kegyelem” ... – Így szól szavad:
Ha hűtlenek vagyunk, te hű maradsz,
Mivel meg nem tagadhatod magad.

Hű Atyánk! Nincs erőnk, hogy megmaradjunk
Melleded, utadon... Segíts nekünk!
Gyengék vagyunk. Ó, áraszd ránk hatalmad,
Támogass bennünket, nagy Istenünk!

(Pécs, 2015)

„Neveden szólítottalak”

És szólt hozzám az Úr!
Bevallom, vakmerőség
Állítani, hogy úgy beszélt velem,
Mint ember barátjával.
Sorsdöntő, áldott dialógus.
Meghívott. Mondta, legyek a szolgája.
Ez megállított. Szolgája legyek?
Hátrálva mondtam: Nem! Szolga soha!

Ám fölfénylett előttem Golgota.
Fel volt feszítve... Ő is rabszolga volt?!
Vállalta. Koldus lett a kis Királyfi.
Apám szerint énértem. És helyettem.
Szolgált. Szenvedett. Végül fára vonták.
Két gyalulatlan cédrusgerendára.
Három óra tájt kilehelte lelkét.
Sebtében egy új kőszir nyelte el
Megtépett, véres, összezúzott testét.
Persze feltámadt harmadik napon,
Mert Isten is volt, nem csupán egy ember.
Mint élő Úr, egyszer megszólított.
Megbízott. Mondta, legyek a szolgája.
És lettem. Vagyok. – Már nincs hátra sok.
Ő az Uram. Bár nem vagyok rá méltó,
Hogy szolgájának mondjam magamat.
Mellette, érte és ügyéért.
Érted éltem, Megváltó Krisztusom.
Ebből az üdvből már csak egy hiányzik.
Kimondom, pedig balgaság, tudom,
Hogy meghalhatnék érted, nagy Királyom...
Habár én nem bírnám a szenvedést.
Elkezdenének kínozni keményen,
S én rögvest belehalnék. A szívem
Törékeny, gyöngé. Megállna azonnal.
De akkor láthatnálak. Ölelném válladat.
Majd leborulnék előtted a porba.
Mert ennyit érek csupán, Jézusom.
Nem vagyok méltó országodba menni.
De hogyha mégis, nagyon megköszönném.
Kiszolgáltatnád, Uram, mindörökké!

(Pécs, 2013. július 5.)

Az ismét kiásott kutak völgye

Lelkipásztori pályafutásom első állomása: Orgovány. Ha kelet felé nézek, arra van Bugac. Homok, homok és homok. És az örökös szelek, melyek kavargják. Elmentél egy keskeny úton, két hét múlva már nem találsz. Homokdomb emelkedik előtted. Átrendezte a nyugati szél. Fordulsz erre, fordulsz arra, amíg megtalálhatod a keresett alsó-orgoványi tanyát, valahol a Nyakvágó Dűlő mellett.

Nyugati irányba haladva pedig, főleg az esős időszak után: tócsa, pocsolya, nádas, sással benőtt, elveszett ösvény. Káka, zsombék, vízparti növényzet, vizes, mocsaras, süppedős talaj. Innen kapta a nevét is: Orgovány, mert míg a szem ellát, „ingovány” határolja.

A nagyközség a két földrajzi terület között gubbaszt. A lakosság hol az egyik-, hol a másikfajta fogadtatásban részesül. Ha itt van, amoda kívánczik, ha pedig amott, akkor meg ide.

A sivatagos rész forró közepén katonai kiképzőtábor. Akit a balsorsa arra ítelt, hogy ebben az alakulatban töltsen egy vagy két évét, az úgy érzi és mondja, hogy „levágták” őt a világ végére. Vigaszul megsúgják neki, hogy ott még a rettentő mérgű homoki vipera is elő szokott fordulni. „Nem bánt az, csak megkóstol.” Habár hogyha nincs ellenoltás, akkor „kampec”.

A baptista imaház és a szolgálati lakás a község közepe táján található. Oda költöztem a szeminárium után – kevés cókómókkal – az idős Ficsór bácsiék (Tatákáék) kivénhedt, időszaggatta otthonának két szobájába. A kút és a „pottyantós” kis lak hátralát, a kertben. Akkor még nem volt víztorony, mely folyóvizet pumpál minden otthonba. A villanyt is abban az évben vezették be a faluba, kivágva a főutcán a hatalmas nyárfákat. Kutak voltak. – Ásol egy kis mélyedést,

és 2-3 méternél már vizet találsz. Hát olyat, amelyet.

Ottlétem kezdetén egy kútásómesterrel kézi pumpálós kutat készítettünk. Ő lejutott egy mélyebben húzódo „vizer”-ig, onnét hozta fel „modernebb” eszközzel az egészségesebb ivóvizet.

Az imaházudvarból virágskertet, a lakóház udvarából zöldségeskertet hoztunk össze közös erővel, a család meg én. De itt most a kút a lényeg! – Örültünk a jó víznek. A kertek öntözésére is adott elegendő nedvet, csak pumpálni kellett.

Az ottani szolgálatom harmadik évében más vidékre kerültem mint lelkipásztor. – Telt-múlt az idő... Fél évszázad is eltelt. Nyugdíjas lettem, és a mennyei Atya úgy vezérelt, hogy ismételten Orgoványra kerülhettem mint „ügyintéző”. Egyúttal az „elspórolt” időből is adhattam vissza nekik valamennyit.

Éreztük és elfogadtuk a Szentlélek irányítását. Engedtem a felkérésnek. Eleinte olyanformán, hogy a vasárnapokat ott töltöttem az orgoványi testvérek körében. Kora reggel indultunk, két és fél órás robogás a kis Trabanttal, és már ott is voltunk. Letöltöttük a napot, igehirdetések, családlátogatások, tanácskozások.

Volt a gyülekezetben nyolc-tíz fiatal. Mondják nekem egyszer: „Sanyi bácsi! Nem lehetne úgy, hogy mivel mi mindig szombat este tartunk ifjúságit, tessenek lejönni már szombaton. Valahol mindig lesz szállás. És akkor egyúttal mi is belekerülnénk a lelkigondozotti vonalba.” Máskor meg az idősebbek mondogatták: „Nálunk kedden van a hétközi összejövétel, akkor már arra is itt lehetne maradni, és csak az után hazamenni.”

Szó szót követett, amíg egyszer aztán azzal fogadtak, hogy berendezték a szolgálati lakást

hozott bútordarabokkal, ki ezt adott, ki amazt. Mondta a fogadóbizottság, hogy „Na, testvér! Most már haza se kell mennetek. Éljetek megint közöttünk. Nem rossz ez az Orgovány.” – Oda is telepedtünk, de – persze – csak ideiglenesre.

Belevágtunk a közepébe! Tíz nap alatt meglátogattunk huszonöt családot, átvettük a tempót, és mint fiatalunkban, lelkesen kezdtünk munkálkodni. Magunkban arra gondoltunk, hogy ha csak egy-két elmaradt tag vagy család visszatálna a gyülekezetbe, akkor már érdemes volt!

És most jön a betemetett kút! Mert Orgoványon is megtörtént, hogy minden család központi vízelosztóból csapról ihatja a vizét. Persze ez egy kicsit drága volt akkor még.

Mint régi földművescsalád utóda, belevetettem magam a kert és az imaházudvar rendbetételének kemény munkájába. Ahhoz azonban, hogy a homok teremjen, rengeteg vízre van szükség. Eszembe ötlött, hogy valamikor, réges-rég, itt, a két telekhatár közelében volt nekünk egy jó vizű kutunk. Vajon mi lett azzal? Szinte senki sem tudta, de egy-két öreg még emlékezett rá.

Újra felkerestem a régi kútásó atyafit. Elmondtam neki kis mesémet, és kértem, próbálja megtalálni a megoldást. Hamarosan „vette a lapot”. Felásta jó mélyen a mutatott „emlék” helyet. Egyszer csak rábukkant egy rozsdás csőcsonkra.

– Na, itt volt a régi kút! – kiáltotta örömmel. Ismételt kérésemre nekilátott, kitisztította az eldugult rendszert. Vettem egy orosz szivattyút, rákötötte a garázból kiirányított áramvezetékre, és egyszer csak beindult a motor, ontotta a slag az üledékes, sáros vizet. Egy-két nap alatt kitisztult a víz forrása. Lehetett használni a felújított kutat. A

víz ezentúl ingyen volt, csak a villanyáram díját kellett fizetni.

Az udvar meg a kert gyönyörűen kizöldült. Egyik helyen pázsit és virágok, a ház mögött pedig a tavasztól ősziig termő eper, zöldség, borsó, bab, szeder – minden, aminek csak helyet tudtam szorítani.

Izsák történetét idéztem a gyülekezetben. „Kiásta Izsák azokat a kutakat, amelyeket apjának, Ábrahámnak az idejében ástak... és egy másik kutat ásott, amely miatt már nem pörlekedtek...” (2Móz 25-ből és 26-ból)

Jelkép lett számomra ez a kút. Próbáltam eltávolítani az alsó csövekbe, csövekre rakódott törmeléket, szennyet, földet, homokot, és hamarosan még bemerítések is történhettek az onnét kapott vízben az imaház medencéjében. Atyánk kegyelme áldást adott, a végelgyengülésre szánt kis gyülekezet megelevenedett. Külső és belső tatarozásra is vállalkoztunk az imaházban, a hátsó kisterem mellett pedig modern melléképület készült.

Adott nekünk friss vizet égi Urunk, az ő Szentlelke pedig a hitre vágyó lelkekben munkálkodott. Nagyon nagy hála van a szívemben az ott töltött hat esztendőért, mellyel megajándékozott megtartó Krisztusunk.

(Pécs, 2015)

Méltatlanul

Leírnám, de nem ismerem...

Mi volt Lelked célja velem?

Nem ismerem. S nem is merem

Kimondani. Nem tehetem.

Azt gondolják, hogy bölcs vagyok.
De mikor itt csak kushadok...
Koppants fejemre jó nagyot.
Örömem úgysis elhagyott.

Szállni akartam szüntelen.
Az voltam, tudom: esztelen.
Ám ha megtisztult szellemem,
Még az ördög se bírt velem.

Ha tebenned elmélyülök.
Az nagy élmény! – Úgy repülök!
Gondoltam: „felhőt karclok”.
Pedig csak földszintes vagyok.

Megalázom nagyon magam.
Tör-zúz a vétek, hogyha van.
De ha igéd szól általam,
Sose leszek boldogtalan!

Amikor „meglovasodtam”

Fiatal lelkipásztor koromban történt. Ahol a papi pályámat kezdtem, az a vidék teljesen ismeretlen volt számomra. A hegyvidékhez képest, ahol születtem, Bugac egy sivatag. Kiskatonák meséltek róla néha, akiket oda vetett a balvégzetük, hogy egyrészt a homokbuckák, másrészt az ingoványok határolták laktanyaéletüket. Úgy mondták, hogy „Bugac: a világ vége”. A kiképző hadgyakorlatok keményen próbára tették a kis „kopaszok” testi-lelki-szellemi erőnlétét.

Kiskőrös és Kecskemét között középtájon található ez a homokdűnés rész, ahol faluméretű települések csak elvétve fordulnak elő. Én

Orgovány községbe kerültem mint ötödéves, gyakorló évfolyamos fiatal lelkész, azaz szeminarista. Az elődöm kiiregedett a szolgálatból, rám maradt néhány falu és a tanyavilág. Abban az időben még úgy tartották, hogy a legtermészetesebb élő- és lakóhely volt ez a többnyire szőlőművelő lakosságnak. Legközelebbi társgyülekezetünk Orgovány-Alsó volt, csak néhány kilométerre a lakóhelyemtől. Rendszeresen kijártam oda, hogy a környékbeli hívők összejöveteleit vezessem, legyen igeszlójuk és lelkigondozójuk.

Sívó homok mindenfelé. Ha viharos szelek jönnek, néhány hét alatt átrendezik a homokbuckákat. Ahol nem volt, lett, ahol pedig volt, ott eltűnt. – Egy lestrapált öreg kerékpárt örököltem édesapámtól. Jól jött, mert az lett az első közlekedési eszközüm. Mondogatták nekem az atyafiak, hogy valami háttas állattal sokkal egyszerűbb lehetne a jövés-menés. Villanyvilágítás még nem működött. Odaköltözésem hetében vezették be a faluba az elektromos áramot.

Így fordult ezek után az irányító szándék, hogy „nekem egy ló kellene”! Ágasegyháza körzetünk egyik állomása volt. A földet, szőlőt művelő gazdáknál szinte természetes lehetőségnek és kötelezettségnek számított a lótartás, együtt a tehénnel – az istállóban.

Az egyik hívő családról van szó Ágason. Felajánlották, hogy az őszi munkák után szívesen kölcsönadnák az egyik fiatal kancát. Elfogadtam, mert beállt az esős időszak. Bent, a faluban a harmadik utcában laktak Béla bácsiék. Nekik is voltak lovaik, azok mellé befogadták egy időre a kölcsönlovat.

Első kiruccanásom. Megmagyarázták, hogy a vendég ló ismeri a járást azon a vidéken. Magától

hazatalál, ha úgy adódnék a helyzet. Ne bajlódjak a gyepelővel. Hagyjam rá, majd ő oda visz, ahol a régi gazdájával élt. Ott szokott együtt lenni a kis gyülekezet. A két település között olyan a táj, hogy hatalmas ingoványos részeken kellene átkelni. A ló mindig kitalálta, merre kell kanyarodni, ahol számára még járható a vízi vidék.

Kis hátsomat „Komának” kereszteltem (magamban). Eljött az első látogatás délutánja. Arra mindig kényes voltam, hogy illik rendesen, „paposan” felöltözve menni az istentiszteleti alkalmakra, akár imaházban, akár hívő családoknál gyűlünk egybe. Így történt most is. Előtte egy kicsit félttem a lovas úttól, aztán fohászkodtam egy nagyot, majd énekelni kezdtem. A ló nem bokrosodott meg tőle. „Koma” szépen átporoszkált a nádas, sáros, szittyós részeken, épen, baráttian történt első közös kirándulásunk.

De ez nem volt mindig ilyen aranyos, szívmengető alkalom. A vizes területek mellett szántóföldek, tanyák következtek. Kocogásra, majd lassú vágásra bátorítottam „Koma” barátomat. Az egyik tanya mellett hirtelen egy nagy fehér kuvasz ugrott elénk, és hatalmas hangon ugatni kezdett. Az én kedves lovacskám hirtelen irányt változtatott jobbra. Én viszont haladtam, repültem tovább egyenesen előre. A szép ívű szálldosás után egy jókora pocsolyába zuhantam. A lóról lecsúszott a „nyereg”, egy nagy szürke pokróc. Az lett a törülközőm a balesetem után. Úgy-ahogy igyekeztem rendbe hozni a „szerelésemet”. Majd feltápáskodva, „saját lábúlag” indultam tovább a mintegy húszpercnyi távolságban található összejöveteli hely felé.

Már vártak nagyon, hiszen késésben voltam. Az egyik fiatalember meglátott, futott felém és

kiáltozni kezdett: – Tudtuk! Tudtuk!

Kérdezem tőle: – Mit tudtatok?

– Hát azt, hogy jön ma is hozzánk a kedves Sanyi bácsi. A ló ugyanis már egy fél órával ezelőtt ideért. Gondoltuk, hogy maga is jön hamarost.

Orgoványon a lovak jó barátaim lettek. Abban az időben még nagyon sok tanya tarkította – a kiskunsági települések körül – a pusztaságot. Gyülekezetünkbe, a közösségi alkalmakra a tagság kétharmada tanyáról járt be. Főként lovas szekérrel vagy biciklivel. A homokbuckák irányából sokan gyalogszerrel bandukoltak az összejövetelekre.

Egy nyár végi vasárnap történt. Az egyik drága atyámfia lecserélte a lovát. Az imaház udvarán, hátul, istálló volt. Oda kötötték be a négy lábúakat, amíg ők az imaházban voltak. A szekereket, amennyi fért, a tágas udvari térben és a mellékutcában tárolták.

Amikor egy-egy összejöveteleink befejeződött, nagy nyüzsgés támadt odakint. Megbeszéltük a megbeszélendőket, aztán lassan elfogyott a „nép” meg a szekérkaraván. Ez a bizonyos lovas testvérem felhívta a figyelmemet:

– A prédikátor testvér látta már az új lovamat?

Úgy, ahogy voltam, szép sötétkék „vasárnapiban” odaballagtam az akkor még névtelen „négy lábú vontató” mellé. Körüljártam, megtapogattam a csüdjét, mintha értenék hozzá, megsimogattam a nyakát. Az új gazda sürgető kérdésére, hogy „Na, mit szól hozzá a testvér? Jó vásárt csináltam?”, csak hümmögtem:

– Nagyon. De sajnos, szegénykém a bal elsőre egy kicsit sántít.

– Honnan gondolja? – kérdi meglepődve a „bátyám”. – Az álló lovon hogy lássa meg, hogy sántít?

- Hát... megtapogattam. És nem örült neki.

Szó szót követett. Ő nem hiszi, hogy igazam volna. Mondom neki: hát akkor kipróbáljuk.

Egy pokrócot dobott a ló hátára, én meg föl a pokrócra - a szép ünnepi ruhámban. Megbeszéltük, hogy megfuttatom, ő pedig nagyon figyelje a járását, a lépéseit, főként az első lábaknál. Kimentünk a hátsó kapun, én a lovon, körülöttünk a gyülekezet.

Az örökös viccmester, Feri, az egyik ifjúsági vezető egy ostorral odasuhintott a ló hátsó felére, mire az megindult velem, mint a veszedelem. Befelé, a falu közepe irányába. A református templomból épp akkor áradtak kifelé a hívek, és nagy izgalommal figyelték vágtaázásomat.

- Nézzétek! - kiáltja az egyik. - Az ott a baptisták új papja. Talán máris elzavarták a kedves testvérei? - És jó nagyot kacagott, majd a többiek is.

Próbáltam megbeszélni a lovammal, hogy vegye ügetőre a dolgot, majd egy mellékutcán visszakocogtunk az imaházhoz. Feri - persze! - már eltűnt onnét.

A testvérek, különösen az asszonytestvérek kéztördelve figyelték, megmaradtam-e.

Ettől kezdve befogadtak, nagyon megszerettek a kedves híveim. Boldogan mondogatták: „Hát hogy kirendelte a mennyei Atya, hogy pont egy ilyen közénk valót küldött ide nekünk. Áldja meg a jó Isten a mi kedves Sándor papunkat, lelkipásztorunkat!”

Vázlatféle

Volt, hogy féltem. De nem sokat változtam.

Gyermekkori naivságom áthoztam.

Nem hiszek a piszkos lelkű átkokban.

Jobban élek faluhelyt, mint városban.

Szeretem a szalonnát s a kenyeret,
Fűszegélyes ösvényen ha mehetek.
Botlik lábam, de harsányan nevetek.
Úgy a legjobb, ha egyedül lehetek.

Ifjú voltam, mikor Uram szólított.
Hívására a lelkem rábólintott.
Ha lazáltam, szépen fejbe kólintott.
Üdvözíteni akar. Ez jó! Nincs jobb!

(2014. augusztus 14.)

„Mintegy tűzön keresztül”

Cifra ruhám megégett.
Oda van büszkeségem.
Gögös fejem lehajtom.
Vadász törébe léptem,
Mitől mindenkit óvtam.
Tüskés sövények róttak
Absztrakt, veres mintákat
Napégette bőrömrre.
Mély sebeim sajognak.
Szégyen terhe roskasztja
Sovány, reszkető térdem.
Settenkedve osonnak
Nyomomban sanda vétkek
Emlékei acsargón.
Az Őr is rám uszítja
A vérszomjas kopókat,
De hú ebem fölismer,
Farkcsóválva szagolgat.

Ha még visszafogadnál...
Atyám, hozzád sietnék.
Ha csak rúgott cselédként,

De mégis otthon, nálad...
Nem veszthettem talán el
Bizalmadat örökre.
Ha még tudnál szeretni...
Ha még szolgálád lehetnék...

(Pécs)

Kit küldjek el?

Néven szólítottál felséges eréllyel.
Nem tanácskozhattam testtel és a vérrel.
Azt tudtam csak: hová. De azt nem, hogy merre.
Emlékszem, így mondtad: „Menj a szigetekre!”
Már akkor gondoltam: a „sziget” – az EMBER.
Él-hal ott magában. Indulna, de nem mer.
Hallottam szavadat. Belerendült szívem.
Kellek neked! – mondtad. Én pedig elhittem!
Majd felajánlottam életem „állatját”.
Oltárodra tettem. Ismertem a módját.
Szentlelked alászállt. Lángra lobbant szívem.
...Azóta szolgállok – hűtlenül és híven.
A kiszabott idő elrepült felettem.
Alig lobog lángom. – Úgy vélem: elégtem.
De hogyha e csöpp fény még fellángolhatna...
S legalább egy szívnek jó irányt mutatna...
Az lenne kérésem, szent, felséges Isten:
Szálljon hozzád lelkem, ha elhal a testem.

(2016. december 16.)

Reznáció

Néven szólítottál fenséges eréllyel.

Nem tanácskozhattam testtel és a vérrel.

Hallottam szavadat. Belerendült szívem.
Szükséged van rám is (!) És én ezt elhittem.

Majd felajánlottam életem „állatját”.
Oltárodra tettem. – Ismertem a módját.

Azóta ott „égek”. Jó neked szolgálnom!
Lankad lassan a láng... Megadón sóhajtom:

Köszönöm, hogy kellek, azaz hogy kellettem.
Napról napra ott volt jószágod mellettem.
A füst fölszállt hozzád. Már csak arra várok,
Ha ellobban a láng, én is hazaszállok.

Megérkezem majd a dicső égi honba,
Az aranyból épült mennyei városba.

(2017. január 17.)

Te vezess!

Jézus Krisztus, drága Pásztor!
Óhajtjuk, hogy te vezess.
Gondját viseled a nyájnak,
Benned bízni érdemes.

Drága Jézus, drága Jézus!
Ujjongó szívvel áldunk!
Drága Jézus, dicső Jézus!
Veled boldogok vagyunk.

Óvjad, terelgesd a nyáját,
Akkor el nem tévedünk!
Sátán hada hogyha támad,
Győzünk, mert te vagy velünk.

Drága Jézus, drága Jézus!
Ujjongó szívvel áldunk!
Drága Jézus, erős Jézus!
Veled győztesek vagyunk!

Béke, biztonság van nálad,
Boldog szívvel követünk.
Lábunk dús legelőn járhat:
Iged éltető vizünk.

Drága Jézus, drága Jézus!
Ujjongó szívvel áldunk!
Drága Jézus, tiszta Jézus!
Irgalmad a vigaszunk!

Bárki szívből megtér hozzád,
Nyájadba befogadod.
Kísér kegyelmesen orcád,
Néped veszni nem hagyod.

Drága Jézus, drága Jézus!
Ujjongó szívvel áldunk!
Drága Jézus, kegyes Jézus!
Veled mennybe juthatunk!

(A „Nem vezérled-e bárányod?” kezdetű ének dallamára)

ANGYALOK A FALUBAN

Ünnepek

[KARÁCSONY]

Betlehem

Már megtelt minden hajlék
És minden istálló.
Ember és jószág reszket.
Pihenni volna jó.

József aggódva baktat,
Mária sírdogál.
Ajtó és szív bezárult,
S a Gyermekek jönne már...

Az égen fényes csillag,
A földön vak sötét.
Kik Messiást remélnek,
Idéznek ős igét.

Mikeás így tanítja:
Te, kicsiny Betlehem,
Belőled származik majd,
Ki Úr Izraelen.

S mikor minden zaj elhal,
Csak halk szellő suhan,
Király születik nekünk
Egy rozzant jászolban.

Csupán néhányan sejtik,
(Ó, áldott, szent csoda!)
Aki e földre szállott,
A mindenség Ura.

Én a szívem ajánlom
Szerény szállásodul...
Légy annak is lakója,
Jézus, te drága Úr!

„Három-ság”

Efrátai Betlehem!
Fényességes Fókusz!
Ekkora szent küldetésre
Vállalkozni jól tudsz.

Sőt: bátor vagy, vakmerő!
Benned lép a Földre
A Menny Szellem-óriása
Ember-testet öltve.

Három nevet „talált ki”
Számára a Fáma.
Először is Ő lesz majd az
Ég és Föld KIRÁLYA!

Másrészt tükrös PRÓFÉTA,
Jövőbe világló,
Az utolsó nagy időket
Jelző és kiáltó.

Harmadik a legnagyobb!
Mert élete árán
Ő lesz még az áldozat is,
Örök FŐPAP: Bárány!

KIRÁLY, PAP ÉS PRÓFÉTA!
Ez egy dicső pálya.
Ajkunk, szívünk hallelujáz,
Szent Lényedet áldja!!!

(2014. advent)

Karácsonyi monológ

Ülök a „fa” alatt és mondom, mondom

Uram! – Itt ülök ajtód előtt.
Őrnek neveztek ki és idegenvezetőnek.
Vigyázok a jászolbölcsőre. – Jön valaki.
Értőn és okosan megmagyarázom
Ennek az érdekes helynek világgraszoló szerepét.
Igen! – Ő az, akiről a nagy próféták szoltak!
Az istálló bejárata mellett talán ti is
Olvastátok a különleges jelentésű feliratot:
„E barlangszerű hajlékban
Megszületett a világ Messiása!”
Kérdezik: mit jelent? – Én elmagyarázom.
Akit közelebbről érdekel, beavatom
A szent misztérium lefordíthatatlan,
Égi nyelven hangzott üzenetének titkaiba.
Születési idő: az idők teljessége.
Anyja neve: Mária. Tudjátok: Szűz Mária!
És az apa: Józsefet szokták megnevezni.
De ott, „fent” – másféle bejegyzések,
Információk olvashatók a lepecsételt könyvben.
Isten az Atya! Neki született egy gyermeke.
Neki, és nekünk, akik vártuk és kerestük.
Vitatják az írástudók: vajon „egyszülött”,
Vagy „elszülött” – királyi gyermek-é.
Őbenne és őáltala „kiszületett”
A mennyei világból a szeretet és a béke.
„Útjelző Táblának” is mondják némelyek.

Aki e helyen elindul és halad a „jel” után,
Odatalál, visszatalál az Édenbe.
Ülök a bejárat mellett. Tábla vagyok én is.
És folyton az Útjelző Táblára mutatok.
Mindenkit hívok: jertek! Jertek!
Pótolhatatlan élményt nyertek itt.
Lássátok, nézzétek, szemléljétek!
Ő az, akit várt a világ!

...Egyik csillagos este-éjszaka
Besurrantam én is a jászol alá, elé.
Arra vágyott a lelkem, hogy személyesen
Megismerjem, találkozzam vele.
Döbbsenten álltam, félszegen.
Egyszer csak észrevettem, hogy a gyermek
Énrám néz és énrám mosolyog.
Sokkal gyönyörűbb, mint ahogy
Mesélni szoktam a „vendégeknek”.
Majd hirtelen – megtörtént a csoda!
Megszólalt Jézus. Nevemen szólított.
Tudta, ki vagyok. Magához vonta szívemet.
Előbb azt gondoltam (mily balga álom!),
Hogy rajongásom nyomán „visszaszeret”.
Elképzeltem, hogy kellet neki. De hirtelen
Belém hasított az epekedés, hogy milyen jó lenne,
Ha elfogadna ő is testvéréül,
Mint ahogy én is így becézgettem őt magamban:
Aranyos kis testvérkém! Szép Öcsikém!
Belém mart a felismerés, hogy ha ő
Mennyei lény, szükségszerű,
Hogy előbb volt mindennél s mindenkinél.
Sok millió esztendőt ha mondok,
Érzem, tudom, az is kevés, hogy kellőképpen méltassam
Látható és láthatatlan lényegét.
Kettőezer-tizenhét! – Vége az ünnepnek.
Befejeződik a „kiállítás”. Kihunynak a fények.
Én maradok a betlehemi ajtó mellett.
Őre maradok, ahogy – immár – ő is őrizöm.

Révülten nézek befelé. – Egy csillag
Még mindig tündököl a „gyermek” ágya fölött.
És észreveszem hirtelen a „csodát”,
A megrendítő lényeket: A Gyermek
Növekedni kezd. Férfivá érik.
Éli a maga csodálatos életét,
Mint ember-Isten. Vagy Isten-ember?
Jár-kelel az utakon, tanít, gyógyít,
Csodákat cselekszik, ámulatba ejt.
„Ahogy ez a nagy könyvben meg van írva”,
Az idők kezdete óta, ha volt ilyen.
Látom, hogy él. Bámulom, hogy meg kell halnia –
Érettem és érettünk. (Nem értem, nem érthetjük.)
Majd harmadnapra feltámad és él.
Az angyalok, kik Betlehemben fogadták őt
És magasztaló éneket harsogtak,
Most a mennybe visszatértét készítik elő.
Megszólítanak. Mit állsz itt, szájtáti?!
Eljött! – Nem értetek semmit?
Itt volt. – Nem tanultatok tőle semmit?
Mert újra moccan majd a föld, együtt az éggel.
Felvitetik mennyei hazájába a dicsőség Ura.
Láttam. Jöttem, s nem győzőm csodálni.
Itt élt, itt halt. Ide fog visszatérni.
Ha lennék még akkor, arra kérlek:
Én értem is jöjj! – Tudom, nagyon szeretsz.
Elfogadtalak, Üdvözítő, nagy Testvéremül.
Kérlek, fogadj el engem te is kegyelmesen:
Üdvözített, örökké élő gyermekedül!

(Pécs, 2017)

Szentesti ének

Hullócsillag? Szikrázó lángú fényjel? –
Az Ég üzent a Földnek akkor éjjel.

Megüzente, hogy földre szállt a Krisztus.
Visszatalált a dallamhoz a ritmus.

Vége szakadt az átokállapotnak.
A legdicsőbb hír kicsiknek, nagyoknak.

Emberré vált, mert nekünk adta Isten.
Élt, meghalt, feltámadt, hogy üdvözítsen.

Nem neveznek már minket átkozottnak.
Ez a titka a szép karácsonyunknak.

Szent éjszaka. Kezdődik ünneplésünk.
Őérte élünk, haláltól se félünk.

Odafent már készen az égi otthon.
Aranyvárosban Isten lesz a Templom.

Kis templomunkban is ő van közöttünk.
Aranyat, tömjént, mirhát adni jöttünk.

Dicsőség néked! Boldogan imádunk!
Jézusunk, te vagy örök nagy Királyunk!

(2017)

Így történt

Az emberiség sötét éjszakája.
Maroknyi nép, mely Messiását várja.

Próféta rikkant. Efratáról jósol.
A legkisebbről, Betlehemről jót szól.

Elhallatszik e hang távol keletre.
Bölcsek indulnak csillagot keresve.

Ezer veszély közt törtetnek előre.
Hol az új király? Nincsen hír felőle?

Mikor aztán egy palotához érnek,
Véres királytól jó tanácsot kérnek.

De már a Lélek viszi tovább őket,
Hogy megtalálják a „kies mezőket”.

Condrás pásztorok botlanak beléjük.
Hová? Hová? – Hogy végre már elérjük!

Közös csapatjuk istálló fogadja.
Amit az Írás ígért, most megadja.

Egy kimerült nő, üdvözült mosollyal,
Mellette férje, az ács, dús bozonttal.

Köztük egy kisdéd. Nicsak, ő a Csillag!
Picinyke szíve delejezőn csillog.

Ő vonta szívük, amikor megálltak,
És hívta lelkük, mikor visszavágytak.

Nosza, elő a gyémántos kazettát!
A király-gyermek boldog, ha ilyet lát.

Aranyat, tömjént, mirhát jászolába!
S egy finom bárányt. (Beakadt a lába!)

A magasságban hozsánna, dicsőség!
E földön béke, szeretet és bőség!

Megszületett az ég és föld Királya!
Áldassál, Jézus, Messiás! Hozsánna!

Megszületett, és mi csodáljuk őt!

Első fejezet

Bozontos haja-szakálla miatt öregebbnek látszik, mint amilyen, pedig ereje teljében van. A meredek magaslat tetején álló kőházakban tölti immár a hetedik szombat éjszakáját. Ilyenkor csak hajnaltájt indul a lenti erdőszéli otthonába, hogy egy kicsit aludjon is. Egész éjjel a csillagos égboltot vizslatja. Belátta, hogy érdemes volt megvásárolnia a kínai kereskedőtől azt a súlyos, hosszúkás műszert. Mintha a fogát húzták volna, amikor ki kellett fizetnie az árát.

Azóta azonban megváltozott az élete. Hat héttel ezelőtt különösen, amikor azt az új égi jelenséget fölfedezte. Előbb kettős csillagnak nézte, konstellációnak gondolta. De az a csillag egyre fényesebbé válik. Űstökös nem lehet, nincs csóvája. Tehát egy új égi üzenet. Valahol új király született e sáros földgolyón. Órá mutat.

Ezt közléről is látnom kell! – gondolja magában. Néhány jó barátját már fölkereste. Belelkesedtek ők is. Az egyiket királyi leszármazottnak tartja mindenki. Szép arcú, délceg dalia. A másik a földesúr fia, félelmetes harcos, a szomszédos ország hadseregének egyik főtisztje.

Összebeszéltek, hogy tesznek egy nagy utazást nyugatra, amerre a csillag mutat. Ha új herceg látott napvilágot valahol, illendően köszöntik, megajándékozzák királyi módon, és a támogatásukról biztosítják.

De hol találják? – Az „öreg” csillagbúvár már talált két halvány nyomot. Régi-régi tekercestöredék, rajta elmosódó szócska, csupán három betű: JUD... A másik egy égetett cserépdarab, ott is egy sor, efféle olvasható, ha

nem tévedett: MIK...JAH és BET...HEM.

Elmondta barátainak: ez azt jelenti, hogy van valahol a világon egy ország, szerinte JÚDEA, ahol MIKEÁS próféta rámutat BETLEHEMRE. Ott született az új király.

Elég ennyi egy józan embernek?! Hagyjon itt mindent a bizonytalanért? Barátaival együtt döntött. Elindulnak!

Az úti poggyász már összerakva. Élelem, takarók, fegyver. Az állatok felkészítve. Egy karaván indul három hét múlva. Csatlakoznak hozzá.

Második fejezet

Juszuf, a pásztor így beszél magáról:

A földesúr háznépéhez tartozom gyermekkorom óta. Itt legeltetünk – mert pásztor vagyok – a betlehemi városi réteken. Dimbes-dombos terület a völgyben gyér vizű vádival. Ha kiszárad, vannak kútjaink, ott itatunk.

Nagy a nyáj, és mintegy tucat az őrző legények száma, akik alattam dolgoznak. – Olyan volt az az éjszaka is, mint a többi. A nyájak a hodályban, az emberek a szénakazlak körül. A tűz leégett már, csak parázslott.

A birkák elcsendesedtek, bár az akolban mindig van mocorgás, lökdösődés. A fiúk a takarók alatt. Egyik-másik még sutyorgott, halkán beszélgettek, aztán csend. Én szoktam az első őrseget adni, egy családos galileai férfi a társam.

A pajta oldalának dülve hallgattam, mit magyaráz a komám. Sokszor elmondta már, de nem számít.

Olyan volt a levegő, mint mikor változni kíván az időjárás. Sajgott a bal csípőm. Nézelődtem, aztán lekoppant a szemem. De a neszekre fel szoktam ébredni.

Arra riadtam, hogy fentről nagy fényesség árad. Ránk is, meg az egész tájra. De ez még semmi! Hanem hirtelen énekszó is harsant a magasból.

Ekkor már kezdtek életre kelni a társaim is. Mind meg volt rémülve, akárcsak én magam is. Felugráltak, ide-oda futkostak, némelyik még ordibált is riadtan. – Mi van? Mi történt?! – kérdezték. Amikor már majd megbolondultunk a félelemtől, egyszer csak egy magas, tiszta hang kiáltott bele a zűrzavaros éjszakába:

– Ne féljeteK, pásztorok! Nincs veszély. Nagy örömet hirdetek inkább. Ezen fog majd örülni mindenki. Megszületett a Messiás! Itt a közelben. Dávid városában, Betlehemben. Rátalálhattok ti is, csak egy kis pólyás babát keressetek! Ott fekszik egy jászolban, egy istálló mélyén.

Ijedt ugrádozásunk dicsőítő táncikálásba fordult.

– Na, emberek, rajta, induljunk! Keressük meg azt a kicsiny Üdvözítőt! Aki előbb rátalál, fújjon a sípjába, hogy odarohanhassunk mind.

Ki mit tudott, vittük magunkkal. Egy kis ezt-azt, tejet, sajtot, maradék lepényt. Ha már így esett, ne menjünk ajándék nélkül.

Meg is leltük őket egy szeráj hátsó traktusában. Az apa épp rendet rakott maguk körül egy háromágú favillával. Az édesanya kimerülten aludt, a pici kis élet pedig mocorgott, szemlélődött. Minket is mintha látott volna, mert ránk mosolygott kedvesen.

Harmadik fejezet

Sokféle probléma a jó ivóvíz. Mi Názáretben erre soha sem panaszkodhattunk. A mi házunktól

is egy kőhajításnyira ott a forrás, a szomszéd kertjében. Bejárhat oda bárki. Barátságos emberek a lakók. Ácsmester a gazda. Ő már nem túl fiatal, de a felesége gyönyörű fiatalasszony.

Hallatszott valami szóbeszéd, amikor teherbe esett. Állítólag egy angyal is alászállt hozzájuk. Mindenki másképp meséli.

De amikor már közel lehetett az órája, láttuk ám, hogy a férfi lázasan csomagol. Két erős vászonzsákba rakja a famegmunkáló szerszámait. Szénát göngyölget nem túl nagy kötegekbe.

Biztosak voltunk benne, hogy hosszabb utazásra készülnek. Megyek egyszer hozzájuk két üres tömlővel vízért. Lerakom a tele edényeket, mintha pihennék. Épp jön ki az ember az istállóból. Köszönünk egymásnak:

- Adj' Isten, szomszéd! Mondja már, készülnek valahová? Mert minden jel erre mutat.

- Hát az összeírásra. Hallhatta maga is, kihirdették.

- Miért kell amiatt elutazni?

- Mert mi itt lakunk ugyan, de nem vagyunk názáreti születésűek.

- Hanem hol születtek?

- Mindketten Júdeában. Pontosabban Betlehemben.

- A királyi városban?

- Igen.

- A végén még kiderül, hogy királyi sarjadék lakik a szomszédságunkban.

- Meglepődne, ha így lenne?

- És mikor indulnának?

- Bizonytalankodunk, mert az asszony mindenórás. Nehogy utazás közben érkezzék el az ideje!

- Majd mi is elmondunk érte egy fohászt, hogy minden szerencsésen történjék.

Másnap korán reggel látjuk ám, hogy elindulnak déli irányba, ahogy kell, Jeruzsálem felé. A szamár felmálházva, a csomag tetején a fiatalasszony kuporog, József bátyó pedig fogja a kötőféket, és vezeti az állatot.

Negyedik fejezet

- Jó reggelt, fogadós uram! Az összeírásra érkezünk volna mi is Betlehembe. Tudna két személynek szállást biztosítani?

- Tisztelettel üdvözlöm a kedves vendégeket! Hát hogyan tudnék! Foglaljanak máris helyet ennél az asztalnál. Te lány! Hozz valami innivalót a mi fáradt vendégeinknek! Vacsorát szintén parancsolnak, ugyebár? Van itt minden, ami egy utasnak kívánatos. Tessék, tessék!

Nem fér hozzá kétség, hogy ahol pénz van, ott minden van. A fogadó két folyosóján, mindkét oldalon kényelmes, kétágyas szobák várják a vastag pénztárcájú hölgyeket, urakat.

Leülnek az új vendégek, és az ital megoldja a torkukat. De a vendégfogadósét is. Egy valamirevaló vendég ugyanis nem fukar.

És a fehér kötényes gazda hirtelen elbeszéli legújabb élményét egy názareti házaspárral. Azok is az összeírás miatt érkeztek. Ő felajánlotta nekik a legszebb szobáját, de mindjárt kiderült, hogy ezek a jóemberek ágrólszakadt iparosfélék. A férfi legfeljebb ledolgozhatná, ha szállást kapnának valahol, de arra meg nincs ideje.

- Láttam én, hogy állapotos a nő. De hát, kérem, én is a piacról élek! Nem fogadhatok be mindenkit ingyért. Vagy akárkit, no de egy fillér nélkül? Mégis megesett rajtuk a szívem. Ilyen nagy hassal! Csak meg kell pihenniük valahol. Mondom az egyik szolgának, vigye őket a hátsó udvarba. Van ott egy nyitott, barlangszerű

állatszallás. Lökjön be nekik néhány öl szalmát, száraz és védett lesz átmeneti otthonuk. Nem, ne hálálkodjanak! – mondom nekik. – Ennyivel én is tartozom egy honfitársamnak. Hogy ez mikor történt? Néhány órával ezelőtt. Még fent volt a nap, amikor jöttek. Az egyik főzőasszony szerint lehet, hogy még az éjjel meg fog szülni ez a nő. Nagyon kíváncsi vagyok, fiú lesz-e vagy lány. Az ember Józsefként mutatkozott be. A párját pedig Máriának szólította.

Ötödik fejezet

Az örök parancsnoka, egy széles vállú katona, mélyen meghajolva szólítja meg a királyi lakosztály felügyelőjét:

– Üzenetem van őfelsége számára. Nemrég távol-keleti kinézetű vendégek érkeztek a palota udvarába. A királlyal szeretnének találkozni.

Így kezdődött. És hamarosan már a fényes berendezésű nappaliban ülnek a vendégek. Várják éppen Heródes őfelsége megjelenését.

Szükszavúan elmondják neki, hogy egy égi jel vezetésével idáig jutottak. Ha ez Júdea, akkor jó helyen járnak. Született-e mostanában gyereke a királynak valamelyik feleségétől?

Heródes meglepődik a nyílt kérdésem. Fokozódó érdeklődéssel kezdi kikérdezni a rangos személyeknek látszó vendégeket. Minden apróságra odafigyel. Majd pedig jókívánságait fejezi ki.

– Amennyiben rátalálnátok valahol, mert ebben a palotában nem született új herceg, ti csak fejezzétek ki előtte hódolatotokat, meg az enyémet is! Utána, nagyon kérlek benneteket, küldjete nekem üzenetet! De még jobb lenne, ha visszatérnétek a pontos információval hozzám.

Hogy aztán én is elmehessek, és ahogy egy királyhoz illik, kifejezhessem mély tiszteletemet az új királyi herceg iránt.

A keleti bölcsek társasága halad tehát előre a maga útján. Éjfél is elmúlik, amikor továbbindulnak. És a csodasorozat folytatódik. Mióta lakott területen vándorolnak, eltűnt a vezércsillag az égről. Most azonban azt veszik észre, hogy a királycsillag ismét fent ragyog az égbolton, és mintha még pulzálna is a fénye. Szinte sürgeti és vonzza őket, hogy gyertek bátran, közel a cél!

Útközben megbeszélik, amit valamennyien láttak, hogy a király szemében alattomos, gyilkos fény lobogott, amikor arról az új királyról esett szó.

- Ha megtaláljuk, dehogy megyünk mi vissza a palotába! Irány haza, hogy mindenkinek elbeszélhessük rettentő és gyönyörűséges élményünket.

Halad előttük a csillag, ők pedig boldogan poroszkálnak utána. Egyszer csak birkanyáj bégetésére lesznek figyelmesek. Ők már semmin sem csodálkoznak. Ha az égiek ide hozták őket, itt lesz a találkozás az új királlyal.

Zárófejezet

Betlehem városkájának szomszédságában dimbes-dombos legelő. Egy facsoport közelében sík terep. Fölötte mintha felhők kavargása látszanék, de ez inkább csak gomolygó fényes pára, mert az ég egyébként tele milliónyi csillaggal.

Ahol a légmozgás látszik, mintha az egyik legfényesebb csillag egészen közel szállna a földhöz, és egy nyíllövésnyi magasságban

megállna, hogy onnét szórja a tündöklő fényt arra a tájra, ahol játszódik a történet, hogy egy csapat pásztoreMBER megy sietve a város felé. Útjuknak célja van már.

Az égből karének harsog hatalmasan, majd egy tiszta hang beszél hozzájuk. Értik és fogadják. Már nem félnek. Túljutottak a riadalmon, indulnak, mennek, látják is már az istállót, ahonnét szintén világosság süt ki a mezőre.

Feltűnik szemközt egy másik kis csapat is. Ló, teve, öszvér, valóságos karaván. És magas rangú emberekre jellemzően díszes turbánok, süvegek a fejükön. Színes tógák lebegnek rajtuk. Leszállni készülnek. Megérkeztek.

Az istállóban csend, majd halk beszélgetés. Gyermekgügyögés.

Aki oda belép, mind leborul a földre a kis királyfi és az édesanya közelében. Fölkelnek, s kezdik előszedni hozott kincseiket. A távolkeletiek aranyat, tömjént és mirhát, a helyi pásztoremberek pedig a maguk egyszerű elemózsiját. Mindent odaraknak az illatos szalmára, majd egy közismert születésnap dallal is kifejezik örömüket és jókívánásaikat a mindenség Királyának földre szállt Egyszülöttje előtt.

Mert „méltó” ő arra, „*hogy övé legyen az erő és a gazdagság, a bölcsesség és a hatalom, a tisztesség, a dicsőség és az áldás!*”

Angyalok a faluban

Alkonyodik. Havas felhők hömpölyögnek az északi hegyek irányából. Vastag kendőbe bugyolált asszony bukkan elő a ködös homályból. Valami nehéz csomagot ölel magához, ez kissé

esetlenné teszi a járását. Egy rácsos vaskapu előtt lelassít és megáll bizonytalanul. Aztán nekibátorodik és benyit. Megindul befelé a frissen sepert járdán. Hó borít mindent. A hátsó udvarból kakas kukorékolása hallatszik.

A tornácon megáll. Ferdére taposott csizmáiról próbálja letopogni a havat. Egy kopott seprűvel rásegít, majd bekopogtat az ajtón.

A háziasszony hallja a csapkodást, dobogást, azonnal kifordul a konyhaajtón.

- Jó napot, kedvesem! Keres valakit?

- Drága tiszteletes asszony! Ugye, jól mondom? Fázunk. Szeretnénk egy kicsit megmelegedni. Mert nem egyedül vagyok.

És már bontogatja is a keblére ölelt csomagot, melyből egy kicsiny gyermeket forgat elő.

- Ketten vagyunk ugyanis. Én, meg ez a kis ártatlan.

- Milyen idős az a csöppség?

- Hároméves, fiúcska. Tomika a neve.

- Akkora éppen, mint az én kis Katikám, a legkisebb! Na, üljenek csak gyorsan a sparhelt közelébe. Ott az a hokedli meg a kis sámli. Melegedjenek, hiszen látom, ugyancsak átfáztak.

- Nagyon megköszönöm a tiszteletes asszonymnak. Ugye, nem baj, hogy így mondom?

- Jól van az, kedvesem. Egyébként Jolánka vagyok. Így ismer engem a falu népe.

- Drága Jolánka néni! Én az ország másik végéből érkeztem, a Dunántúl nyugati sarkából. Vonat hozott a városig, onnét pedig egy bácsi, lovas szánnal, szívességből. A dédihez jöttünk volna, de néhány hete meghalt. A házat meg eladták a közelieliek. Senki se maradt a faluban. Amint lehet, majd hazautazunk. De addig...

- Semmit se búsulj, aranyoskám. Itt maradtok most nálunk! Majd vacsora közben mindent

megbeszélünk. Gyerekek!

A szobaajtó kinyílik, és betódul négy gyermek. A legkisebb akkora, mint Tomika. A nagyobbak tíz év körüliek lehetnek. Két fiú, egy leányka. Körülük gyorsan a nagy vacsorálóasztalt. Bejön az apuka is. Köszönti a vendéget, beszélgetni kezdenek.

- Szorítsunk csak egy kis helyet a vendégeinknek is!

Mielőtt elkezdenék az ünnepi étkezést, mert éppen szenteste történnek ezek a dolgok, az édesapa megnyitja a családi Bibliát, és olvasni kezdi a karácsonyi történetet. Épp az a választott igé egyik mondata, hogy „nem vala nékik helyök a vendégfogadó háznál”. A történet felolvasása után az anyuka elmondja azt a keveset, amit a vendégekkel kapcsolatban megtudott. Majd felteszi a kérdést:

- Gyermekeim! Mondjuk azt, hogy most a mi kis falucskánk az a Betlehem, és ez a vendég fiatalasszony és a kislány keresik a szálláshelyet éjszakára, mint valamikor Mária a születendő Úr Jézusnak. Mit gondoltok, befogadjuk őket az otthonunkba néhány éjszakára, vagy mondjuk azt, hogy mi sokan vagyunk, nincsen számukra hely?

A gyermekek arca felragyog, és szinte egyszerre kiáltják lelkesen:

- Fogadjuk be őket! Ahol hatan elférnek, ott nyolcan is megalhatnak! Hadd maradjanak nálunk!

A legidősebb fiú még hozzáteszi:

- A múlt vasárnap azt tanultuk a vasárnapi iskolában, hogy... Na, inkább elmondom az aranymondást: „A vendégszeretetről el ne feledkezzetek, mert ezáltal némelyek, tudtukon kívül, angyalokat vendégeltek meg.”

Megszólal erre a legkisebb:

- Akkor mi most kettővel is találkoztunk: egy

kisangyallal, meg egy nagyobbal. Szervusz, Tomi angyal! Én még a kiságyamat is szívesen megosztom veled.

- Te pedig, kedvesem, kapod a vendégágyat - mondja az anyuka.

Az asztal körül a család minden tagja imádkozik. A vendég fiatalasszony pedig végigzokogja a különös házi istentiszteletet. Ilyenén ő még soha életében nem vett részt.

Vacsora közben oldott beszélgetés következik. Mind a négy gyermek versengve, egymást túllícitálva felajánl valami ajándékot a kis vendégnek.

Mert akkor igazi ünnep a karácsony, ha a Legnagyobb Ajándék, Jézus Krisztus az emberi szíveket is ajándékozásra, vagyis igazi szeretetre hangolja.

Jézus és a Szent Család

Múlóban már az ünnep.

Mutatja a naptár.

Lemenőben a csillag.

De Te itt maradtál.

Sok ajándékot hoztál.

Örvendezünk benned.

Maradj hát a vendégünk!

Minek továbbmenned?

Holnap is kell ennetek.

A miénkből futja.

Pihennetek is szabad.

Hadd várjon a munka!

Meg aztán - ha jön a baj,

Jó, hogy köztünk vagytok.
Ha közel a Segítő,
Kátyúban nem hagytok.

Elmondjuk mindenkinek:
Jézus szeret minket!
Elhagytuk már a múltat,
Arra nem tekintget.

Ha itt él a szent Család,
Mi is szentté válunk.
Ez volt mindig a legszebb
És legforróbb vágyunk.

[NAGYPÉNTEK]

Keresztre feszített Isten

Bibliai dráma

SZEREPLŐK

Elbeszélő, első árus, második árus, harmadik árus, egy vén, Júdás, cselédlány, Péter, katona, szolga, ügyész, első tanú, második tanú, harmadik tanú, negyedik tanú, ötödik tanú, hatodik tanú, atyák, Pilátus, tömeg, első hang, második hang, harmadik hang, negyedik hang, ötödik hang, hatodik hang, Krisztus, első lator, második lator.

1. SZÍN

(Zene vagy ének: A keresztfához megyek – Baptista gyülekezeti énekeskönyv, 104)

ELBESZÉLŐ Mint megbolydult méhkas, zúg,

zümmög a város, a csodás szépségű, fényes Jeruzsálem. Elérkezett újból a kovásztalan kenyerek első napja, mindenki készül a nagy ünnepre, a pászkabarány elfogyasztásának hagyományos, misztikus aktusára. Az ország minden tájáról karavánok érkeznek végtelennek tűnő, beláthatatlan sorokban. Emberkaravánok nyüzsögve, hangoskodva, új élményekre, látni-és hallanivalókra vágyakozva. Az utcák két oldalán – szerte az egész városban – kufárok, árusok, pénzváltók asztalai, színes árukkal tömött üzletek, áruikat kínáló vagy alkudozó, harsány hangú emberek.

(Általános hangzavar, melyből néhány élesebb hang kihallik.)

ELSŐ ÁRUS Halat tessék, halat! A Jordán legszebb és legízesebb halait! Itt a finom rántott hal libanoni olajban puhára pirítva! Halat tessék, halat! *(halkabban tovább...)*

MÁSODIK ÁRUS Ide, ide, uraim! Nem szabad elkerülni Ibrahim bácsi bódéját. Valódi damaszkuszi acélból készült kardok, kések a legnagyobb választékban. Ibrahim bácsi senkit nem csap be. Aki tőlem vásárol, az unokájának is megvette. Nem csorbul, nem veszti élet Ibrahim bácsi damaszkuszi acélpengéje! *(halkan tovább...)*

HARMADIK ÁRUS Egyiptomi selymet, bársonyt! Mindenkinek olcsón számítom. Ez az utolsó alkalom! *(halkan tovább...)*
(Mintha távolodnánk, lassan csend lesz.)

2. SZÍN

ELBESZÉLŐ Lassan elcsitul a nyüzsgés. Alkonyodik. De valami feszítő nyugtalanság

lappang a csend mögött. Utcák szegletén, kapuk alatt halk, izgatott suttogások sísteregnek. Bizonyos kapernaumi Semája szerint az idei húsvét nagy meglepetést tartogat: trónra lép a Messiás! Van olyan, aki a Mester egyik tanítványának szájából hallotta a hírt, hogy valóban megtörténik a várva várt esemény: a nyilvánosság elé lép a Szabadító. Mindenki érdeklődő és kíváncsi, mindenki mond valami újat. És mindenki „mindent tud”, ha valaki érdeklődve és kíváncsian őtöle kérdez.

Hogy valójában mi készül, azt csupán néhányan tudják biztosan. Mert hogy nagy események vannak születőben, az tény.

Hallgassuk csak ki, miféle beszélgetés folyik ebben a magas, komor épületben!

A szanhedrin tanácskozótermét rejtik e falak, s belül éppen néhány tanácstag és egy Iskáriótes Júdás nevű Krisztus-tanítvány izgatott tárgyalásának lehetünk fültanúi.

EGY VÉN No mondd hát, Júdás, mit tudsz! Állj elő s felelj: ismered azt a hitetőt, ki magát messiásnak hirdeti?

JÚDÁS Ismerem, hogyne ismerném, hiszen tanítványa voltam jómagam is. Sajnos, csalódtam benne... mert mi azt reméltük tőle, hogy majd...

EGY VÉN Mit fecsegsz!? Csak arra felelj, amit kérdezőnk. Szóval ma éjszaka a kertbe megy megint, és azt is tudod, hogy mikor?

JÚDÁS Úgy van, uram, tudom.

EGY VÉN Helyes. Nahát, adunk melléd tíz embert. Élükön lopva megközelítéd a helyet, ahol az az ács fia tartózkodik, és rámutatsz. Dolgod csak ennyi lesz, a többit bízd azokra,

akiket vezetsz. De el ne vétsd, jól vigyázz!

JÚDÁS Ugyan, uram, hogy véteném el?! Nagyon jól ismerem sötétben is. Nyugodt lehetsz, uram... De... kérdem, mennyiért? Mert, ugye, mégis nem közömbös ügy számomra ez sem, hogy...

EGY VÉN Itt van tíz ezüst, sokallom is egy hitvány népvezér bőréért.

JÚDÁS Jó uram, már megbocsáss, de így nem vállalom. Ha ötvenet adsz, ám legyen. Távozom, s megteszem. De tíz ezüst? Inkább megyek...

EGY VÉN Megállj! Itt van még tíz ezüst. De szót se szólj többet. Eredj, s mit vállaltál, tegyed!

JÚDÁS Kevés, uram... Nézd, három gyermekem, feleségem van... Kenyér kell, ruha s egy rendes otthon is. Adj negyvenet, és elég...

EGY VÉN Ej, hitvány, álnok alkuvó! De nagyra nőttek bokros álmaid, s mily jó kupec vagy! Fogd még e tízet, s ne lássalak többé! Harminc ezüst a végső ár. Ha nem kell, majd kapunk valaki mást, aki olcsón megteszi.

JÚDÁS Köszönöm, jó uram... De tíz vitéz kevés lesz. A tanítványok velem időznek, tizenegyen. Bátrak is, és kardjuk is van, kettő.

EGY VÉN Jó, ne félj, lesz ember épp elég. De meg ne csalj!...

JÚDÁS Ne félj, uram, ne félj, én ott leszek.

(Valaki csengő pénzeket kezd hullatni a kőre monoton egymásutánban.)

ELBESZÉLŐ És nem kellett félniük, hogy nem lesz ott. Nagy úr a pénz, rettentő nagy úr. Harminc ezüst csengése túlharsogja Júdásban még a tulajdon lelkiismeretének hangját is.

JÚDÁS Ezüst. Ezüst! Öt... tíz... huszonegy... harminc... Mennyi ezüst!!!

(A csengő pénzhullatás a kőre abbamarad. Azután

csend.)

3. SZÍN

ELBESZÉLŐ Alszik a város, pihen, mint egy jóllakott óriás. Csupán valami hullámzó mormogás hallatszik, az alvó óriás szabályos lélegzése... Éjfél. A város keleti kapuján kis csapat siet kifelé az Olajfák hegyére. Elöl az a vállas, birkózószerű alak: Péter, a kősziklának nevezett tanítvány. Hevesen gesztikulálva magyaráz valamit társának, akiben a fiatal Jánost, a mennydörgés fiainak egyikét sejtjük. Mögöttük a többiek, középen pedig Jézus, a szelíd arcú próféta. Válla kissé hajlott, mintha láthatatlan nagy terhet cipelne. Nem beszél, némán lépked közöttük, de talán nincs is már egészen velük. Figyelmét előre irányítja, és gondolatban végigéli a következő rettentő órákat.

A dombtetőn a szokott helyen csöndesen leülnek... Éppen beszélni kezdene András, Péter öccse, mikor ág reccsen az egyik sötét bokor mögött, majd közeledő lépések zaja hallatszik. Feszülten figyelnek. Végre fölismerik a sötét köpenybe burkolt alakot, Júdást. Tétova mozdulattal közéjük lép, odahajol a Mester arcához, és hangosan megcsókolja. Mint titkos jeladás hangzik a csattanó csók, és egyszerre megelevenednek a bokrok, fegyveres, fustélyos alakok rohannak a kis csapatra...

(Pengék ütköző csörgése, dulakodás zaja, ütések tompa puffanásai. Rövid, lehetőleg nem túl hangos tusa... Távolodó lábdobogás.)

4. SZÍN

1. jelenet

ELBESZÉLŐ Elvitték Jézust, a harminchárom éves rabbit. Júdás megvette-eladta harminc ezüstpénzért...

A megkötözött Mestert előbb Annás házába viszik. Annás a főpapnak, Kajafásnak az apósa. Voltaképpen övé a hatalom még mindig a főtanácsban. A megkérdezése nélkül nem döntenek főbenjáró ügyekben. Az elfogatási parancson is az ő aláírása olvasható. Dölyfös nagyúr. Csak int a vitézeknek – akik maguk előtt lökdösik a foglyot –, hogy jól van, rendben van minden, vigyék tovább... És viszik Kajafához, a főpaphoz. Illetve a törvényhozóházba.

Hajnali hűvös. Jézust egy oszlophoz kötik, a katonák pedig tüzet rögtönöznek az udvar közepén, hogy kissé fölmelegítsék elgémberedett tagjaikat. Lassan indul az élet a házban... Szolgák futkosnak, parancsszavak röppennek.

A kapun két ember jön be. Egyikük fölsiet az emeletre, a másik csüggedten, óvatosan a tűz felé tart.

Egy cselédlány fut szembe vele, és rákiált:

CSELÉDLÁNY Na mi az, te Jézus tanítványa?! Hát te is itt vagy? Hogy van a Mestered, a nagy rabbi?

PÉTER Asszony! Nem tudom, kiről beszélsz.

CSELÉDLÁNY Nem tudod, kiről beszélek?! Ha-ha-ha-ha-ha!

(kacagva el)

2. jelenet

ELBESZÉLŐ Péter a tűz mellé húzódva melegedni kezd. Egy nagyhangú vitéz jön, ráförmed:

KATONA No nézd csak! Milyen ismerős az arcod, hallod! Ha nem itt találkozunk, azt mondanám, hogy ma éjjel te vagdalkoztál olyan buzgón ott kinn a ligetben... Ábrázatot igen hasonlít az egyik heves tanítványéhoz!

PÉTER Nem is tudom, milyen ligetről beszélsz. Én nem lehettem az, akire gondolsz. Csak valami hasonlóság téveszthetett meg. Ugye, hogy nem ismersz?... Mondd már, hogy nem!

KATONA De megijedtél, hallod-e! Vigyázz, még majd megeszlek! Ha-ha-ha!
(*kacagva el*)

3. jelenet

ELBESZÉLŐ Végül ismét egy házbeli szolga fogja vallatóra:

SZOLGA Ejnye, milyen furcsán ejted a szavakat! Te biztosan nem júdeai vagy. Melyik vidékről jöttél?

PÉTER Galileából.

SZOLGA Á, galileai! Csak nem te is a Messiás tanítványa vagy? Mintha már láttalak is volna közöttük a múltkor.

PÉTER Messiás?! Ugyan mi közöm lehetne nekem a Messiáshoz? Nem is ismerem őt!

SZOLGA Nem is ismered?

PÉTER Esküszöm, hogy nem ismerem! (*Még beszél, mikor a közelből kakaskukorékolás hallatszik.*)

ELBESZÉLŐ Így mállik homokká a szikla, így lesz gyáva futóvá a hősködő oroszlán. És amikor megszólal a kakas, és amikor már háromszor hangzott el a „Nem ismerem!” – akkor ébred rá rettentő vétkére Jóna fia, Péter. De „jaj!”, le tudja-e mosni könnyek tengerárja a tagadás rettenetes vétkét?!

5. SZÍN

ELBESZÉLŐ Indul az élet újból a szépséges Jeruzsálemben. A törvényszéken is kezdődik a lótás-futás. Díszes ruhájú, szakállas vének érkeznek egymás után, és tűnnek el az emeleti tanácssterembe nyíló ajtó mögött. Mire a nap a város fölé emelkedik, már meg is kezdődik a nagy tanácskozás, amelyen Jézus pörében hirdetnek ítéletet a bírák.

Kajafás heves, szenvedélyes hangon ismerteti az ügyet. Azután int az egyik tisztnek, hogy vezettesse elő a lázadót.

Jézus megáll vádolói között szelíden. Félelem nélkül körül néz és vár... És megkezdődik a tárgyalás, e szégyenteljes tragikomédia, hol a bigott vallásosság és a képmutatás látszik győzelmi tort ülni.

ÜGYÉSZ Tanácsos urak, vének és atyák, népünk előkelői, írástudók és törvénymagyarázók! E mai napon ítéletet kell hirdetnünk egy régóta dúló forrongás eszmei vezetője fölött. Legyetek éberek és kemények! Nem csupán rólunk van itt szó, hanem évszázadokon át erős és mozdíthatatlan tételeinkről, vallásunkról és annak jövőjéről, melyet nem szabad megfertőznie semmiféle eretnek tanításnak.

Íme, a vádlott! A jó hírű názáreti ácsmesternek, Józsefnek elsőszülött fia, Jézus. Harminchárom éves, nőtlen, rabbi.

A vádlottat bűnösnek mondom ki istenkáromlás és néplázítás, törvényszegés és tekintélyrombolás vétkében.

Álljanak elő a tanúk!

ELSŐ TANÚ Azt mondta, hogy ő Isten elsőszülött Fia.

MÁSODIK TANÚ Nem úgy, hogy egyszülött,
hanem hogy Isten Fia.

ELSŐ TANÚ De, egyszülöttnek nevezte magát,
hallottam jól!

MÁSODIK TANÚ Nem igaz! Istent Atyjának
nevezte, ebből következik, hogy magát Isten
Fiának tartja...

ELSŐ TANÚ Most miért akarod nekem...

ÜGYÉSZ (*közbevág*) Elég! Összevissza fecsegtek!
Vigyétek el őket! Hús korbácsütés
mindkettőnek hamis tanúskodásért. Más kettő
jöjjön!

HARMADIK TANÚ A templom előcsarnokában
mondta: Rontsátok le ezt a templomot, és én...

NEGYEDIK TANÚ (*buzgón*) Szó szerint így
mondta: Lerontom ezt a templomot, és három
nap...

HARMADIK TANÚ (*közbevág*) Ugyan, hogy
mondhatta volna, hogy lerontom! Egy ember
arra képtelen!

NEGYEDIK TANÚ Hallottam jól! Kár vitatkozni!

ÜGYÉSZ Elég! Hús korbács mindkettőnek!
(*mérgesen*) Hát nincs két tanú, ki egyet
mondana?

(*Újabb kettő lép elő. Mint betanult szöveget,
egyszerre mondják.*)

ÖTÖDIK ÉS HATODIK TANÚ Ez a hitető azt
mondta, én leronthatom ezt a templomot, és
három nap alatt felépíthetem.

ÜGYÉSZ (*derűsebben*) Mondjátok újra!

ÖTÖDIK ÉS HATODIK TANÚ Ez a hitető azt
mondta, én leronthatom ezt a templomot, és
három nap alatt felépíthetem.

ÜGYÉSZ Esküdjetek!

ÖTÖDIK ÉS HATODIK TANÚ Esküszünk!

ÜGYÉSZ Kísérjétek ki őket!

Az ügy tehát világos... Vádlott, felelj, és mentsd

magad, ha tudod! Így mondtad-e, s ha igen, miért? Most még töredelmes vallomást tehetsz, az talán enyhítheti vétkeidet és az ítéletet. Bűnösnek vallod-e magadat?... Felelj! Hallgatsz? Hát jó. De tudd meg, hallgatásod súlyosbítja vétkeidet.

(*pátosszal*) Hallottátok, vének és atyák. Van-e itt helye a bizonytalankodásnak és kételkedésnek? Ítéljetek, ítéletetek legyen kemény és igazságos! Példát kell statuálnunk a rajongó csőcseléknek, mert ha most engedékenyek leszünk, maholnap országos méretű lázadással állunk szemben. Mi lesz akkor a régi vallással és velünk? Semmi kockázatot nem vállalhatunk. Az egész zsidó nemzet jövőjéről van szó!

Mondjátok ítéletet!

ATYÁK (*kissé bizonytalanul*) Halált érdemel.

ÜGYÉSZ (*sürgetően*) Mondjátok újból és visszavonhatatlanul!

ATYÁK Halált érdemel!

6. SZÍN

ELBESZÉLŐ Kimondták a rettentő igéket: halált érdemel! S hogy milyen halált? Azt pedig kimondja majd a csőcselék. Csupán a helytartó döntése hiányzik még, Pilátusé, de ez már lényegtelen formáság. Az ítéletet így is jogerősnek tekintik, mert átadják Jézust a vitézek kezébe. Faragatlan, kegyetlen fickók a főpap hóhérai. Röhögve végzik piszkos munkájukat, kőszívükben nem lobban szikrája sem a szánalomnak. Még akkor sem, ha ilyen ártatlan ember kerül kezük közé, mint Jézus. És csattog a korbács, és zuhognak az ütések, szenved, gyötrődik Isten egyszülött Fia...

(*Zene vagy ének: Ostorozva kínosan... – Karének, 58*)

ELBESZÉLŐ Ütlegetés zaja hallatszik, durva kacagás, korbácssuhogás. Valaki röhögve mondja: „Te próféta vagy. Prófétáld hát meg, ki az, aki most rád ütött!”

7. SZÍN

ELBESZÉLŐ S az árulóval vajon mi lett? Harminc ezüstjét vajon mire költötte? Boldoggá tette az Üdvözítő vérdíjával családját, gyermekeit, önmagát?

Ni, ott szalad egy sötét köpenyes alak a templom főbejárata felé. Gyorsan felsiet a lépcsősoron, beront, egyenesen az oltár tövéhez, ahol éppen papok készülődnek a reggeli áldozáshoz. Ott leveti magát a kőre, és lihegve, zokogva, eszeveszett, kétségbeesett hangon így kezd beszélni:

JÚDÁS Nem akarom! Nem akarom! Ártatlan vért árultam el. Vétkeztem! Elárultam a szentet, az igazat. Eladtam a büntelen Messiást! Atyák és papok, mondjátok, mit tegyek? Rettentő nagyot vétkeztem. Higgyetek nekem! Ártatlan ember vérért adtam el. Ó, én szerencsétlen! Mit tettem?!!!

EGY VÉN Mi közünk hozzád! Távozz e szent helyről!

JÚDÁS Nem kell a pénzetek. Itt a harminc ezüst! Vegyétek vissza! Nem kell. Ártatlan ember vérért adtam el érte. Jaj nekem, jaj nekem! Elárultam az Üdvözítőt! *(közéjük vágja a pénzt)*
Ó, én szerencsétlen!... *(elfut)*

ELBESZÉLŐ Elment, eltávozott Júdás, és nem tért vissza többé. Iszonyú vétkének súlya

összeroppantotta lelkét, nem talált feloldozást az árulás bűnéből. Nem is találhatott, mert azokhoz ment, akiknek eladta a Mestert. Oda kellett volna futnia az eladotthoz, az elárulthoz, Krisztushoz. Talán még lett volna számára irgalom...

8. SZÍN

ELBESZÉLŐ Közben reggel lett. A város megint eleven és hangos. Rohanó emberekkel telnek meg az utcák, mindenki siet bevégezni dolgát, hogy estétől kezdve nyugodtan ünnepelhessen... Az éjszakai események híre futótűzként terjed a városban, és most mindenki arrafelé tart, a főpap háza irányába, hogy lásson és halljon. De onnan továbbárad a tömeg a helytartó udvara felé. Már ott van a Mester, épp most mondják ki fölötte a végleges ítéletet. Pilátus bizonytalankodik, nem akar nyilatkozni, de a felbérelt tömeg egyre szenvedélyesebben hangoskodik, üvöltöz, vért akar látni.

(Hangos morgás, kiabálás. A hangzavarból Pilátus éles hangja válik ki. Beszélni akar a néphez.)

PILÁTUS Emberek! Emberek! Ide hoztatok elélem egy Jézus nevű rabbit, aki állítólag félrevezeti a népet. Én itt előttetek kivallattam őt, és semmi olyan bűnt nem találtam ez emberben, amivel ti vádoljátok. Semmi halálra való dolgot nem cselekedett. De van itt egy Barabbás nevű lator, akit gyilkosságért vetettünk tömlöcbe. Íme, kiadom őt nektek, ezt a Jézust pedig szabadon bocsátom!

TÖMEG Bocsásd szabadon nekünk Barabbást!

PILÁTUS *(kérlelően)* De Barabbás gyilkos. Ez a Jézus pedig semmi bűnt nem követett el.

TÖMEG (*összevissza kiabál*) Nem érdekel! Bocsásd el Barabbást! Jézust meg kell feszíteni! Éljen Barabbás! Feszítsd meg Jézust!

PILÁTUS (*erőlködve, hogy túlkiabálja őket*) Figyeljetek rám! Utoljára kérdezem tőletek: Halált akartok az ártatlanra? Mondjátok meg nekem, mit cselekedjek hát Jézussal!

TÖMEG Feszítsd meg! Feszítsd meg! Barabbást szabadon kell engedni! Jézust feszíttessd meg! Feszítsd meg!...

ELBESZÉLŐ És kijön a nyirkos tömlöc mélyéből Barabbás, a lator, és viszi-ragadja magával a felbőszült tömeg az ártatlant, a büntelent, Krisztust, hogy megfeszítse.

9. SZÍN

ELBESZÉLŐ A Koponyák hegye nincs messze a várostól, alig félórányi járásra. Kopár, sziklás magaslat. Itt szokták a zsidók végrehajtani ítéleteiket azokon, akiket a főpapok és a helytartó bűnösnek nyilvánítanak és halállal kívánnak büntetni. Ide tart a nép nyüzsögve, ordibálva, megrészegülve a gyorsan közelgő esemény kínálkozó borzalmától. Elöl egy vérző, meggyötört alak görnyedezik otromba keresztje alatt. Körülötte korbácsos vitézek, nagyszájú és kemény öklű haramiák taszigálják előre, lökdösik, verik, mert már-már összeroskad. Mögötte lépked két másik elítélt: valami lázadás vezére az egyik, a másik meg rablógyilkos. Őket is ma feszítik keresztre.

Végre fölér a tömeg a hegyre. És ott megkezdődik az iszonyú színjáték. Keresztre feszítenek két lator farkast, és közéjük – harmadiknak – Jézust! Az ártatlant, az Isten

követségében járó, tiszta életű Messiást... A másik kettő dühöngve ordítózik, jajveszékel. Az ő ajka néma. Szótlanul szenved, mint bárány, melyet mészárszékre visznek, és nem nyitja meg száját gyilkosai előtt.

Csak néha hangzik ajkáról egy-egy mondat, az övéit féltő haldokló utolsó szavai szereteteihez. E néhány utolsó mondat örök érvényű, örök szépségű végrendelete.

Áll a kereszt a Golgota csúcsán, rajta a vérző, szenvedő Megváltó. Körötte harsogó tömeg, gúnyolódók sokasága, átkozók és köpködők. Méregbe mártott mondatok röpködnek felé.

(A tömegből többen, gúnyosan és bután.)

ELSŐ HANG Üdvöz légy, zsidók királya!

MÁSODIK HANG Te, aki lerontod a templomot,
és harmadnapra felépíted, szabadítsd meg
magadat!

HARMADIK HANG Ha Isten Fia vagy, szállj le a
keresztről!

NEGYEDIK HANG Bízott az Istenben, mentse
meg most őt, ha akarja!

ÖTÖDIK HANG Másokat megtartott, magát nem
tudja megtartani?

HATODIK HANG Ha te vagy a zsidók királya,
szabadítsd meg magad!

ELBESZÉLŐ Sívöltenek felé a gúnynyilak, s ő
mindezekre ennyit válaszol csendben:

KRISZTUS Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem
tudják, mit cselekszenek.

ELBESZÉLŐ Még a mellette függő egyik latornak
is van kedve szitkozódni szenvedései között,
de a másiknak megindul a szíve, megérti
Krisztus áldozatát.

ELSŐ LATOR Ha te vagy a Krisztus, szabadítsd
meg magadat! De minket is!

MÁSODIK LATOR (*az első latornak*) Az Istent sem féled? Hiszen te ugyanazon ítélet alatt vagy. És mi ugyan méltán, mert tetteink méltó büntetését vesszük, ez pedig semmi méltatlan dolgot nem cselekedett.

(*Krisztusnak*) Uram, emlékezzél meg rólam, mikor eljössz a te országodba!

ELBESZÉLŐ És megtermi a keresztfá első szent gyümölcsét. Krisztus így válaszol:

KRISZTUS Bizony, mondom néked, még ma velem leszel a paradicsomban.

10. SZÍN

1. jelenet

(*Zene vagy ének: Nézz fel Golgotára! – Karének, 57*)

ELBESZÉLŐ Egyedül... Ó, de borzasztó szó! Az övéi közé jött, és az övéi nem fogadták be őt... Hol vagytok, ti hozsannázó emberek, kik ujjongva éltettétek őt Jeruzsálem utcáin?! Merre futottatok, ti bénákból és sántákból lett ép lábúak, hogy egy sincs most itt közületek, aki mellé állna? Ti némákból lett beszélők! Nincs, aki szólna egy jó szót érte? Volt száraz kezűek! Hát követ szorongat meggyógyított markotok, hogy gyógyítókra vessétek? Holtakból lett élők, poklosokból lett tiszták, nincs közöttetek egyetlenegy sem, aki most odalépne a nagy Orvos keresztje alá, és szót emelne az érdekében? Te hangos Péter és ti többiek, máskor oly bátor tanítványai! Elfutottatok gyáván, mikor a legnagyobb szüksége volna legalább egy érző szívre, mely az övével együtt dobban?... Egyedül, egyedül. Ó, de borzasztó szó ez! S a szenvedésnek ilyen mélységében elhangzik a legkeserűbb ige,

mely Jézus ajkát valaha elhagyta:

KRISZTUS Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?!!!

2. jelenet

ELBESZÉLŐ De lecsendesül háborgó szíve. Túljut az Úr e válságos pillanaton, és már újra ott van szerettei között, és velük törődik megint. Először a fájdalmában vonagló anyához szól kedvesen, azután a szeretett tanítványhoz, Jánoshoz:

KRISZTUS Asszony, ímhol a te fiad... János, ímhol a te anyád...

ELBESZÉLŐ Az utolsó percekben is gondol azokra, akik itt maradnak, és ad, ad és ad – szíve utolsó dobbanásáig.

3. jelenet

ELBESZÉLŐ Fokozódik a gyötrem. A hőség és a fájdalmak miatt ájulás környékezi. Vízet kér:

KRISZTUS Szomjazom! Vízet!!

ELBESZÉLŐ De az emberi gonoszság határtalan. Még ezt az utolsó kívánságát is megtagadják, és ecetes szivacsot nyújtanak felé.

4. jelenet

ELBESZÉLŐ A fej lassan lehanyatlik, a szemek lecsukódnak, a világért szenvedő Krisztus-szív az utolsókat veri, a világért gyötrődő lélek készül hazaköltözni az Atyához:

KRISZTUS Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.

5. jelenet

ELBESZÉLŐ És nem beszél többet. Csak erőtlenül
suttogja:

KRISZTUS Elvégeztetett...

Vége

*(A csepeli baptista gyülekezet ifjúságának írtam 1965
márciusában.)*

[HÚSVÉT]

„Amikor elmúlt a szombat...”

Elmúlt a szombat. – Sejtelmes kiáltvány.
Tárt karral vár a hét legelső napja.
Elhengerült szent sírjáról a szikla.
A fény új korszak kezdetét mutatja.
E szombat nem más, mint az ősi Törvény,
A tízparancsolat fenséges rendje.
Hogy „elmúlt”, csupán azt jelenti: Nincs más
Forrása üdvnek, csak Jézus kegyelme!

A Törvényt meg kell tartani, ám ettől
Nem fogsz bejutni mennyek országába.
Csak hogyha láttad Krisztust a keresztfán,
És hivatkozatsz feltámadására!

Elmúlt a „szombatnap”, e földi korszak,
És érkezett a másik: a „megváltás”.
Ha szombatban maradsz, csak összeroskadsz,
De ha továbblépsz, fölemel az áldás.

Önerőből nem lehet üdvözülni!
Milyen jó lenne – hopp! – a mennyországba
Beröppenni, mert mi megérdemeljük!
Minden keresztyén legédesebb álma.

Mivel azonban nincs más közbenjáró,
Egyedül csak Jézus, a drága Bárány,
Hiszem és vallom: van helyem Istennél –
Az „Egyszülött” szent áldozata árán.

A szombat elmúlt. Ám eljött helyette
A megváltottak örök ünnepe.
Méltó, hogy zengjünk hálát és hozsannát
A „Megnevezhetetlen” nagy nevére!

(2013. húsvét után)

Az Emmausz-történet

Emmauszba mentünk éppen,
elmerülve a beszédben.
Kleopász volt útitársam.
Vitatkoztunk. Kiabáltam.

Nem tudni, miként kezdődött.
Hirtelen mellénk szegődött

Egy halovány arcú ember.
Megérintettem kezemmel.

Valódi volt, nem kísértet.
Szóltam hozzá, és megértett.

Miről vitatkoztok? – kérdi.
Mondom neki, de ő kétli,

Hogy igazat mondtam volna.
Mért gyászolok könnyhullatva?

Kérdi tőlünk: tényleg meghalt,
Vagy csak az érzékünk megcsalt?

Állok ott, mint egy szájtáti.
Erre elkezd magyarázni.

Egy igazi, okos rabbi.
Semmi fontosat nem hagy ki.

Összeáll a szép történet.
Volt egy halál, s van sok élet.

Azért kellett meghalnia
Jézusnak, mert Isten Fia.

A szent Atya azt akarta,
Megkeresse és megtartsa

A bűnösök sokaságát,
Nyissa meg a menny országát,
Hogy a világnak segítsen,
Minden embert üdvözítsen.

Amikor ocsúdni kezdtünk,
Emmauszba megérkeztünk.

Kérleltük, hogy „maradj nálunk”,
Mert mi itt most vacsorázunk.

Leült közénk. Fohászt mondott,
Kenyeret tört. Szívünk tombolt.

Ráismertünk. Ő volt, Krisztus.
Ő mondta, hogy „ha megtisztulsz,

Velem leszel azon nyomban
Az égi paradicsomban”.

Újra kértük: Maradj nálunk.
Szívesen vendégül látunk.

Szemünk megnyílt. Felismertük...
Szépen újtára engedték.

Visszavágyott az Atyjához.
Szívünk utána sóhajtoz.

Öröm tölti be lelkünket.
Megszegte a kenyerünket!

Megszegte és megáldotta.
Szentlelkét is reánk hagyta.

Drága neve legyen áldott!
Őt illeti az imádat!

(Pécs, 2012. július 5.)

Most már élek

Megbocsátotta vétkeim.
Ezt a szót Ő mondta.
Ki merné kétségbe vonni,
Ha ezt Isten mondja?

„Hátam mögé vetem” –
Drága égi szózat.
„Meg nem emlékezem” –
Áldott ez a mondat.

Készen van kegyelme,
S amíg őt nézhetem,

Nem látom bűneim,
Ilyen a kegyelem.

A halál sem rémít,
Mert most már élek én,
Szeretettel hordoz
Átszegzett szent kezén.

[PÜNKÖSD]

Túzeső

Mind együtt voltak. Százhuszan talán.
Elmélkedtek Megváltójuk szaván,
Amit a királyságról hirdetett.
Nem jött kérdéseikre felelet.

Ott ültek csendben valamennyien.
Vihar zúgása támadt hirtelen.
Félelmetes, hatalmas szélroham.
Vártak riadtan, búsan, boldogan.
A szél nyugodni senkit sem hagyott.
Villám villant, közójük láng csapott,
Mely apró lángfoszlánnyá csendesült.
Minden fej fölé kis lángnyelv került.

Érezték, hogy nem éget, csak hevít,
És mindenkit beszélni kényszerít.
Ő a Szentlélek! Lám, megérkezett!
Beteljesült, mit Uruk hirdetett.

A Lélek adta hát, hogy szóljanak.
Fel is készültek néhány perc alatt.
Az ajtó megnyílt, és a szent sereg
Elindult. Szívük már nem remegett.

Bátrak lettek és hangosak. Zavar
Keletkezett az utcán csakhamar.
Jöttek a csodálkozó emberek
Kérdezgetve. Kitérni nem lehet!

Nem is akartak. Ezt várták nagyon.
Elérkezett a rég várt alkalom.
Most szólni kell! Hitük megvallani.
Az egész város vágyik hallani,

Ki volt, ki a keresztfán szenvedett,
És éltét adta mindnyájuk helyett.
Mert Isten minden embert úgy szeret:
Megbocsát, és ad örök életet!

(2013. pünkösd után)

Gazdag Isten

Mint gazdag égből hús eső
Leszáll a száraz földre,
És nem tér vissza, míg a rög
Termővé nem lesz tőle,
Úgy hulljon ránk most szent igéd,
S mi készséggel fogadjuk.
A szívünk néked adjuk.

Ó, küldd közénk Szentlelkedet,
Te áldott, gazdag Isten,
És gyújtsd ma lángra lelkünket,
Hogy mindig érted égjen.
Csak téged óhajt szellemünk,
Tevéled járni vágyunk.
Jöjj, áldott szent Királyunk!

Pünkösdnapi ima

Bő termékenységnek hatalmas Szelleme!
Kellene miközénk jókedved kelleme.
Áldj meg vidámsággal, lebegj köztünk, Isten.
Tölts meg szeretettel, erősíts a hitben!

Megalkotta Atyánk testi életünket.
Krisztus a kereszten megváltott bennünket.
Szentlélek, ruházz fel sok szép ajándékkal.
Vezess, mert a kígyó becsusszan és megcsal.

Kedved édes borát öntsd át értelmünkbe.
Lássuk, a szivárvány hétszínű, nem szürke.
Add, mit Bábel óta minden ember remél:
Hogy mindenki szeret, s mind egy nyelven beszél.

Mi pedig, szent néped, még szentebbek leszünk,
És áldásosztásra nyílik mindkét kezünk.
Áldás és áldomás! – Kenyér és kegyelem!
Szent zászlód jár velünk, s miénk a győzelem.

(2013. pünkösöd után)

Mennyei Vigaszunk!

Szentlélek, égi Lény,
Őserő, tűz és fény!
Hints bőven áldásesőt hű népedre!
Ne bántson rút restség,
Múljkék a tétlenség!
Sok drága ajándékok töltsd szívünkbe!

Mennyei Vigaszunk,
Hűséges Pártfogónk!
Légy nekünk Igazságunk, add erődöt!
Áldd meg, mit elkezdünk,

Dorgálj, ha vétkeztünk,
Tedd Isten országává ezt a földet!

Elmúlt a hosszú tél.
Ajkunkon új dal kél,
És zeng nagy Istenünknek hálaének.
Jöjj, áldott Szentlélek,
Hadd járjunk csak véled,
Adj biztos diadalmat szent igédnek!

[ÉVVÁLTÁS]

Jézussal indulunk!

Jézus, véled indulunk,
Mától te légy az utunk!

Hogyha fogod a kezünk,
Bajban, vészben így győzhetünk.

Gyöngék vagyunk, te erős.
Járj mellettünk, égi Hős!
Szüntelen maradj velünk,
Míg majd hozzád megérkezünk.

Hittel terád építünk,
Őrizd meg az életünk.

Oltalmaddal indulunk,
Tarts meg kegyeddel, hű Urunk!

(R. S.-né Adélkának, Pécs, 1992)

Kegyelemből élünk

Amint erőnk fogy, alázattal valljuk,
Hogy napról napra kegyelemből élünk.
Éjünk elé bár aggódással nézünk,
De új napunkhoz új erőt remélünk.

Urunk, maradj velünk! Ezt kérjük tőled.
Ülj asztalunkhoz, törd meg kenyerünket.
A gyógyszer enyhíti fájdalmainkat,
Igééd pedig minden félelmet szüntet.

Lábunk remeg. Homály száll a szemünkre.
Könyörgünk, Megváltónk, ne hagyj magunkra.
Add erődöt apró kis terveinkhez,
Mert minekünk robot már minden munka.

S ha valamely nap nyelvünk azt suttogná:
Ez itt a végső óra, el kell menni...
Szólj hozzánk, Jézus, szelíd, biztos hangon:
„Ne félj, gyermekem. Most fogsz megérkezni.”

(2011. május 12.)

Újévi jó hír

Az elmúlt esztendő kegyelmi év volt.
Elvonultak a sötét fellegek.
Életünk fölött kiderült az égbolt.
Háladalt zenghetünk – panasz helyett.

Nem tudható, miként, szinte „magától”
Rendeződtek kusza állapotok.
Atyám az égben! Őszinte örömmel
Áldom nevedet és hálát adok!

Sok balga jós végnapokról rikoltoz.

Az Ige viszont hozzánk így beszél:
Isten hívása szól élőhöz, holthoz:
Egy-Fiamat adtam mindenkiért!

Ez a legfontosabb hír a világnak.
Ezt hirdeti ma a gyülekezet.
Testvér, te is ezt súgjad vagy kiáltad:
Isten a Szeretetet! Ne féljete!

(Pécs, 2013. december 31.)

Mindenkiért

Sok balga jós végnapokról rikoltoz.
Az Ige viszont hozzánk így beszél:
Fiamat adtam mindenkiért.
Nagy üzenet ez élőhöz, holthoz.

Legfontosabb hír az egész világnak.
Ezt hirdeti ma a gyülekezet.
Isten a szeretet. Ne féljete!
Testvér, te is ezt súgjad vagy kiáltad.

(2014. augusztus)

Atyám, imádlak!

Sokszor és régóta imádkozom.
Mától az „imádatomat” hozom
Színed elé, felséges Istenem!
De az imádást tanulnom kell nekem.

„Amazt” sem fogom elhagyni sosem.
Hozzád hajt a szükség. Törődj velem!
Bármit kapok, menten megköszönöm,
Jóllehet tudom, nem vagy „eszközöm”.

A Könyvedben buzgón lapozgatok.
Dávid egy „kedves” szlogent ránk hagyott:
„Féreg vagyok”. Így kellett szólnia.
Valóban „féreg” az ember fia?

A hant alatt férgek étkévé válik.
Néhány év, és senkinek sem hiányzik.
Marad itt fény egy halvány mécs lángjától?
Földünk pedig forog tovább magától.

Teremtőm! Felséges maradsz örökké!
Formáld az elmém látóvá és bölccsé!
Imádlak, míg leszek – itt, vagy tenálad.
Fiad, Jézus nevében áldva áldlak!

(2014. január 3.)

Krisztusi egység

Pályakezdő koromban ugyanerről
elmélkedett az imaheti nép.
Élhet-e egységben a Krisztus nyája?
A válaszom ez volt, hogy „semmiképp!”.
Láttam nagy juhnyájakat Orgoványon.
Nekem egyforma volt minden csapat.
Ki különbséget tudott tenni köztük,
Olyan valaki csupán egy akadt.

Mégpedig az a vén subás, a pásztor!
Ő hogyha hangosan kurjongatott,
Köré sereglett minden egyes birka.
Név szerint ismert minden állatot.

Az új évben az imaheti téma
A Krisztus-hívők egységéről szól.

Hogy nem valóság, csupán csak egy ábránd,
Tudjuk és sejtjük – tapasztalatból.

Attól tartok, hogy évről évre várjuk,
De késik még az egység ideje.
Pedig a Szentlélek azért él köztünk,
Hogy álmunk megvalósuljon – Vele.

Első lépés a bűnbánat kegyelme
és a bocsánat – Krisztus vérében.
A második a keresztség – hit által.
Megvallani, s megtérni egészen!

A harmadik a Lélek áradása.
Ővele lehet minden s általa.
Add át magad teljesen és örökre!
A szent élet az ő diadala!

(Pécs, 2014. január 18.)

Lépj előbbre!

Ő áthidalta a végtelen űrt,
Hogy békét hozzon számodra.
Neked csak egyet kellene lépned,
Hogy rátalálj felebarátodra.

Tövissel megcsúfolt fejére szállt
E földön minden bűn és átok.
Neked csak ki kellene mondanod végre:
Testvér, nyújts kezet. Megbocsátok.

Emberré lett e földön. S behalt,
Hogy igaz emberré lehess általa.
Ti meg azon emésztitek magatokat,
Hogy melyikőtöknek lehet igaza.

Feltámadott és mennybe ment.
Így akar mindenkit üdvözíteni.
S te oly könnyelműen járod utadat,
Mintha nem akarnál fönt majd vele lenni.

Lépj előre a közösségi úton.
Engesztelj társat, és engesztelődj.
Példád lehet a környezetvédő.
Legyen boldog és élhető a föld!

(2017. január)

Éles fordulat

*A zenész új dalt énekel
Új dalt zenél szívem*

Krisztus, a Szikla – szelíden s szilárdan
Kínálja és kiáltja: Itt az óra!
Élet-lantomat most kell összetörnöm.
Belátom végre: gonosz, ócska hangszer.
Gúnyt, szennyet, kételyt s tagadást dalolt csak.
Rólad szólt minden: Sötétség Vak Lelke!
Ma indulok, hogy új himnuszt tanuljak.
Eléd térdelek, Istenem. Bocsásd meg
Eddigi énekemet s életemnek
Minden romlott dalát! Könnyezve kérlek:
Adj új irányt e Sziklán minden hangnak,
Hogy minden akkord csak téged dicsérjen.
Mától kezdve neked zenél a szívem,
Rólad szól minden dallam, szent Királyom!
Egyedül áldott Szellemed imádom,
S kezdem tanulni a szférák zenéjét.

(Az alaptémát németből fordította: Bondor E.)

Évváltás

Istenem,
sokat cselekedtél ez évben.
Csodálattal szemlélem tetteidet!

Egy-két dolog kudarccal végződött,
néhány pedig másképp történhetett volna,
ha keményfejűségemet feladom,
s ha nem vagyok annyira kényelmes...
Ha jobban átgondoltam volna...
Ha mindig rád hallgattam volna...

Szabad még egyszer újrakezdenem,
most, ebben az új évben? Igen?
Te nem tartasz haragot,
nem hagysz magamra engem,
akkor sem, ha én elég gyakran
elengedem a kezedet.

Maradj velem az új évben,
mert félek egy kicsit,
vajon eleget tudok-e tenni
mindennek, ami rám vár.
Ne adj több terhet,
mint amennyit elbírok.
A vele járó fáradságot elfogadom!

Annyi természetesnek tűnő áldás jut eszembe,
amiket még nem köszöntem meg!
Élhetek! – Köszönöm!
Egész szívemből köszönöm!

Segíts az új évben,
hogy szent akaratodat meglássam.

Néha egészen vak tudok lenni...
Adj nekem erőt, tapasztalatokat,
amikre szükségem van, hogy növekedhessem.
Az utat ismertesd meg velem,
amelyről gondolod, hogy járnom kell,
és kísérj engem ezen az úton!

(Német fordítás után)

A „puszta” szélén

Megfáradtan, de hálás szívvel jöttünk
Szent jelenléted csöndes „csarnokába”:
E „puszta helyre”, ahol reménységgel
Tekintünk fel rád: ég és föld Urára.

Lelkünk kiszáradt a forró dűnéken.
Halálos mérgű „kígyó” foga fáj ránk. –
Az út mentén megállunk, föltekintünk.
Csak Jézusunk győzheti le a sátánt.

– Sivatagodból siess a „pusztába”!
Átéllheted hited megújulását...
Kérd el s fogadd el gyógyító kegyelmét!
Erőt kapsz Tőle, békességet, áldást!

Feszültségben

Didergő szívek. Létbizonytalanság.
„Mi lesz, ha holnap...?” – Megborzong a lélek.
„Kevés! Nem elég! Nem lehet kibírni!
Felcsapó indulatok, tört remények.

Sötét gondfelhők árnyában didergünk,
Vigasznak indult szó is megsebez.
Segítő kéz nyúl felénk, ám riadtan
Hátrálunk, hátha ártásunkra lesz.

Ember embernek farkasa. Üvöltünk,
Mert félünk csendben lenni. Nincs barát,
Kivel a kertben szívesen leülnénk,
S kortyolgatnánk a békesség borát.

Utópisztikus világot teremtünk
Magunknak, altató illúziót,
Ahol a felső tízezer szegény lesz,
S gazdagon élhetnek a milliók.

- Megváltónk a „jelek” között sorolja,
Hogy a szeretet sokakban kihül.
Szedetlen szőlőként várunk aszottan,
Utódaink itt hagytak egyedül.

Esetlen kóróként állunk, magunkban,
Mint rúd, melyen már nem leng lobogó.
Mint zilált csószkunyhó a tábla szélén,
Melynek már szétromolni volna jó.

Urunk, maradj velünk! Te légy reményünk!
Ránk szakadtak az „utolsó idők”.
Újítsd meg hitünk, éleszd fel bizalmunk,
Rád kitartóan várni adj erőt!

Bízzunk benne!

Áldjuk Istent az új évért.
Magasztaljuk hűségéért.
Zengjük néki hangos szóval
Hálás szívünk énekét.

Hagyjuk újra egész évünk
A megtartó Jézusra.
Benne nyertünk üdvöt, békét.
Ő az Isten szent Fia!

Szilárd hittel bízunk benne.
Gazdag kézzel mindig áld.
Aki órá veti sorsát,
Nem lát sohasem hiányt.

Örökkévalóság

Röpke percek, múltó órák,
Szálló évek, s jön a vég.
Minden romlik, minden porlad,
Földi utunk véget ér.

Ámde Isten ide küldte
Áldott, drága Gyermevét,
Jézus által nekünk adja
Dicső, égi Édenét.

Ott, a mennyben nem bánt többé
Bánat, könny és fájdalom,
Örök béke lesz a részünk:
A megígért nyugalom.

Kapu nyílik, ajtó tárul.
A Menyasszony célba ér.
Égi áldás száll fejünkre,
Ott vár ránk az „égi bér”.

[ÚRVACSORA]

Vendégségben – Nálad

Meleg tavasz. Zöldek a fák s a pázsit.
Lélekszemem most befelé tekint.
Szent asztalodhoz hívsz, Uram, megint.

Moccan szívem. Megújulásra vágyik.

A közösség kívánatos, baráti.
Ujjunk remeg. Áldott falat kenyér...
Könyörögjünk feloldó érdemért!
Csak itt lehet nyugalmunk megtalálni.

Közös asztal, közös hitvallomásunk.
Könnyezve nézem vérző öt sebed.
Érintsd meg, Jézus, fájó lelkemet.
Emelj magasba, hogy mennyedbe lássunk!

Kilépve ismét sárba lép a lábam.
Árnyék borítja fénylő arcomat.
Lent kígyó kúszik, nyelvet nyújtogat.
Maradj velem, ez most legforróbb vágyam.

(Pécs, 2013. május 5.)

Vegyétek és egyétek!

Eszter 5,1-3
Jelenések 3,20-21

Örök Királyom, drága jó Megváltóm!
Találkozásra vágyik szellemem.
Felékesítve, ünneplő ruhában
Könyörgök, jöjj, találkozzál velem!
Bemegyek hozzád belső udvarodba,
Hol nem zavar a világ vad zaja.
Arra kérlek, most engedj közeledbe.
Táruljon ki a szíved ajtaja!

Tudom, irgalmadra nem vagyok méltó,
Leborulok hát trónusod előtt.
Nyújtsd kegyelmedet, hadd jussak be hozzád.
Add szereteted, a fölemelőt!

A megtört kenyér és a bornak kelyhe
Király-kezedben ez „aranyjogar”.
„Ez az én testem, és ez az én vérem”! –
Összeköt, mint egy szentséges fonal.

Nemcsak az ajtóm, hanem a mennyország
Ajtaja is! – Mondd bátran, mit kívánsz!
Kérhetsz bármit a „fele királyság”-ig.
Mégkaphatsz mindent... Ámde jól vigyázz,

Mert az az egy, mit tőled én kívánok:
Légy hú halálig és nagyon szeress!
Neved beírták az Élet Könyvébe...
És mindörökké mellettem lehetsz!

(2013. október 24.)

[HÁLA]

Zúgnak a kombájnok

Aratnak már a népek és a gépek.
Telnek a tárlók. Búza, árpa, rozs, zab.
Örülhetnénk, hogy földünk dúsán termett.
De nekünk sosem elég, ami van.
„Bezzeg hat éve! Bezzeg még régebben!”
Még „bezzegebb”: a régi szép időkben.

Mikor terem a gabonából annyi,
Hogy ezt mondhatnánk: Ez igen! Elég lesz!?
Dús volt a termés. Van kenyér és lesz is.
Még exportálni is tudunk belőle.

Várom a médiáktól azt az életképet,
Hogy áll a gazda tele zsákja mellett.

Modern kalapját: a siltes sapkáját
Leemeli fejről, s meghajolva
Kimondja végre: Köszönöm, Atyám!
Hála a bő esőkért és a napfény
Magot érlelő, áldott melegéért!
Hála a szélért, hajnal harmatáért!

Szeretném egyszer úgy elimádkozni
A Miatyánkot, de mély átéléssel:
Hogy a mi mindennapi kenyerünket
Megadtad és kirendeled naponként!

A búzát nem véletlenül nevezték
Őseink „élet”-nek, mert tényleg az.
Kenyér és élet. És Élet-kenyér.
Ahogy Krisztus Urunk kimondta régen,
Hogy „én vagyok és én adok”
Kenyeret és Kegyelmet,
Amíg csak éltek, most és mindörökké!

(Pécs, 2013. július 5.)

Hálaadás

Olyan jó, hogy vagy!
Fölemelő dolog tudni,
Milyen hatalmas és jóságos a szíved.
Azt mondom, ismerlek,
Pedig csak azt tudom biztosan,
Hogy létezel.
Te hoztál létre mindent.
A létezők és létezősek
Sorrendjét sűrű homály borítja.
Én is a te alkotásod vagyok.
Ha netán valamit létrehozok,
Éltem során,

Amivel cselekszem,
Azt is te alkottad meg bennem.
Ha te vagy a „minden”,
Lehetne bennem, nálam akármi,
Ami nem tőled való volna?

Nézem a képernyőt.
Gömböt vetít elém a gép.
Át sem tudnám érni
Kinyújtott karjaimmal.
Ez itt a Föld!

Kitölti az egész oldalt.
Kontinensek elmosódó rajzolata.
Aztán a többi bolygó,
Növekvő sorrendben.
Sugárzó fényözön mindenek mögött.
A Nap!
Sok ezer Celsius-fok.

Újabb képes oldal.
Örvény formájú egyveleg.
A mi galaktikánk!

Fenséges és félelmetes.
Lapozok tovább.
Csillagmilliárdok látszanak.
Örvénylő fénypamacsok.
Itt ez a mi naprendszerünk!

Kisujjam hegyével eltakarhatom.
Gömbkiállítás.
Dinnye, alma, cseresznye, ribizli,
Borsó, mustármag, mákszem...
Kis pont az i betű fölött.
Mikroszkóp alatt lapuló mikrovilág.
Az iciri-piciri:

Talán az lehet a Föld...

És hol az ember?
Csak sejthető, hogy léteznek.
A teremtés koronája?
A millimikronnak is milliomod része
Az ember, aki gondolkozik.
Az ember, aki alkot,
Sőt, létrehoz.
Itt, a lap alján
Ez az icinyke-picinyke valami,
Ez a nagy semmi.
Igen, ez én vagyok.
Istenem!
És... mégis...

„Jertek, én Atyámnak áldottai,
örököljétek az országot, amely
számotokra készítettett a világ
megalapítása óta” – Mt 25,34

[KÖSZÖNTÉS]

Károli dicsérete

Drága barátom, Károli Gáspár!
Szép anyanyelvünk csúcsain jártál,
Írva magyarra Biblia nyelvét,
Sok keresőnek lelke figyelmét

Rá irányítva Isten Atyánkra,
És az ő áldott, tiszta Fiára.

Hogyha beszédünk biblikusan szól,
Akkor imádjuk égi Urunk jól:

Szépen, erősen, érzelemdúsan,
Nem puha nyelvvel, langyosan, búsan.

Gyógyul a lelkem, szép szavú lantos.
Épülök hitben, és ez a fontos!

Újhitű tolmács van ma megannyi,
Ám koszorúmat csak neked adni

Vágyom e verssel. – Éljen a Gáspár!
Fordítók közt ő nékem a „császár”!

(2013. július 15.)

Üdvözet az újszülöttnak
(Schweibert Lídiának)

Köszöntlek, kis jövevény!
– Lány lett mégis, nem legény!
Kíván neked szép jövődöt
E butuska költemény!

Nézzük tiszta arcodat.
Nyafizgatni nem szabad!
Közöttünk most nincs más dolgod:
Érezd otthon magadat!
Hová Isten helyezett:
Boldog, hívő környezet.
Itt nő fel a kis palánta,
Míg termő fává lehet.

Sok út, sok cél integet,
Csábítja majd szívedet.
Bármit ígér ez a világ,
Krisztus legyen mindened!

Még csak egyszer láttalak...
Néhány másodperc alatt
Angyal szárnyalt át fölötted,
Megérintve arcodat.

Kiváló egy alkalom!
E lányt meg kell áldanom:
Gazdagon töltsé be szíved
Az isteni tartalom!

Ki ez a kis Lídia?
Kemény, mint a vídia.
De hogy mindent elérhessen,
Jézust kell „behívnia”!

*Sándor atya,
az agg próféta*

(Balatonfüred, 2014. július 20.)

Köszöntő vers Mártikának

50 éves vagy! – Nem én mondtam.
Így van a „nagy könyv”-ben megírva.
Az anyakönyvi hivatalnok
Ekként vetette ezt papírra.
Nem kevés, ámde nem is túl sok,
Hiszen te fenn vagy már a csúcson.
Mindent megteszel iskoládban,
Hogy az „átlag” kissé javuljon.

Elbűvölt engem is nemegyszer
E köztünk villódzó „jelenség”,
Hisz Mártikánk, szép voltál mindig,
Sugárzó királynői fenség.

Gyula barátom, arra kérlek,
Nyugodt lélekkel tekints reám...
Megóvott minden kísértéstől
A láthatatlan „reverendám”.

Asszony-leányod szinte bébi
Volt akkor, mikor megismertünk.
Elég közeli szomszéd voltunk,
S titeket nagyon megkedveltünk.

A „bébiszitterkedő” státusz
Nem ütközhetett akadályba.
Jó reménnyel néztünk előre,
Rábízva magunk Ég Urára.

Családodban te vagy az agytröszt,
Gyula a biztos fundamentum.
Nórika szép hangú pacsirta...
Máté jövőjét még nem látom,

De talán őbenne is érik
Az elbűvölő pedagógus,
Tán bölcs tudós, esetleg mégis
Egy csiszolt agyú filozófus.

Ünnep van, Mártikánk, nagy ünnep.
Áldjon az Isten két kezével!
Boldog lehetsz, ha mindhalálig
Az Ő szeretete vezérel!

„Áldjon meg téged az Örökkévaló,
és őrizzen meg téged!
Világosítson meg az Örökkévaló
jelenlétének világosságával,
és legyen hozzád kegyelmes!
Forduljon feléd jóindulattal

az Örökkévaló,
És adjon békességet neked!”

(Ároni áldás, 4Mózes 6,24–26)

Legyetek áldottak!

Aki házastársát az Istentől nyerte,
Egész életében hálás lehet érte.

A hála nem csupán egy drága érzelem,
Hanem sírig tartó, önzetlen szerelem.

Legyetek egymáshoz mindig hűségesek,
Akkor az utatok boldogságra vezet!

Aki tud szolgálni, az szeret igazán!
Áldd meg e frigykötést, kegyelmes jó Atyám!

Mondjátok egymásnak

Szívem tavasza elérkezett:
Valakit szívből szerethetek.
Valaki engem nagyon szeret.
Szívem tavasza elérkezett!
Az öröm napja elérkezett:
Fogjad erősen a kezemet!
E naptól mindig veled megyek.
Az öröm napja elérkezett!

A segítőtárs megérkezett:
Isten szavának pecsétje ez.
Az Ő jósága áld és vezet.
A segítőtárs megérkezett!

[GYÜLEKEZETI ÉLET]

Lámpás

Világítani nem „szabad”,
Hanem „kötelesség”!
Lámpatartóban a helyünk.
Senki el ne essék!

Ha a sátán vihart támaszt,
Oltalmazd a lángot!
Szólítsd hittel a Szentlelket!
Megsegít, meglátod.

Minden megváltott keresztyén
Hegyen épült város...
Arra fordítsd mindig gondod,
Hogy legyen világos.

S ha célba érsz, Üdvözítőd
Szent kegyelme árán
Lámpás lehetsz a mennyország
Egyik utcácskáján.

(2014)

Ízetlenül

Ömlik belőled a sok kegyes szólam.
Észre sem veszed, hogy mennyire „sótlan”.
Bizony. Inkább maradtál volna szótlan!

Tudod, a só ha ízetlenné válik,
Kidobhatod. S ha hirtelen megázik,
Az út porával pocsolyává mállik.

A sótlan étel kifordul a számból.
Ha túlsóznak valamit, legyen bárhol,
Ki kell mondanom: Szegény! Hogy rikácsol!

Sótlan a hívő élet, ha „igétlen”.
Ítélet hangzik érte, ezt nem kétlem.
Aki így él s beszél, az egy idétlen!

Jézus mondja: „Ti vagytok a föld sója.”
A gyülekezeteket pedig óvja...
Ne legyünk hát a jónak elrontója!

(Imahéten)

Lépj be az ajtón!

Itt vagy köztünk, de közénk tartozásod
Kérdőjeles, a jellemed talányos.
Ha szóba jön személyed, máris hangzik:
„Ja, az a jóképű fickó, 'a János'!”

„Házunk” sok ajtóját jól ismered már,
Csak egy maradt ki életedből eddig:
Jézus, az AJTÓ! – Mikor lépsz át rajta?
Mikor mondod ki végre: „Ich bin fertig!”

Gondbarázdák szabják át markáns arcod.
Mosoly sehol, csak lankadt tétovázás.
Lépj át az Ajtón! – Érkezik a Béke,
Bocsánat, Élet, Új Remény és Áldás!

Úgy véled, rajtad nem segíthet senki.
Ne hidd, barátom! – Valaki segíthet.
Borulj le hittel Megváltód elébe,
Őtőle megnyerhetsz hit által mindent!

Nem az ember erejével

Isten országának titkát
Az Igéből ismerjük.
Csak akkor épül,
Ha a szívünket
Oltárára letesszük.

Kar: Mert nem épül az szájjal,
Néhány hős buzgalmával,
Csak a Szentlélek nagy hatalmával,
Égi áldással!

Jézus Krisztus tanítványa
Odaszánja életét,
De nem erővel,
Sem hatalommal,
Csak ha bírja Szentlelkét.

Kar...

Szíved add át néki, testvér,
Vállald drága munkáját!
Igaz örömmel,
Töretlen hittel
Építsd dicső országát!

Kar...

Adomány-Pont

Nagy igazság! Jézus mondta.
Elvitatni nem lehet,
Hogy a szegények mindenkor
Ott lesznek közöttetek.

De a szegény: felebarát!
Legyen nyitva szemetek.
Hogyha hisztek bennem, akkor
Velük kell jót tennetek!

Pécsnek népe! – Megszólítunk
Titeket e szép napon:
Elérkezett hozzátok a
Megprófétált alkalom.

Épp e napon és „pont” ide
Rendelt minket Megváltónk.
A Katalin utcában most
Sarkig tárjuk az ajtót.

A Baptista Adomány-Pont
Minden szegényt hívogat.
Élj a jó lehetőséggel!
Visszaélni nem szabad.

Első lépés: Fogadd el ma,
Amit nyújt a szeretet,
Aztán Jézus kegyelmének
Hittel tárd ki szívedet!

Két rendkívüli ajándék.
Kenyér és a kegyelem –
Átadjuk most szeretettel,
Hogy ne légy reménytelen.
Nincs rá pénzed? – Ingyen adjuk.
Nyújtsd ki bátran kezedet.
Amit Isten nekünk adott,
Az most már a tietek.

Lépjetek be, s mondjuk együtt:
Magasztalunk, mi Atyánk!

Áldott legyen dicső neved!
Gondot viseltél reánk!

„Elmenvén”

Nem élhatsz egyedül,
Ha újjászülettél.
A sötétben járók
Lámpása lehetnél.

Vezérelj el őket
Krisztus keresztjéhez,
Ahol a kegyelem
Majd mindent elvégez.

Akit megszabadít
Jézus drága vére,
A lélekmentőnek
Az lesz a testvére.

Nem élhatsz egyedül!
Ez a hit törvénye.
Több piciny lámpásnak
Erősebb a fénye.

Ő adta parancsba:
Mindnyájan menjetek,
Tanítványozzatok!
Én leszek veletek!
Élő közösség

Nagy hálát mondunk, Isten,
A gyülekezetért,
A Jézus Krisztus által
Nyert örök életért!

Itt megnyugszunk tebened
És örvendez a szív.
A vigasztaló Lélek
Szent szolgálatra hív.

Megköszönjük tenéked,
Hogy sok jó társunk van.
E hajlék drága otthon.
Itt élünk boldogan.

Szent véren váltott testvér
Az ifjú és a vén,
És legfőbb mérték köztünk
A szeretettörvény.

Tarts minket szent egységben,
Megváltónk, hű Urunk,
Hogy a világ is lássa:
Tehozzád tartozunk!

Egy hit és egy keresztség,
Egy Úr, a nagy Király,
És egy égi örökség,
Hol örök béke vár!

Helyzetkép

Béke van úgymond
egyébként azonban
semmink sincsen
ezen kívül
fel-felcsillan a remény
hogy kimászunk végre
a veremből
de mélyebbnek bizonyul
mint ahogy gondoltuk volna

Valahol messze
ha jól hallottam
tízezreket vág le
a háború
mi azonban itt
tűrhetően megvagyunk
ki ennek szurkol
ki amannak

A kormány kormányoz
a pártok pártoskodnak
a népképviselők
népszerűsködni próbálnak
a vállalkozók vállalják
kockázatos millióikat
a milliók pedig
fuldokolnak a létminimum
pocsolyaszintje alatt

Mi meg - az Úr népe
térítgetünk
térülgetünk
építgetjük
rombolgatjuk
ami jó azt én csinálom
ami rossz az miattad van

Ő pedig
aki odafönn trónol
alátekint bánatosan
keserűn mosolyog
a tépett felhők pedig
esőkönnyet záporoznak
szegény-miattunk

Könyörgünk épületekért

Barátaim, ti Ég kedveltjei,
Akik az Isten épülete vagytok,
Más szóval a Szentlélek temploma!
Legyetek bölcs építőmesterek!

Legfontosabb a kőszikla-alap,
Jézus Krisztus, az Örök Létező.
A fundamentum az ő drága vére,
Mely megváltásunkért kiontatott.

És nem mindegy, mit építünk reá.
Arany, ezüst és drágakő: megejtő,
Ékes dolog, de nem háznak való.
Legfeljebb házba. Hivalkodó hívság.

Fát, szénát, léha pozdorját soha!
Mindez megég, szennyes pernyévé válva.
A Kő-Alapra csak kemény követ
Helyezhetünk. A mű így megmarad.

A kő: a szentség – a megváltás által:
Az újjászült ember szent élete,
Jótettek és jó tanúságtételek.
Kötőanyag a hit lehet csupán!

Nem árthat annak az emésztő tűz sem.
A sátán romboló erői közt is
Megmenekül és sértetlen marad,
Bár úgy, mint aki tűzön ment keresztül.
Ha jó a fundamentum, és felépült
A lelki ház, a drága lelki templom,
A Zárókő is Ő legyen, a Krisztus!
Ha Alkotónk így bennünk megdicsőül,
Minket a mennyben ő is megdicsőít!

A KIRÁLY ASZTALÁNAK ÁLLANDÓ VENDÉGE

Bibliai történetek

Üres kert

„A kert minden fája
Legyen a tiétek,
De van két gyümölcsfa,
Arról enni vétek!”

Ádám, Éva hallja
A kemény tilalmat.
Tiszteli szívében
Az Örök Hatalmat.

De kúszik a kígyó,
Mégkísérti őket,
Lerántja a porba
A porból levőket.

„Féltékeny az Isten!
Legyetek csak bátrak!
Birtoklói lesztek
A mindentudásnak!”

Egy engedetlenség! –
És eldől a dráma.
Valósággá lesz a
„Halálnak halála”.

Isten az ember bús
Pályáját kiszabja,

Órt áll az arkangyal,
Kivonva a szablya.

Üres lett az Éden.
Az ember kizárva...
Hűvös alkonyatkor
Nagy az Úr magánya.

Gedeon hősi tettei

Fiatalkorom óta kedvenc hősöm és barátom a Bibliában Gedeon. Ezekben a napokban is úgy olvastam a róla feljegyzett történeteket, mint egy izgalmas krimit.

ELSŐ FELVONÁS

Igen érdekes a „bemutatkozása”: „Az én nemzetségem a legszegényebb Manasséban, és én a legkisebb vagyok atyám házában.” (Bír 6,15)

Szokatlan jelenettel indul a história: búzacséplés a présházban. El kell rejtőzniük, mert bármikor lecsaphat rájuk az ellenséges „szabadcsapatok” valamelyike.

Váratlan vendég érkezik hozzájuk: egy angyal. Leül a présház melletti cserfa alatt, és szóba elegyedik Gedeonnal. Udvarias fiatalember a főhős. Ajándékkal akar kedveskedni az égi látogatónak. Levág egy kecskegidát, húslevest készít belőle egy egész fazékkal. Az új gabona lisztjéből kenyeret süt, valószínűleg kovásztalan lepényt, és a présház előtti sziklaasztalra helyezi a felkínált ebédet, ahogy az angyal kéri, azaz parancsolja.

Oltár lett az a szikla, rajta a főtt kecskegida húsa, amire rá kellett öntenie a fazék levest. A

vendég előkapja vándorbotját, azzal böki meg az oda készített adományt. Villám villan a bot végén, tűz csap ki belőle, és ez az égi láng pillanatok alatt megemésztí a fiatalember áldozati ajándékát.

Az angyal eltűnik. Gedeon dörzsöli a szemét, mert szinte megvakul a fényességes tűztől. De mindez csak egy bevezető esemény. Ekkor kezdődik a végig izgalmas hadi történet.

MÁSODIK FELVONÁS

A közeli hegyorom tetején ott áll Baal isten oltára. Egy óriási szent tölgyfa ágai borítanak árnyékot a kőrakás oltárra.

Gedeon az éj leple alatt tíz fiatal katonatársával feloson az erőd melletti nagy fához, és kivágják a legalább százéves tölgyet. A lerombolt oltár mellett új kőrakás áll már. A családi gulyából kiválasztanak egy hétéves gyönyörű bikát, és Gedeon ott azt feláldozza. Nem Baalnak, hanem a láthatatlan, de valóságosan létező hatalmas Úr-Istennek.

Híre fut az esetnek, jön a felbőszült tömeg a városból, hogy felkoncolják a merénylőt. „Meg kell halnia, mert lerombolta a Baal oltárát!” (Bír 6,30)

A nagy tekintélyű édesapa, Joás azonban kiáll a fia mellett és a fia érdekében. Egyszerű, határozott megjegyzése leszereli az indulatos, lincselni akaró tömeget. Ezt mondja: „Ha isten ő [mármint Baal], akkor pereljen vele a Baal azért, mert lerombolták az oltárát!” (Bír 6,32)

HARMADIK FELVONÁS

„Az Úr felruházta Lelkével Gedeont.” Ő tehát ebbe a különös „egyenruhába” öltözve indul el mint ifjú hadvezér, hogy sereget gyűjtsön maga köré. Mert a nagy sínai puszta egész területéről

135 ezres midiánita offenzíva érkezik a Jordán folyó mellé, hogy együttes erővel leigázzák Izraelt (Bír 8,10).

Amikor Gedeon látja ezt az irtózatos armádiát vonulni országuk felé, kissé inába száll a bátorsága. Ekkor történik – köztes epizódként – a jelkérés Istentől, hogy csakugyan szembeszállhatnak-e az ellenséggel.

A fiatal hadvezér alázatos kérését Isten nem utasítja el. Két feszült éjszakai jelenség történik. Egyik: amikor Gedeon kiteszi a gyapjút, és reggel facsarni lehet belőle a vizet. Körötte azonban minden csontszáraz marad. Másik: mikor épp ellenkezőleg – minden vizes lesz, csak a gyapjúcsomó száraz. – Isten, mint bölcs Atya, még ebbe a „játékba” is belemegy. Mert annyira szereti az Úr az ő népét.

Harminckétezer katonája van Gedeonnak. De nehogy már azt gondolja valaki, hogy ezzel a sereggel legyőzhetik a midiánitákat! Az Úr parancsára huszonkétezret haza kell küldenie. Ám még ez is soknak tűnik, ez a tízezer! És akkor jön a „vízpróba”. A közelben található egy bő vizű forrás. Ki hogyan oltja szomját, ez lesz a „jel”. „És azoknak száma, akik kezüket a szájukhoz emelve szürcsöltek, háromszáz volt.” (Bír 7,6)

Ha az arányokat tekintenénk mérvadónak, elborzadunk. Minden izraeli katonára „esik” 450 midiáni barbár beduin. Mondhatjuk teljes hittel és komolysággal, hogy „hát, ezeken már csak az Isten tud segíteni”! Különben eltapossák őket, mint saru a porban mászkáló hangyát.

Gedeon körül csak 300-an maradnak: a bátrak és a mindenre elszántak.

És ismét egy éjszakai epizód! Purá nevű barátjával kémkedni megy Gedeon, lopakodva, az ellenség táborába. Egy midiáni katona álmod

látott. Hallják, amint elbeszéli egyik katonatársának, hogy egy árpakenyér gurult lefelé a hegyről, széleseben, a midiáni tábor irányába. Oda érve ledöntötte a sátrakat mind egy szálig. – Az ellenség gyászos szekvenciája ez: „Gedeon kezébe adta az Isten Midiánt és az egész tábort!” (Bír 7,14)

NEGYEDIK FELVONÁS

A háromszázas csapat minden tagja három úgynevezett „fegyvert” kap a vezértől: egy kürtöt, egy nagy cserépfazekat és egy égő fáklyát. A világító szövétnek fényét volt hivatva elrejtteni a cserépfazék.

Gedeon megfújja a kürtjét, és a következő pillanatban elkezdődik a sorsdöntő csata. – „Az Úrért és Gedeonért!!!” Kürtölnek és kiáltoznak teli torokkal, miközben a cserépedényeket a sziklákhöz csapdossák. Óriási hangzavar!

Akkora a meglepődése a hatalmas ellenséges tábornak, hogy senki se tudja, mi történik. Álmukból riadva egyik erre, másik amarra. Mintha csak mákonnyal itatták volna meg őket. Egymást kaszabolják, csépelik, majd futásmenekülés! Ki merre lát, vagy ki merre nem lát semmit!

Ha az akkori Izraelt el akarnánk helyezni gondolatban egy felállított téglalakú térképen, látjuk, hogy Jezeel völgye, a csata színtere, a téglalap felső harmadára esik. – Ott dőlt el végül is a nagy háborús küzdelem. Gedeon megüzeni futáiraival az alsó két harmadban lakó törzseknek, hogy fegyverrel fogadják a menekülő midiánitákat, móábiakat, akiknek az országa a déli nagy sivatagokon túl található.

Az efraimi törzs vezetői azonban fellázadnak Gedeon taktikája ellen. Gedeon csak annyit kért,

hogy lássák el kenyérrel fáradt, éhes katonáit, mert már kimerülőben vannak. A szukkótiak elutasítják a kérést.

A győzelem után megjelenik a városukban ismét a népvezér, embereivel együtt. Elég keményre sikeredett az igazságszolgáltatás: „lefogatta a város véneit, és pusztai tövissel meg tuskével fenýtette meg ezeket a szukkótiakat”. Mind a hetvenhetet (Bír 8,16)!

Olyan sikeres kimenetelű volt ez a háború, hogy Gedeont az egész ország uralkodójának akarták kikiáltani. Ő azonban visszautasította a trónt. Azt mondta nekik: „Én nem uralkodom rajtatok, és nem fog uralkodni rajtatok a fiam sem. Az Úr uralkodjék rajtatok!” (Bír 8,23)

Taposómalom

Sámson a filiszteusok fogságába került. Kiszúrták a szemét, őt pedig egy kőmalomhoz láncolták, hogy élete végéig őrlje a gabonát a fogházban. A kőmalom két hatalmas, kerek kőlap egy függőleges fatengellyel átütve. A fölsőhöz hosszú rudat erősítettek, ahhoz láncolták – mint egy igavonó állatot – Sámson, az isteni erő híján is nagy erejű rabot. A hatalmas korongot körbe-körbejárva kellett forgatnia. Monoton egyhangúsággal, körbe-körbe, nap mint nap, hajnaltól éjszakáig, vakon, esetlen bambasággal, értelmetlenül, tudván, hogy innen csak a halál fogja megváltani.

Sámson közben gondolkodik. Vajon mire gondolhat rabságában egy hajdan győztes, ünnepelt hadvezér?! A nagy hírű múltra. Mit óhajthat a kopaszra nyírt, megalázott dalia? Gyönyörű, sötét haja régi hírét, régi terhét. Mi

lehet legnagyobb kínja egy életet szerető, szinte életimádó ifjúnak? Az, hogy mindabból, ami eddig éltette, most már soha többé semmit nem láthat. Megvakított két szemének szörnyű gödre – ez az ő legsúlyosabb terhe. És ha előre merészel még gondolni, arra, ami lesz vagy lehet, vajon mit kívánhat magának Sámson a megaláztatás iszonyú szakadékában? Azt, hogy haja kinővén bosszút állhasson meggyalázóin, a kárörvendő filiszteusokon.

Itt vagyok aztán én, és itt vannak embertársaim életkörülményeink, problémáink, betegségeink, kétségeink és vad vívódásaink taposómalmában. Mennyire értelmetlennek látszik sokszor ez a megoldást nem találó körbe-körbejárás, amikor telnek egymás után a napok, és semmi fény, semmi kilátás. Életkörülményeink azt diktálják, hogy nap mint nap nyakunkra vegyük a sokszor megunt kötelességek láncát, és járjuk a körbeutat, ahol a holnap ugyanolyan szürke mává silányul, amilyen ez a megunt és megutált ma tud lenni. Álmainkban fölfénylik a győzelem, a megoldás, az elégtétel, a szabadulás. Vágyaink teljessége az üdvösség, ahol az anyag, a test, a tér és idő rabláncai lehullanak, és végre igazán szabadok leszünk.

A Sámson-vers szerkezetéről

Hat szakaszból áll a vers. A hetes szám a Bibliában a szentet, az istenit, a teljeset és a megoldottat jelenti. Ha egy hiányzik a hétből, az a magára maradt embert, az Istentől elszakadt embert fejezi ki. A hat nap a robot, a rabság időszaka. A hetedik: megoldást hoz, feloldódást Isten közelében, nyugalmat, békességet. Mind a hat szakasz „Jaj!” kiáltással zárul. Jónás a cethal gyomrában sikoltozik, jajgat, szabadulni vágyik.

Sámson is valószínűleg jajongva, kétségek között hívja a segítséget. Mi is hányszor jajszóval siettetnénk a kínok idejét. Várjuk a hetedik napot, a nyugalom időszakát, amikor láncaink lehullanak.

Az első szakasz négyzavas sorai és az általuk diktált kínos ütem a monotonitás, egyhangúság, vég nélküli sötétség éjét próbálja kifejezni. A második szakasz a bódult állapotban csaknem megőrülő szenvedőt mutatja be. A harmadik szakasz a teljes kétségbeesést mondja el. A negyedik szakaszban halványan felcsillan egy reménysugár. Még céltalan óhaj, csupán a régi, híres haj utáni vágy, de a mélyponton túljutott Sámson. Az ötödik szakasz a fellázadó rabszolgát mutatja, akinek fáj a szenvedés. Már nem csupán szomorkodik, búsul, hanem belehasít a fájdalom. A szabadulás utáni vágy kezdete ez. A hatodik szakasz a tervező Sámson-t mutatja be. Bosszút forral. Először személyes bosszúvágy fűti, később az ellenség megszegényítése a célja. S tudjuk, hogy ez a terve megvalósul később, amikor bosszút áll ellenségein. Az utolsó „Jaj!!!” már nem Sámson jajszava, hanem a vad filiszteus sikolya.

Sámson imája

Körbe körbe bamba körbe
Járok egyre körbe körbe
Bamba bamba körbe egyre
Bamba körbe egyre körbe
Körbe bamba bamba körbe
Járok egyre bamba körbe
Jaj!

Vak nyikorgó kőmalomnak
Méhe mélyén két malomkő

Órül egyre körbe körbe
Járok körbe forgok egyre
Vad csikorgó két malomkő
Bamba lába körbe körbe
Járok egyre forgok egyre
Bódító vak szédületben
Szédítő vak bódulatban
Járok forgok egyre körbe
Jaj!
Két szememnek szörnyű gödre
Gödre éje régi fényes
Két szememnek megvakított
Két szememnek szörnyű gödre
Körbe körbe megvakított
Két szememnek gödre terhe
Régi fénye fénye éje
Szörnyű gödre két szememnek
Jaj!

Szép hajamnak régi terhe
Régi híre éj hajamnak
Éj hajamnak terhe híre
Hol hever sötét hajamnak
Régi híre éj hajamnak
Régi hossza régi terhe
Járok egyre bamba körbe
Szédületben bódulatban
Egyre körbe megvakított
Két szememmel szörnyű éjben
Éj hajamnak régi terhe
Nincs a terhe régi hossza
Járok bamba tar fejemmel
Körbe körbe forgok egyre
Jaj!

Mar csikorgó láncaimnak
vértől rozsdás durva vassa

Durva vassa nagy malomkő
Kő malomkő szörnyű gödre
Mevakított két szememnek
Vak szememmel körbe körbe
Hír malomkő éj hajamnak
Büszke régi hossza terhe
Lánc csikordul vas karomnak
Rozsdamarta vére csordul
Éjbe csordul vas karomnak
Régi híre híre fénye
Jaj!

Járok egyre körbe körbe
Járok egyre s egyre várok
Egyre várom éj hajamnak
Új növést régi terhét
Éj hajamnak új hajamnak
Régi hosszát várom egyre
Vas karomnak régi hírét
Rozsdamarta vas karomnak
Híre fényét várva hívom
Körbe járva híva várom
Éj hajamnak új növést
Körbe körbe utam végét
Széttört láncom csörrenését
Vas karomnak rándulását
Vad filiszteus sikolyát
Jaj!!!

„Menj föl, kopasz, szállj az égbe!”

A Hermón-hegytől a Vörös-tengerig egy geológiai törésvonal mentén helyezkednek el azok a földterületek és lakott települések, melyekről mind az Ó-, mind pedig az Újtestamentum történetei beszélnek rendkívül színesen,

változatosan és izgalmasan.

Az a hosszú hegyvonulat, amely végighúzódik a Jordán folyó nyugati oldalán, le egészen a Holt-tengerig, olyan titkokat őriz, hogy ezeket mind a mai napig nem sikerült kikutatni, felszínre hozni. Szinte valamennyi hegycsúcson építő emberi kezek alkotásainak a maradványaiba lehet ütközni. Ezekon valamelyik istenüknek oltárt készítettek, áldozatokat mutattak be valamikor az ősidőkben.

Amikor Izrael törzsei meghódították az „ígéret földjét”, a bálványimádást természetes módon felváltotta mindenfelé az egyetlen Jahve Isten imádata.

Az azonban többnyire csak szent szándék maradt, hogy csupán egyetlen helyen, egyetlen oltáron mutassák be áldozataikat ennek a láthatatlan Istennek.

Egyszerűbbnek találták a törzsek és vezérek, papjaik, hogy egy-egy ősi liturgiai helyen új oltár épüljön. Így legalább nem kellett évente egyszer vagy többször is hosszú zarándoklatokat szervezni és lebonyolítani abból a célból, hogy elérjék a központi istentiszteleti helyet, mármint a szent sátort vagy később a templomot.

Erről szól a Karmel-hegyi párviadal is a két nagy rivális, a Baal-papok és Illés között, aminek a végén szó szerint patakokban folyt a vér az apró Kísón-patak medre felé.

Hasonló események játszódtak Samária hegyein is. A Garizim-hegyen oltár épült, és itt történt számtalan vallási esemény, amelyek inkább Jeruzsálemben lettek volna esedékesek.

Eszközök híján Isten prófétái feladták, sőt, el sem kezdték a lelki háborút a lévita papsággal, hogy kiderüljön, melyik oldalon áll az igazság.

A két nagy szellemóriás Illés és Elizeus! Lenyűgöző mindkettő élettörténete. Néha szinte

nem is tudjuk, két külön történetről van-e szó, vagy a kései elbeszélők egybemossák a két személy működését, és csekély eltéréssel vagy ezt vagy azt mesélik el újból.

Egy történet azonban teljesen kiválik a sok közül. „Elizeus és a medvék” – ezzel a címmel lehetne jellemezni e véres sztorit.

Bételt abban a korban sokan „a gyermekek városának” nevezték. Kultikus központ. Baal-papok százai származhattak ebből a városból, akik talán innen jártak át a karmeli központjukba is, hogy ott végezzék a Baal körüli szolgálataikat.

Amikor a nagy ítélet végbement Illés és papjai által Isten parancsára, utána több száz gyermek maradhatott Bételben apa nélkül. Ezek lassan felcseperedtek. Ők lettek ott az állandó liberális ellenzék – a próféták gyermekeivel és a Jahve-kultusszal szemben. A közelmúltban oly divatos bálványimádást egy-két újabb generáció életideje alatt nem lehet elfelejteni, nem szabad számításon kívül hagyni.

Elizeust mindenki úgy ismerte, mint a láthatatlan és egyetlen Jahve Isten fanatikus prófétáját. A Bételben tanyázó „baalista” fiatal „galerinek” az életében az volt a poénos, a sikkes, hogy próbálják mindenképpen gáncsolni a munkáját, nehezebbé tenni prófétai szolgálatát. Összefogtak hát, és megindult ellene a „tüntetés”, kibontakozott egy bizonyos „lelki ellenforradalom”.

Illés elragadtatása után Elizeus szívében megrendülve, hitében azonban megdicsőülve, elgondolkozva ballagott vissza Bétel felé, ahol élt, ahol szent szolgálatát végezte. Idős példaképe, Illés már felvitetett megbízójukhoz a mennyekbe. Ő mint szellemi örökös telve volt spirituális erővel, hiszen a Lélek „kettős mértéke” valódi

telítettséget vitt fanatikus személyiségébe. Körülötte sürgölődtek fiatalabb kísérői, a prófétaiskola lelkes hallgatói, valamennyien tele megválaszolatlan kérdésekkel, hiszen látták – ha távolból is – a sorsdöntő eseményt.

Átélték a vihart. Tornádószerűen tört rájuk, kavargott a hatalmas erőáradat. Mint valami izonyatos forgószél. Villámok villantak, vakító fények sziporkáztak. A fekete magasságból sötét felhő tölcseré nyúlt alá a hegyre, közeledett rettentő dörgések, zúgások közepette. A két próféta szinte egybemosódó alakját egy napnál fényesebbnek látszó tűzgömb foglalta magában. Pörgött-forgott körülöttük minden. A csattogó hangoktól csaknem megsüketülő fülük mintha harci kocsik fémkerekeinek robaját is hallotta volna, vagy elszabadult, bőszen száguldó vadlovak nyerítését sejdítették volna eközben.

Végül már csak azt látták, hogy szinte semmit se látnak. Vaknak és süketnek érezték magukat mindazok is, akik a túlparton tartózkodtak és szemlélték a fényjelenséget.

Elizeus arra eszmélt, hogy artikulátlan hangon ordít valamit. Öreg mesterétől elszakították a vonzó-taszító erők. Illést ugyanis acélos karok ragadták meg és rántották fel a harci szekérre. Az továbbdübörgött, ő pedig ott állt merev tagokkal. Csak a torka engedelmeskedett a riadalom belső erőinek, és kiáltozott kétségbeesve:

– Atyám! Atyám! Izrael harci kocsijai és lovasai!

Aztán egy irtózatosan csendes pillanat vagy perc vagy óra, nem lehetett tudni, csak érzékelni, hogy vége mindennek, nincs tovább, és valami új időszámítás kezdődhetett, mert abban a minutumban Elizeus elgondolta magában: „Na, most mi lesz?! – Hogyan tovább?!”

A Jordán túlsó partja felől hangfoszlányokat

hoz a szél. Kísérői, a prófétaiak kiabálnak, integetnek neki:

- Hahó! Hahó! Itt vagyunk! Gyere vissza közénk! Mennek a fiúk, hogy átkísérjenek a sebes vízfolyamon!

Elizeus azonban fölemeli a karját, és int nekik. Mint amikor azt üzenjük a távol állónak, hogy „Állj!”, „Várj még egy keveset!”.

Fölemeli Illés földre hullt palástját, odaáll a folyó partjára, és hangosan fohászkodik az ott átvonuló Teremtőhöz: „Itt vagy még, Istenem?! Ha igen, kérlek, segíts! Cselekedj, Uram!”

Majd összefogja a palástot, rásuhint vele a vízre, mire a Jordán kettéválik, és a remegő szívű próféta elindul a nyugati part felé, a rá várakozók csoportja felé.

Egymás szavába vágva beszélnek meg izgatottan, hogy „az Illésben működő Lélek Elizeusra szállt”! Némelyek a földre borulva tekintenek a folyó irányába, mások pedig ugrándozva ujjonganak, és szökdécselve indulnak Elizeus felé, hogy fogadják őt, és kövessék, bárhová is menne.

A prófétagyülekezetből sokan földbé gyökerezett lábbal ácsorognak, nem akarnak indulni. Egy kis küldöttségféle megszólítja a prófétát:

- Atyám, hadd menjünk megkeresni urunkat, Illést! Hátha Isten Lelke elragadta őt, és letette valamely közeli hegyre vagy völgybe. Ne hagyjuk ott őt egyedül, hiszen a mi vezérünk!

Elizeus biztos a dolgában. Látta és tudja, mi történt, átélte az erő átáramlását is, mi értelme volna keresőakcióba kezdeni? Végül azonban enged az unszolásnak. Ötven ember szétszéled, elnyeli őket a messzeség. Három napig kerestek, de nem találtak senkit, semmit.

Addig a próféta Jerikó városában tartózkodott.
– Mondtam nektek – szólította meg őket –,
hogy ne menjetek.

És részletesen elbeszélte előttük, mi történt a Jordán folyó partján.

Jerikóból – ahol a mérgező forrás vizét meggyógyította Istentől nyert többlethatalmával – indult tovább Bétel felé.

Egyedül ment, mert magányra vágyott. Fújtatva ballagott fölfelé a meredek kaptatón. Tudta, hogy az események híre már megelőzte. Ennek köszönhetően hamar vége szakadt egyedüllétének. Egy hatalmas csapat fiú közeledett a hegyre vezető út felé. Látta és a köntösük színéről és mintázatáról azonnal felismerte, hogy ezek valamennyien a Jahve ítéletének áldozatául esett próféták és papok leszármazottai. Bételiek mind.

Tanítóik a bosszúállás és gyűlölet szellemében nevelték és képezték őket a mai napig. Hallották, hogy Illést elragadta az Istene, tudták, hogy Elizeus ily módon vezetővé lett és támasz nélkül maradt. Azt nem sejtették, mit jelentett a próféta számára a nagy elődből átszármazó kétszeres rész a Szentlélekből. Senki se gondolhatta, hogy ez a kettős mértékű erő áthatolhatatlan védőpajzs a próféta élete körül, sőt, ez az erő kisugárzik, ha az oltalomnak arra a megnyilvánulási formájára van szükség.

A fiatalok nagyszájú hangoskodói fölheccelték társaikat, igazi tömegtüntetés szerveződött pillanatok alatt. Egyre közelebb nyomultak Elizeushoz, és hangos ordítózással próbálták őt először nevetségessé tenni, később pedig akár bántalmazni is.

Gúnyos rigmusokat kreáltak a hangadók. Illés már „elszállt” közülük, most Elizeus lett

gyűlöletük célpontja.

Az alábbiakban próbálom rekonstruálni, miket mondhattak. Talán ilyeneket:

„Jöjj fel, kopasz! Tűnj el, kopasz!
De ő marad. – Milyen ravasz!”

„Figyelj, kopasz, a példára:
Repülj te is őutána!”

„Az öregnek nincs már haja.
Mégsem szállt el. Ez a baja!”

„Kopasz Elizeus, repdes a palástja.
Repülj fel az égig, mindenki hadd lássa!”
„Itt a vége, fuss el véle!
Kopasz barát, szállj az égbe!”

Ezeket üvöltözik a felbőszült ifjak. Közben elkezdenek táncolni, ugrándozni, egyre szorosabb gyűrűt vonva köré. A felszálló porban Elizeus alig kap már levegőt. Hirtelen földre borul, karjait fölemeli, és elkezd hangos szóval fohászkodni: „Ó, Uram, seregek Istene! Könyörülj rajtam! Ne hagyj magamra!”

Egy pillanatra csend borul a hegyoldalra, a rajta átvezető útra, a tomboló fiatal fiúkra... Majd az erdőhöz közeli oldalról iszonyatos, sikoltozó ordítás hallatszik.

Egy csapat fiatalember kétségbeesett hangon kiabál és menekülni próbál. De egyik oldalon meredek sziklafal állja útjukat, a másikon egy mély szakadék ásít előttük. Amott pedig a népes gyereksereg, a tüntetők.

Az erdőből ugyanis két óriási méretű barna medve lép most elő, jobban mondva kitör, előront. Anyamedve az egyik, másik meg a párja.

Valószínűleg a bocsaikat akarják megvédelmezni a külső háborgatóktól.

A nőtény medve látszólag minden tervszerűség nélkül, óriási szökdelő lépésekkel halad előre, és lapátszerű mancsaival csapkodni kezd a gyerekek között. Ujjnyi hosszú karmaival halálos sebeket osztogat. Hat fiú máris moccanatlanul hever a csatakos fűben. A másik vadállat, megérezve a vérszagot, ekkor csatlakozik családjához, és nincs irgalom, tombolva pusztítanak, mint a kézitusázók a háborúban. A gyerekek menekülnének, de többnyire csak egymásba gabalyodnak, és vinnyogva mentenék az életüket.

A medvék dühe csillapodván visszahúzódnak erdei rejtekükbe. Nem sok idő múlva a hazamenekülők riasztására felfegyverkezett bételi férfiak érkeznek, hogy levadásszák a két megvadult fenevadat.

Nem lehet mondani, hogy ez az eset növelte volna a próféta népszerűségét. Az viszont bizonyos, hogy a tekintélye félelmetesen magasra szökött.

(Hat fiúáldozat elég lehetett volna. De az ige azt mondja, hogy „hétszeresen verlek meg benneteket...”.)

Záradékkul két igehely:

„De ők kigúnyolták az Isten követeit, megvetették kijelentését, és gúnyt űztek prófétáiból, míg oly magasra nem csapott az Úr haragja népe ellen, hogy nem volt mentség.” (2Krán 36,16)

„Ha mégis szembeszálltok velem, és nem akartok rám hallgatni, akkor hétszeresen verlek meg benneteket vétkeitek miatt. Rátok küldöm a mezei vadakat, és elragadják gyermekeiteket, kiirtják állataitokat, és megritkítanak benneteket, útjaitok kihaltak lesznek.”

(3Móz 26,21-22)

A király asztalának állandó vendége

Mintha csak tűzvész száguldott volna végig a pusztán, olyan emésztő hőség hömpölygött a sivatag felől már második hete. De tűzvész nem lehetett, hiszen nincs ott semmi éghető. Fák sosem suhogtak azon a vidéken, de bokrok se – emberemlékezet óta. Csupán a tövises fűcsomók verik fel a köves-homokos, terméketlen talajt az esős évszakok idején. Olyankor még a kiszáradt patakmeder is megtelik piszkosan bugyborékoló vizekkel. De amint elvonulnak a megkönyyebbedett fellegek, néhány óra leforgása alatt szinte nyoma sincs a csapadéknak.

Nem véletlenül kapta a nevét ez a táj. Csakugyan „legelő nélkül való” vidék. „Lódebár”. Csoda, hogy egyáltalán akarnak még itt is élni emberek. Nem is élni, csupán túlélni, tengődni, sanyarogni, kétségbeesve reménykedni és újra elcsüggedni.

A kelet felől érkező vándor – ha volna ilyen – egy hirtelen előbukkanó, szakadékszerű völgy peremén kényszerül megállni. Amint jobbra pillant, mozgást észlel. Barna köntösbe burkolózó sovány alakok jönnek-mennek száraz fű után kutatva kujtorgó nyájaik között. Kiderül, hogy az állatok mintegy fele kecske, az pedig közismerten még a száraz kórót is ehető takarmánynak tekinti. Csontvázsovány valamennyi. Ember és állat sandán pislantgat a keleti égbolt irányába, hátha előbukkanna a forró porvihar mögül a várva várt esőfelhő.

Három teherhordó számár érkezik északi irányból. Az elsőt széles vállú, cserzett arcú, szakállas férfi. Mögötte a két vezetékszámáron vízestömlők kluttyognak. Csergével letakarva mindkettő, hogy túlságosan föl ne melegedjék az ivóvíz. Ide félnapi járóföldre, a Jabbók folyó völgyében még van néhány ásott kút. Onnan hordják kétnaponként a vizet. Értéke vetekszik itt a nemesfémével.

A lakosátornál megállnak. A férfi leszáll a fáradt állat hátáról. Most látszik, milyen nagy termetű ember. De már az első lépéseknél kitűnik, hogy valami baj van a járásával. A bal lába egészen merev, térdben szinte alig hajlik, a jobb lábfeje pedig befelé görbül. Szélesen kell lépnie, hogy bele ne akadjon a bal bokájába lábának erőteljes hüvelykujja.

Senki sem gondolná, hogy a durván cserzett barna bőr alatt királyi vér csörgedezik. Igen, ő Mefibóset, a tragikus sorsú Saul király unokája. Itt él a lét és a nemlét határán, önként vállalt száműzetésben. Felesége a sátrak valamelyikében szorgoskodik. Még nem érte meg a harmincat, de a nehéz burnusz és a sűrű fátyol takarásában máris úgy néz ki, mint egy öregasszony. Meglepő, hogy egy nyolc-tíz év körüli fiúcska tűnik elő egy sátor nyílásából, és harsány hangon kiáltja:

- Édesanyám! - Ilyenkor az asszony kedvesen elmosolyodik, megfiatalodik, és érdeklődve kérdezi:

- No, mi a baj, Mika, gyermekem? Miben segíthetek?

A bicegő férfi érdes hangon parancsokat osztogat. Néhány fiatalabb szolga előkerül, és máris teszik, amit kell. Jó ember a gazdájuk, de szigorúan megköveteli a rendet minden területen.

Leszáll az éjszaka. Érezni lehet, hogy időváltozás készül. Verejtékes a test takaró nélkül is. A gyermek apja fekhelye mellett vackolódik el. Oda húzódik a szakállas férfi közelébe. Kedveskedő hangon kérleli:

- Apa! Megígérted, hogy ma este ismét elmeséled, hogyan is történt az a régi baleseted. Tudod, amikor a lábaid megsérültek. Meg a háborút is.

- Nem szívesen beszélek erről... - mormogja az apa. - De ha már ígértem, elmondom újra. Úgy él bennem minden mozzanat, mintha csak tegnap történt volna.

Háború háborút ért azokban az években. Édesapám apja, a te dédnagyapád híres hadvezér volt, messze földön ismerték. Nem félt soha egyetlen ellenségétől sem. Ő volt a király: Saul nagyapám! Jobbnál jobb katonatisztekkel rendelkezett, de ő sem akart kimaradni egyetlen valamire való csatából sem. Ott hadakozott mindig az élen, példát mutatva bátorságával a katonáknak.

A filiszteusok voltak akkor is a fő ellenségeink. Változékony sikerekkel harcoltunk ellenük. Többnyire sikerült visszaszorítani őket a határokon túlra, de időnként úgy tűnt, hogy leigázzák országunkat.

Góliátról, az iszonyú filiszteus fenevadról meséltem már. Édesapámnak, Jónátánnak a legjobb barátja és harcostársa, Dávid győzte le annak idején párviadalban.

Szóval megindult az ádáz küzdelem. A mieink a Gilboa hegyoldalon indítottak rohamot. A filiszteusok a völgyben rejtőzködtek. A

krónikások szerint nálunk kevés volt az íjász. Ez döntötte el a csata kimenetelét. Saul király és emberei szinte valamennyien lándzsával és karddal voltak felszerelve. A lándzsát csak egyszer lehet elhajítani. Nagy pusztítást végeztek az ellenség soraiban. De ekkor Jezréel völgyéből egy filiszteus íjászhadosztály bukkant elő váratlanul. A messze hordó íjak gyilkosan röppenő vesszei ellen a kard nem sokat tehet. Saul és harcedzett fiai szinte rendet vágtak maguk körül. Ám hirtelen kihullt az éles szablya a király kezéből. Egy ellenséges nyílvesző hatolt a jobb vállába. A hegye hátul kiállt. Nagyon rikkantott az éles fájdalomtól. Hősi fiai csak egy pillantást vethettek felé, mert szorongatta őket az ellenség.

De minden hiába! A rettenetes túlerő eltiporta őket. A király mindhárom fia, köztük édesapám is több sebből vérzett. Nyilak tuskéi álltak ki a testekből. Összerogytak egymás után. Bevégezték a csatát. Királyi nagyapám, Saul nem akart élve az ellenség kezébe esni. Parancsot adott fegyverhordozójának, hogy döfné át a szívét a kardjával. De hát ki tud egy ilyen parancsnak engedelmeskedni?! Ekkor Saul a kardjába dőlt. Így végezte be küzdelmes életét.

Mi odahaza rettegve vártuk a háborús híreket. Én még nálad is fiatalabb, olyan öt-hat éves lehettem. A drága Ráhel anyó, a dajkám akkor még fiatal volt, bátor és jó kedélyű. Épp a kenyérnekvalót örölte a kézi malommal. Ott lábatlankodtam körülötte segítség ürügyén. De inkább csak terhére lehettem ügyetlen igyekezetemmel.

Hirtelen messziről, a szőlőhegyről nagy kiabálás, jajveszékelés hangja érkezett hozzánk. Aztán már láttuk is, hogy egy roskadozó alak tépett ruhában, rogyadozó léptekkel próbál futni

még mindig, és keserves hangon üvöltözi:

– Mindennek vége! Odavesztek! Elpusztultak!

Akkor már teljesen körülfogta a mindenhonnan előrohanó háznép és szolgálhad. Végre összefüggően is elzokogta:

– Győztek a filiszteusok... Meghalt a király is... Odavan dicső urunk! Elesett Jónátán is, és vele mindkét testvére. És valamennyi katonánk elvérzett a harcmezőn. A filiszteusok előzönlük az országot. Elpusztítanak mindent és mindenkit. Aki teheti, meneküljön a hegyekbe, az erdőkbe, a barlangokba, távoli rokonokhoz vagy bárhová. Vége mindennek! Mindennek vége! Odavan Izrael dicsősége! Meghalt a király! Meghalt dicső urunk! Mi lesz velünk? Mi lesz velünk?

A döbbenet szörnyű csendje borult először az izgatott hallgatóságra. De aztán hirtelen kitört a pánik:

– Meneküljünk! Meneküljünk!

A fáradt küldönc hiába kiabált már:

– Nyugalom, emberek! – Magyarázta volna, hogy még messze vannak. – Minket egyelőre nem fenyeget veszély.

Nem adtak a szavára. Elkezdett mindenki futkosni, kapkodni, pakolászni.

Ráhel, a jó dadus, talán mindenkinél jobban megriadt. Engem hangos sikoltozással az ölébe kapott, és az élelmiszeres sátrak felé rohanva mondogatta:

– Ne félj, te kis árva! Majd én vigyázok rád!

Kusza mozdulatokkal egy csomó szárított ennivalót dobált egy nagy kendőbe. Kenyeret is bőven. A kendő négy sarkát összefogva az egészet fölkanyarította a hátára. Ismét az ölébe kapott, és sietős léptekkel futni kezdett a kapu felé.

Csak arra emlékszem, hogy rohant árkonbokon keresztül. Egy kis patakmederhez értünk.

Nekilendült, hogy átugorja, de megcsúszott saruba bújtatott lába. Megingott az erős test. Rémületemben elengedtem a nyakát. Ő is támaszt keresett volna a karjaival. És én csak zuhantam, zuhantam előre, ahol kövek és sziklák között folytatódott az ösvény.

Irtózatossá vált a fájdalom hasított a bal lábamba. Több csontom is eltörhetett. A dadus szerint nagyon visítottam. Később vettük csak észre, hogy a másik lábam is kifordult, bokában.

Mintha rossz álomból serkent volna fel, Ráhel végre józanul kezdett gondolkozni és beszélni velem.

– Most pedig azonnal visszaindulunk. Milyen balgán és esztelenül rohantam idáig! Gyere, feküdj le, ágakkal és kendővel körültekerem az eltört csontokat. Ölbe veszek, hazaviszek. Otthon majd szakszerűen rendbe tesszük a sérüléseidet. Ne félj, kis bogaram! Nem lesz semmi baj! Olyan szépen meggyógyulsz, meglásd, hogy a végén akár király is lehet még belőled...

Itt vége szakadt Méfibóset esti meséjének. Az utolsó mondatoknál a kis Mika feje lehanyatlott, pillái lecsukódtak. És álmában folytatódott a történet. Apja a trónuson ült, ő pedig azt a pajzsot próbálta fölemelni, amelyet még Jónátán nagyapa viselt az utolsó ütközet alkalmával.

A legelő nélkül való kopár völgyben elérkezett a birkanyírás ideje. Méfibóset jól megszervezte, hogy az elérhető szomszédokkal együtt, lehetőleg három nap alatt végezni tudjanak ezzel a fontos idénymunkával. Ő maga is beállt a nyírók közé, és jókedvű kurjongatásokkal buzdította az egymással versengő munkásokat a még lelkesebb igyekezetre.

A háznéphez tartozó kamasz fiúk mostanában őrszolgálatot vállaltak. Az egyik magaslaton ideiglenes sátort eszkábáltak a tűző nap ellen. Onnan figyelik fölvaltva a környéket. Tiszta időben ellátni egészen a Jabbók folyót kétoldalt övező sávig. Ellenséges csapatok portyáznak erre felé ismét, azért az óvatosság.

Egyszer csak egy hosszú legény hangos kiabálással rohan a sátortábor felé.

– Jön valaki! Jön valaki! – kiabálja, de az arcán nem látszik ijedtség vagy kétségbeesés.

– Miféle ember közeledik? – kérdi Mэфibóset a fiút. – Fegyveres katona? Vagy valami idegen nép fia? Esetleg egy eltévedt vándor a sivatagból?

– Nemes ember lehet a díszes öltözéke után ítélve. Öszvéren jöhetett, mert most azt vezeti maga után. Nemsokára ideér.

Mindenki igyekszik befejezni, ami éppen félbemaradt a keze alatt, és izgatottan várják az idegen érkezését. Mэфibóset bicegve a mosdópadhoz siet, kezét mos, szakállából az ujjjaival kigereblyézi a beleragadt gyapjútincseket, és töprengve tekintget a bejárati kapu felé.

Az idegen úgy jön, mintha ide tartoznék. Meg sem áll a kapunál, hanem egyenesen a gazda felé veszi az irányt. Kitarja karjait, és elérzékenyülve mondja:

– Mэфibóset! Saul unokája! Drága barátom! De jó, hogy egészségben talállak! A mindenható legyen veletek békéjével és áldásaival! Szívből köszöntelek!

Mэфibóset csak néz bizonytalanul az ismerős idegen felé. Aztán felujjong:

– Cibá! Öreg harcos! Hát te vagy az? A magasságos Úr hozott sivár hajlékomba. Boldog vagyok, hogy látlak. Szinte semmit sem változtál. Csak a szakálladba vegyült néhány fehér pamacs.

Talán ti is birkát nyírtok odahaza?

Összeölelkeztek. Megcsókolták egymás orcáját. Méfíbobset intett a szolgáknak, akik egyébként is tudták a dolgukat. Azt hozták, ami a pusztában a legértékesebb: vizet. Cibá egy tömlőből nagyot húzott. Igen jólesett neki a friss ital. Kezét-arcát leöblítette, majd az egyik középkorú asszony hozta a lábvizet, és lemosta az út porát a magas rangú vendég lábáról.

Közel volt az étkezés ideje, hát letelepedtek, hogy ennivalóval is felfrissítsék magukat. Étkezés után Méfíbobset félrevonta vendégét az egyik távolabbi sátorba, és jövelele célja felől érdeklődött.

Cibá ünnepélyes arccal kezdte mondanivalóját. Először dicsérte a házigazdát. Örvendezett, mennyire hasonlít Méfíbobset királyi nagyapjára, Saulra.

- Általában az unoka jobban húz a nagyszülőre, mint a gyermek a szülőre. Ha ez a bicegésed nem volna, szinte összetéveszthetnének veled. Jelenleg édesapád drága barátja, Dávid a király. A Mindenható tartsa meg őt erőben, egészségben! Ő küldött hozzád. Teljesen békecsendes a jövelelem. Fel akar emelni magához önkéntes száműzetésedből. Hív, hogy légy az ő városának és az ő palotájának lakója, házad népével együtt. Kegyesen visszaadja atyai örökségedet: földet, házat, jószágot, mindent, amire szükséged lehet. Sőt, engem tett személyes gondviselőddé. Engem, a tizenöt fiamat, valamint a húsz szolgáomat. Valamennyien becsületes és szorgalmas emberek. Már kijelölte állandó helyedet a királyi asztal mellett is. Naponta együtt szeretne étkezni veled. Ellenfele volt a nagyapád, de ő nem tekinti ellenségnek Saul király unokáját. Családoddal együtt befogad háznépe közé.

Gondold át, beszéld meg szeretteiddel. Határozz, és mielőbb készülj az indulásra.

Méfibóset megrendülten bólogatott, és mélyen elgondolkodott a hallottakon. Tisztában volt vele, hogy ugyanígy e napon fegyveres katonák is jöhettek volna érte, hogy vesztőhelyre vigyék. Az új uralkodó iszonyú divatja szokott lenni a bosszú és a leszámolás. Aki riválisként szóba jöhet, pusztuljon! Sejteti ugyan, hogy a fényes királyi ház az ő kalitkája is lesz egyúttal. De legalább aranykalitka.

Valamelyik filiszteus fejestől hallotta valamikor ezt a mondást, amivel neki is meg kell barátkoznia: „Jobb egy élő rab madár, mint egy döglött sasmadár!”

Meg aztán itt vannak drága szerettei. Mika, a gyermeke, aki szakasztott olyan, mint Jónátán volt, az ő édesapja. És itt van a bajban és nyomorúságokban is mindig hűséges asszonya, szerető felesége. Ráférne még és már egy kis nyugalom, pihenés, kényelem.

Amikor először belépett a trónterembe Méfibóset, oda, ahol éppen a királyi hadak főparancsnokai tanácskoztak, minden szempár felé fordult, a marcona képű, nagydarab férfi felé. Az idősebbek szájtátva nézték, azt gondolván, hogy első nagy királyuk, Saul szelleme öltött testet benne, annyira hasonlított rá. Ha nem bicegett volna mind a két lábára, valóban hatalmas dalia lehetett volna belőle.

A főhelyen ülő Dávid király felé fordult a szánta vendég. Ahogyan látta hajdanán, illendően – bár kényszeredetten – meghajolt. Nagyon szokatlan volt számára ez a mozdulat. A király – mindenki meglepődésére – felállt, eléje sietett, átölelte,

mindkét arcát megcsókolta, majd az odakészített kényelmes székhez vezette. A főemberek felé fordulva ezeket mondta:

- Ne félj, hiszen én hűséggel tartozom neked apádért, Jónátánért, és visszaadom neked nagyapádnak, Saulnak minden földbirtokát, te pedig mindenkor az én asztalomnál étkezel (2Sám 9,7).

Méfibóset szeméből két kövér könnycsepp gördült alá fekete szakálla sűrűjébe. Ő maga csak ennyit tudott suttogni félhangosan:

- Köszönöm, királyom! Köszönöm!

Új korszak kezdete

Megnyílt az ég, és leszállt a Galamb.
A Fiú elindult győzelmesen.
Vitte a Lélek a nagy pusztaságnak
Sivár, irdatlan mélysége felé,
Hol senki sem várt rá, csak a Kísértő.
Két deli „lovag” csataménre pattant,
És összecsaptak irgalmatlanul.
Nem kétséges, hogy melyik lesz a nyertes.
Bár a Fiú csupán védekezett.
Küzdött a sátán, mint maga az ördög...
Mikor a harc már elcsendesedett,
Kibújt a hold. Egy Isten-arcú felhő
Siklott föléjük. Messze keleten
Pirkadt az ég és repült a remény.
Galambcsapat verdeste szárnyait.
Havas csúcsok mögé bújtak az árnyak.
Visszavonult a gyászos éjszaka.
A Világosság földre érkezett.
Majd megszólalt harsány hangon az Ige:
Betelt az idő! Isten szent Országá
Elközelített! - Most mind térjete meg!

És higgyetek az Evangéliumban!
Mi közünk hozzád?! – rikoltja riadtan
A tisztátalan lélektől megszállott,
Vaklelkű lény. – „Vesztünetet akarsz?”
A Mester szól: Némulj meg, hagyd magára!
S a gonosz lélek, ím, kiment belőle!
Az emberek félve kérdezősködtek:
Miféle új tanítást hall fülünk?!Ki ez, hogy parancsol a szellemeknek?
Elfut tőle a tisztátalan lélek.
A Mennyek Országáa elközelített!

(2013. január elején)

„...Hogy lássák...”

Abszolválok „Bibliából”.
Élet-iskola.
Aki végül majd osztályoz:
nem téved soha.

Megnyitom szent tankönyvemet,
és az Ige szól.
„Hogyan lenne látható, ha
semmi sincs sehol?!”

Völgyben épült fészker voltam,
nem torony – hegyen.
Elzárkóztam mindenkitől,
nehogy baj legyen.

Értékeim széfbe zártam...
Majd előveszem,
S ha jön a nagy elszámolás,
tele lesz kezem.

Itt van, ami a tied volt!
Semmi híja sincs! –
De hogyha nem gyarapodott,
mit ér az a kincs?!

Vigyétek e hitvány szolgát!
Börtönöm „csodás”!
Mély, sötét, és hallatszik a
fogcsikorgatás.

...Ki most indulsz a hit útján,
vállald hitedet!
A tanítvány sosem fél és
sosem hiteget.

(2013. július 2.)

Ha meghal is, él!

Egy anya koporsót kísér Nainban.
Szívében mérhetetlen, szörnyű kín van.

Egyetlen fia – néma, mozdulatlan.
Fakoporsó. Húlt remény nyugszik abban.

Nem tudható, mi lehet oka, célja...
A sír üres még és az ég is néma.

Nincs megnyugtató válasz a „miért?”-re.
Az Úr adta, s az Úr visszakérte.

Eddig a percig nem tudhatta senki,
Miért itt kell e fiút elkísérni.

...Jézus érkezett a gyász városába!

Mellette néhány lelkes tanítványa.

Az Úr megszólal csodás szeretettel:
– Naini ifjú! Neked mondom, kelj fel!

Gyanakvó szemmel, botránkozva nézik.
Nem tudják, hogy az Isten Fia néz itt

Szembe a holttal... – A takaró moccan,
Remeg az anyaszív, szinte félholtan.

A fiú lelép gyászos trónusáról.
Csak ámul mindenki e szent csodától.

Egyedül anyja meri megölelni.
Remegő lélekkel ámul mindenki.

A Messiást küldte közénk az Isten.
Őnála nagyobb hatalmasság nincsen.

Nagy próféta ő és nagy irgalmazó!
Feltámadást, örök életet adó!

A magvető példázata

(Miniprédikáció)

Dübörgött fönt az egész univerzum.
Harsogva megzendült az égi SZÓ.
„És mondá Isten: Legyen!” – Hirtelen
Épp úgy lett minden, amiként az IGE
Kizendült ott az égtájak felé.
Isten SZAVA – fenséges magvetés!
Létrehozta Földünket is a „hang”-gal.
Ismerjük jól az evangéliumból.

Jézus elmondja érthető szavakkal:

A mag az Isten hangja. Szent igéje.
Ő kimondta, s itt minden megtörténhet,
Ha Isten Lelke ott lebeg fölöttünk...
Sajátos egyezés! – Új világ
Vette kezdetét. Alászállt a menny!
Szelíden szólít Jézus drága hangja.
Érted a titkot? Látsz is, mikor nézel?

Megértetted a bölcs példázatot?
„Ímé, a Magvető kiméne vetni.”
A Föld a népek nagy, glóbusznyi tömbje.
És hull a mag, az evangélium.
Útfél-szívekre... De oson az ördög.
Kiragadja a hallgató szívéből.
Miközben jár-kei kinn, a hűvös „kert”-ben
Az új világ irgalmas építője.
Kérdezik balgán: Mi ez már megint?!
Istennek hirdeti magát az „ÁCS”,
S beszél, hogy higgyünk. Ám a sátán hangja:
„Csakugyan azt mondta? Nocsak! Ne már!
Még hogy üdvösség! Kell ennél szebb élet?!”
Lépnek, taposnak... S minden elveszett!
Eltiporják az útfélre lehullott
Életmagot. Az üdvösség sehol!
Az „Isten-Jézus” szól. De visszapattant
A sziklás földről. Nem lesz aratás.
Tudja a Gazda, hogy mélyszántás nélkül,
Gyökértelen kalász nem hoz magot.
Jönnek a száraz megpróbáltatások.
Termés nincs. De van égetnivaló.
A hitet mindig tűz próbálja meg!

Tüskés a világ. Tüskések a szívek.
Még hull a mag, de nincsen foganatja.
Képzeld egy búzaszálat! – Közelében
Növésnek indul a gyom és a gaz.
A szép „Pipacsék” – ragyogó színekkel,

S az istentelen „Konkolyék”. Nocsak!
„Itt gabona akar kinőni? – Hoppá!
Megfojtjuk, hisz miénk e gazdag tábla!
Nem érlelhetsz termést sosem!”

Kissé távolabb: Vigasztaló látvány!
Langyos szél ringat zöld búzamezőt.
Jó szívvel hallgatták a gazda hangját,
És megértették minden szép szavát.
Bő termést hoznak – állhatatossággal.
Betakarítják őket a mennyország
Örök „raktárába”. – Áldott legyen
Jézus Krisztus, a drága Magvető!!!

A két testvér

Tulajdonképpen két külön világ.
És mégis
Egyformák voltak szinte teljesen.
Abban legalábbis,
Hogy elment az egyik.
Elköltözött egy távoli vidékre.
A másik – úgymond – helyben maradt.
Noha aki maradt, az is „el volt menve”.
Amíg egy égbolt sátra borult fejükre,
Egyik a másikra
Féltékenyen tekintett szüntelen.
Időnként persze a másik az egyik.
Ilyenkor aztán: „bezzeg ő!”
„Mert ő a kis kedvenc”!
„Pedig ha tudnátok...”

A végső konklúzió pedig:
„EZ” megjött, és levágattad neki
A hizlalt borjút!
Énnekem viszont te sohasem adtál
Még egy kecskegidát sem!

Egy viharos nap sötét délutánján
A fiatalabb olyan útra lépett
(Nem lépett, hanem kellett lépnie),
Amelyről nincsen visszatérés többé.

Az idősebb fiú azonban
Érdekes módon
Ettől nem lett cseppet sem boldogabb.
(Bár boldogtalanabb sem.)
Megharagudott, és „nem akart bejönni”.
Vádaskodni kezdett, hiszen mindenért
Az apa a felelős, ez természetes.

A példa-történet (amint olvasható)
Annál a mondatnál kissé megbicsaklik,
Amely szerint – bárcsak igaz lenne! –
„Fiam, te mindig velem vagy”.
Ebben a nem bibliai
Áldatlan esetben,
Sajnos!, a mindig azt jelenti pontosan,
Hogy sohasem. Egyáltalán soha!

Ó, jaj szegény fejemnek!
A történet pedig esetleg lezárul,
S talán nem kerül a zárómondat végére
A kis „logó”, hogy „folyt. köv.”.

(Balatonfüred, 2012. augusztus 29.)

Az ott felejtett kőveder

Hajnál óta úton vannak, most meg már az
árnyékuk is alig látszik, olyan kurtára zsugorította
a hőség. Az ösvény felett, mely a közeli üde zöld
oázis irányába tart, szokatlanul forrón vibrál a

levegő. Felgyorsult léptekkel igyekeznek a jól ismert ősi kút felé, hol már annyiszor oltották szomjukat egy-egy hosszabb vándorlás közben.

A három fiatalabb tanítvány bement a közeli faluba valami harapnivalóért. Ők, a többiek pedig mohó vágygal nyaldossák cserepes ajkukat, s alig várják, hogy a hűvös víz fölé hajolhassanak.

A Mester csöndes derűvel ballag utánuk. Egyedül maradt, de nem siet, ráér, jöllehet ő se kevésbé tikkadt, mint amazok.

A kútnál sürgés-forgás kezdődik. Csak egy fületlen bögréjük van, cserépből. András halásztá elő kopott tarisznyája mélyéről. Csakhogy ilyen száraz időben apadt a kút vize, mélyen csillog a hűvös sötétben, nem érik el semmiképpen. A hosszú karú Bertalan is hasztalan próbálkozik. Sokat csúfolt karja most egy karhossznyival rövidebbnek bizonyul a szükségesnél. Valami rúd vagy kötél kellene, de azt is hogyan kötnék fületlen cserépbögréjükre?!

Megérkezik a Mester, s vele egy időben egy asszony is, ki vízért jött, valószínűleg az ide néhány futamatnyira levő faluból. Az Úr csöndesen leül a kút fölé hajló öreg cédrusfa árnyékába, és megtörölgeti verejtékező arcát, homlokát. Az asszony bátortalanul megáll, félszegen meghúzódik az egyik bokor mellett. A tanítványok észre sem veszik – sem a Mestert, sem az asszonyt, annyira elfoglalja őket a szomjas próbálkozás bosszantó izgalma.

Arra kapják föl a fejüket, hogy valaki beszélni kezd, majd félénk, de csengő női hang válaszol rá.

Hirtelen éles lesz a fülük. Vízről beszélnek... Úgy-úgy, hisz épp ez a fő probléma most. A víz!

– Adj innunk, kérlek! Igen megszomjaztunk, és látod, nincs mivel merítenünk.

Mond valamit. Azon a szelíd hangján, amelyet

annyira megszoktak tőle, mióta ismerik. Lágyan kér, de mintha parancsolna.

Méltatlankodó hang felel.

- De hisz ti zsidók vagytok... én meg samáriai... asszony... Hogy kérhetsz tőlem? Egyáltalán, hogy beszélhetsz velem? Vagy talán nem is vagy te zsidó? Nem értem...

- Mire való ez a kérdezősködés? Nem mindegy neked, kivel teszel jót? Ha tudnád, kivel beszélsz, ki az, aki tőled vizet kér, te kértél volna tőle előbb, és adott volna neked élő vizet.

A puha dorgáló hang megingatja az asszony kezdődő magabiztosságát.

- Élő vizet? De hisz a kút mély, és nem te mondtad, hogy nincs mivel merítenetek? Hogy adhattál volna hát nekem vizet? Élő vizet... Látod itt ezt a kutat? Jákob atyáról maradt ránk. Ő is ebből ivott, meg a jószágai is. Jákob patriarcha... Vagy te még őnála is nagyobb vagy, hogy merítődény nélkül is adtál volna a mély kútból vizet?

A végén megint kihallatszik a csendülő-pergő szavak közül egy kis finom gúnyolódás.

A Mester csöndesen, okosan beszélni kezd. Az élő vízről. Melyből aki iszik, soha szomjas nem lesz. Sőt, árad belőle tovább kifogyhatatlanul... Az Ige bősége... A Fenségesnek örök Szelleme...

És elcsitul minden és mindenki a Beszélő körül. Kerekre tágult szemek figyelik feszülten a ragyogó arcú Mestert. Tündöklő alakja ültében is föléjük magasodik, amint arról beszél, akit Atyjának szokott nevezni. És néma lesz a szívük, és nem érzi a szomjúságot szikkadt ajkuk sem. Az „élő víz” csodás bűverővel hat rájuk. Valami különös, varázslatos csend szállja meg a lelküket, amit mindig tapasztalni szoktak, mikor „rajongott Uruk” a megfoghatatlan titokról beszél.

S az asszony? Ámulva hallgat ő is. És mikor már csordultig telik szíve e különös itallal, az idegen ajkáról patakzó Élő Vízzel, váratlan gyorsasággal futni kezd a falu irányába.

Csak földre eresztett kővödre marad a kút mellett, ott felejtett, törékeny jószág, és fényesre kopott peremén kacagva táncol a levelek között átsurranó napsugár.

Jézus gyógyít

Jerikó városából távozóban
Egy vak koldussal volt találkozója.
Bartimeusnak hívták. Meghallotta,
Hogy jön az Úr, a betegek barátja.

Ordítani kezd, nem törődve mással:
Dávid fia, Jézus, könyörülj rajtam!
Én hiszek benned, áldott Messiásom!
De veled most találkozni akartam.

Jézus megáll a nagy kiáltozásra.
Hívjátok ide! – szól határozottan.
Bízzál, kelj fel, hív téged, jöjj sietve!
Rongyát ledobva kérdi: Merre? Hol van?
Szólítja az Úr. Nos, mit tegyek veled?
Hogy újra lássak! – Néhány pillanatra
Megáll az idő kereke. Csend támad.
S látását Bartimeus visszacapja.

Sokáig én is vakon ácsorogtam
Az út mentén, Jézus, míg arra jöttél
És szemem megnyitottad. Nem vagyok vak.
Már látlak és követlek, mindörökké!

(Pécs, 2013. október 10.)

Timeus fia mit látott?

Látta a szívével
Jézus közeledik
feléje az úton
Látta a hitével
hogy most elnyerheti
amit régóta várt
Látta a fülével
hogy gyógyulásának
sok az ellensége
Látta értelmével
hogy ő egyáltalán
nem zavarja Jézust
Látta reménységgel
milyen sokan vannak
kiknek majd elmondja
Látta biztos hittel
ha ezt elbeszéli
hányan elindulnak
a gyógyulás útján
a Messiás felé

(Pécs, 2013. október 10.)

Bartimeus

Az út szélén ült, mint egy sötét árnyék.
Elzavarták. Hát akkor mire vár még?!

Háta mögött az apja, Timeus.
Bátran, gyerek! – Kell, hogy elébe juss!

A vak fiú brutálisan kiáltoz...
Hagyjátok jönni! – senkinek sem ártott.

„Könyörülj rajtam! Látni akarok!”

Majd kimond az Úr három mondatot:

„Bízzál!” – „Kelj fel!” – „Hited megtartott téged!”
Jó lenne ma a keskeny útra lépned!

Bartimeus látott és útra kelt.
Szíve a lét örömével betelt.

E naptól kezdve mindenütt hirdette:
A sötétségből Jézus kimentette!

Amint szellemében átöltözött,
Hithirdető lett a vakok között.

(Pécs, 2013. december 30.)

Egy szánta meggyógyul

Út menti árok, benne zöldes pocsolya, békák és egy részeg ember hanyatt. Hortyog, de már ébredesz. Hörög, csapkod. Imbolyogva felállni próbál. Kábán körülnéz. Visszahanyatlik. Aztán újból felkönyököl. Fűcsomóba kapaszkodva felállást kísérel meg. Úgy látszik, sikerül. Tántorog. Egy út menti eperfának dül. Kapaszkodik. Erőlködve józanodik. Gondolkozni próbál.

Az árokban egy meglelt béka bukkan elő a zavaros vízből. Ő rámereszi szemét, kajánul vigyorogva köpni próbál felé. De nyála piszkos sarujára csöppen. Nem veszi észre. Akadozó nyelvvél, aztán egyre folyékonyabban, fennhangon szónokolni kezd. Annak a dülledt szemű békának, és itt-ott felbukkanó társainak.

„Béka... Pfuj! Mindenki leköp. Én is... Vigyorogsz? Rajtam vigyorogsz?... Igen, látom.

Leköptem magam... Igazad van. Röhöghetsz rajtam. Én vagyok a béka. Varangy. Varangyos béka. Hö-hö-hö-hö... Én vagyok a varangyos béka! Ez jó!... Sárosabb vagyok, mint te. Hozzád miért nem ragad az iszap? És miért vagyok én ilyen sáros? Ugyanabban az árokban feküdtünk, és én piszkosabb vagyok, mint te. Ez nem igazság! Hol van itt az igazság?... Igaz, te mindig pocsolóban vartyogsz. Én meg most aludtam először vizesárokban... Aludtam? No, nem. Feküdtem. És miért feküdtem én az árokban? Mert belebotlottam. És miért botlottam bele? Mert volt mivel megbotlanom!... Én még soha életemben nem botlottam meg. Békatársak! Halljátok? Én most botlottam meg életemben először. De csak azért, mert most először volt mivel megbotlanom. Tegnap még nem volt. Nyomorék voltam mind a két lábamra. Koldus voltam. Alamizsnáért rimánkodó koldus. De legalább nem volt mivel megbotlanom... Ma már van. És én elestem. Belezuhanam az árokba. Közétek hullottam, dülledt szemű barátaim. Utálatos, koszos barátaim!... Utállak benneteket. Én minden békát utálok! Magamat is utálok... Én vagyok a kétlábú varangyos béka. Köpjetek szembe, négylábú kollégák... Pfuj! Mindenkit utálok. És mindent. A lábamat is. Mert azzal botlottam meg. És azt is, aki meggyógyította!... Miért kellett nekem jó láb? Hogy megbotoljam vele? Én soha életemben nem estem el. Mert nem volt mivel megbotlanom. Miért kellett a lábamat meggyógyítani?!... Aadtak mindennap annyit, hogy nyugodtan megéltem koldulásból. Gyűjtöttem is. Egész jó kis vagyont. Esténként hazavittek, lefektettek, aludtam reggelig, nyugodtan... Most miért van ilyen világos, amikor én még nem is voltam odahaza? Én ma még nem aludtam az ágyban. És már reggel

van, és itt vigyorognak rám a békák... Ki az, aki a korhadt lábamat éppé varázsolta? Hol vagy, názáreti csodatévő?! Nézz végig rajtam. Lásd, mit tettél velem. Ezért gyógyítottál meg? Miért kell nekem láb? Ki mondta, hogy gyógyítsd meg a lábamat?!... Igaz, jó volt járni egyedül, járni a saját lábamon. Én még soha nem léptem egy lépést sem egyedül. És tegnap, amikor szólt néhány szót, azonnal lábra álltam. És jártam, és futkostam, és ujjongtam, és harsogtam, hogy tudok járni!!! És megcsodáltak az emberek. És mindjárt nem voltam egyedül. Barátok rajongtak körül. Micsoda jóképű fickó vagy! – mondták. Karon ragadva magukkal sodortak. Valami sötét, piszkos, bűzös barlangban találtam magam. A gyógyulás öröme! Igyál, cimbora! No még! No, még! No, még!!! És én ittam. No, még. No, még! No, még... És most itt vagyok az árok partján, piszkosabban, mint egy varangyos béka. Ezért gyógyultam én meg, hogy legyen mivel megbotlanom?”

„Most elmegyek, és megkeresem azt az embert. És én nem is tudom, hogy mit csinálok vele. Én majd megmondom neki, hogy!... Én majd megmondom neki, hogy... Én majd megmondom neki, hogy ne csak a lábamat gyógyítsa meg, mert akkor én mindig megbotlom az árok szélén. És akkor én újra belezuhanok a pocsolyába, és akkor a békák újból kikacagják leköpött önmagamat. Én nem akarok többé béka lenni. Én nem akarok többé piszkos pocsolyában fetrengeni. Én ember akarok lenni, aki járni tud, de nem botlik meg úgy soha, hogy belezuhanjon a sárba. Én megmondom neki, hogy gyógyítson meg engem egészen. Gyógyítson meg. Gyógyítson... – De nicsak! Hiszen ez ő lesz. Milyen tiszta a ruhája és az arca! És hogy ragyog a szeme!!! És milyen végtelenül hatalmas Ó!!! És én csak béka vagyok, egy hitvány,

piszkos varangyos béka... Odacsúszom a lábához, és megmondom neki. Megmondom neki, hogy én nem akarok béka lenni többé... De nem. Ő szól hozzám. Megszólít. Azt mondja: Fiam! – Fiam? Hát nem béka?”

„Fiam, én meggyógyítalak téged most már egészen. Immár tudod, hogy megbotlik a legerősebb láb is, és elesik a legizmosabb test is, ha beteg a lélek. Én meggyógyítalak téged egészen. Meggyógyítom a szíved és a lelked. Fogd meg a kezem. Amíg fogod, el nem eshetsz soha többé.”

Rabszolga testvér

Efezusban volt a kereskedelmi központ. Az áruszállító vállalkozások régi és újabb vezetői ott szoktak egyeztető megbeszéléseket tartani, rendszerint a hét második napjának délutánján. Az egész birodalomban egyértelmű dolognak számított, hogy tartományonként intézték a szállítmányozási ügyeket. A Nagy Tenger körül található országokban – természetes módon – a teherhajó volt a legpraktikusabb, leghasznosabb szállítóeszköz Egyiptomból Hispániáig. A távoli keleti birodalmak áruait viszont hosszú-hosszú karavánok hozták-vitték Kínából és Perzsiából Rómába és viszont.

A hódító légiók szinte állandó jelleggel mozgásban voltak. A legyőzöttekkel számtalan módon lehet bánni vagy elbánni. Ebben az időben vált közismert szállóigévé a latin mondás: „Vae victis!”, vagyis „Jaj a legyőzötteknek!”. Tengődtek kisebb nemzetek, népcsoportok, melyeket megpróbáltak szinte teljesen kiirtani, másokat pedig rabszolgává tenni. Egy-egy győztes hadjárat végén százával hajtották a szíjra-láncrea fűzött

rabokat a császári főváros felé. Szinte alig volt olyan nagyobb település, ahol ne lett volna ismert a rabszolgapiac.

Az óceántól a sivatagig ismert és természetes üzletágnak számított a rabszolga-kereskedelem. Ennek a „kényes” árucikknek szigorúan ellenőrzött állomásai voltak kelettől nyugatig. Ezek egyike megtalálható Efezusban. E zavaros város közelében játszódik le ez a Bibliában is megörökített történet, pontosabban Kolosszéban.

Filemon – nagy tekintélyű vállalkozó – számára éppen befejeződött az üzleti tárgyalás. Egy fogadóba indult, ahol munkaebédjét kívánta elfogyasztani többszteni szokása szerint. Szolgája, pontosabban rabszolgája kísérte. Mindig vele járt. Bármit parancsolt neki, szó és ellenkezés nélkül megtette. Az izmos, atlétatermetű fiatalember ugyanakkor a védelmet is jelentette a nagy város nyüzsgő forgatagában.

Ő vitte most is ura íróeszközeit, hivatalos tekerceit egy válláról lelógó bőrtarisznyaféle táskában. Asztalt foglalt, ételt-italt rendelt, a végén ő fizetett, egyszóval hasznos eszköze volt gazdjának.

A piaci ordibáló beszéd, vitatkozás behallatszott a fogadóba. A téren éppen rabszolgákat próbáltak eladni a helyőrséghez tartozó római katonák. Ez egyébként megszokott esemény volt Efezusban. Állandó kísérő jelensége volt a hódító háborúknak a legyőzöttek rabul ejtése, megalázása, áruba bocsátása, valamint az életben maradt „munkaerő” eladása. Egyúttal a legionáriusok fizetésekiegészítésének is számított az értük kapott összeg.

Ahol a híres-hírhedt istenszobor állt, az összegyűltek azzal múltatták az időt, hogy a legkülönbébb zenékkal, dalokkal és profán

szövegű nótákkal szórakoztatták az arra bolyongó idegeneket, illetve a kimondottan vásárlási szándékkal érkező helyieket. Néhány római katona dühös ordítózással rongyos és csaknem ruhátlan idegeneket vonszolt, rángatott a szobor talapzata felé. Az egymáshoz szíjazottak csoportja három síró-rívó nőből, egy fekete bőrű fiúból és egy vállas, göndör hajú fiatal férfiből állt.

Egy marcona fegyveres rekedt hangon ordibált a gyülekező tömeg felé, hogy milyen nagyszerű vásár! Csak most és csak itt! A legkedvezőbb áron! A legtöbb ember csupán azért ment közelebb, mert szívükben szájalom ébredt a szerencsétlenek iránt. A szabadság olyan eszmei érték a görög ember tudatában, melyért akár vérét hullatni is kész volna bármikor.

– Szeretnétek egy bikaerős néger szolgát?! Ide, ide! Tapogassátok meg barbár izmait! Ilyen munkás kell a mezőre és a kertbe! Tessék, tessék! A kikiáltási ár: – és mondott egy összeget, ahogy mások is mindig szokták.

A bámészkodó csoportok megbeszélték, amit hallottak. Vitatkoztak, összekaptak, kibékültek. Értékelték a helyzetet. Hirtelen arra lett figyelmes mindenki, hogy a kis létszámú rabszolgacsapatból a göndör hajú fiatal férfi kiugrott és cikcakkban futni kezdett a tér északi sarka felé, ahol egy szélesebb utca kezdődött. Valahogy sikerült kiszabadítania csuklóját a kalodaszerű közös vasszerkezetből, és öles ugrásokkal rohant-rohant a bokros domb irányába.

Egy lovas őrszem idejében észbekapott. Vágtatni kezdett a szökevény után. Így már szinte semmi esélye sem maradt a rab fiúnak. A katona élve akarta őt kézre keríteni. Hosszú nyelvű lándzsájával már keresztüldöfhetette volna. Kiszolgált legionárius volt. Jobb megoldást eszelt

ki. Megfordította lándzsáját, és a tompa nyelével előrehajította az örülten menekülő ember után.

Épp a jobb vállát találta el. A hátulról jött kemény ütés kimozdította egyensúlyából a futó fiút. Megperdült, elvágódott, és mire észlelte volna, mi történt, máris rajta volt a katona. Hátratekerte a karját, és egy erős szíjjal megkötözve már vitte is vissza a haverjához.

A kis csapat közelében egy magasabb rangú lovastiszt leoldotta a nyeregről ökörbőrből hasított szíjkorbácsát, és éppen kezdte volna lendületes csapásokkal móresre tanítani a szökevényt, amikor a fogadó bejárata felől valaki sztentori hangon odaordított:

- Hagyd békén! Ne bántsd! Meg akarom vásárolni azt az idegen ifjút. Épp egy ilyen fickóra lenne szükségem a gazdaságban.

E lázadó hős Filemon volt! Az új, marcona arcú gazda válaszra se várt. Küldte azonnal kísérő szolgáját, hogy máris intézkedjék. A tömeg a piacon szájtátva figyelte az eseményeket. Sokan ismerhették Filemont, mert éltetni kezdték lelkesen. Kedvükre való volt az izgalmas történet.

A tekintélyes vevő épp befejezte étkezését. Köztudott volt róla, hogy legalább négy nyelven beszél. Nem volt nehéz kitalálnia, hogy a germániai győzelem „terméke” lehet az itt látható öt rabszolga. Az újra megkötözött férfival a germánok nyelvén kezdett beszélni. Az csodálkozva emelte rá tekintetét, és mindent készségesen úgy igyekezett tenni, ahogy új gazdája kívánta. Ettől a perctől kezdve engedelmes kutyaként leste ura mozdulatait. Az újabb szökés gondolata meg se fordult a fejében.

Reggel az állataikat egy másik fogadóban hagyták a város szélén. Oda igyekeztek tehát, hogy városi tennivalóik végén hazainduljanak

Kolosszéba. A gazda kíséretében együtt haladó emberek izgatottan megbeszélték egymással, ami az új rabszolga megvásárlása körül történt. Suttogva mondogatták egyik a másiknak: Vigyázz, figyelj, légy résen, nehogy újra lelépjen az „új fiú”.

Filemon viselkedésén a legkisebb mértékben se látszott, hogy aggodalmaskodott volna új szerzeménye esetleges szökése miatt. Gazdag élettapasztalata „látóvá” tette. Láta, hogy a germán fiatalember teljes mértékben elfogadta új helyzetét.

Legújabb parancsolója kérdéseket intézett hozzá. A válaszokat a saját nyelvükön adta tovább, mintegy tolmácsolta maga körül. Megkérdezte például, hogy hívják. Az mondott egy nevet. Kezdték kielemezni a név jelentését. Kiderült, hogy egy gyermekkori ragadványnév lett a neve, azóta is rajta maradt. Görögül így lehetne visszaadni: „haszonleső”. Filemon gazda igazított egy kicsit a szón, és kapásból új személynevet kreált új rabszolgájának: „Onézimusz”, azaz „hasznot hozó”.

- Legyen ez a neved! Te pedig légy mindig hasznos ember a házamban!

Ezzel a névcserével aztán huzamos ideig eljátszadoztak az útitársak. Hol az egyik, hol a másik rikkantotta el magát nagy kacagások között. Az egyik legjobb szórakozás azóta is egymás kicsúfolása.

- Onézimusz! Hasznos ember! Hát akkor ne haszontalankodjál ezután soha! Légy hasznot hajtó! Hozó és megszerző.

Odahaza, Kolosszéban összehívták este az egész háznépet, ott történt az új rabszolga bemutatása, beavatása. Tulajdonképpen alig lehetett a kívülről jött embernek érzékelnie a ház kerítésén belül a rabszolgasorsot. Inkább család

voltak. Filemon ugyanis komoly Krisztus-hívő keresztény volt.

Appia, a felesége hitre jutásának történetét így osztotta meg a háza népével.

Új vallás, illetve új hit hódít a Nagy Tenger körüli tartományokban. Többféle elnevezést kapott. Rómában keresztényeknek nevezik őket, másutt az új Izraelnek. Ismét más helyeken Jézus megváltott népének, esetleg Isten országa híveinek. Keletről indult, természetesen, Jeruzsálemből, a hűbéres zsidó nép fővárosából. A császár „természetesen” előbb porig lerombolta a várost és az ősi vallás kellékeit. Jézus ezt előre megprófétálta követőinek. Ez a Jézus az a bizonyos várva várt Messiás, akinek a neve azóta bejárta a fél világot. Amíg élt, mert végül is keresztre feszítették, tehát amíg élt, tanítványokat választott, akikre rábízta – úgymond – az evangéliumot. Azóta apostoloknak, Jézus követőinek nevezik őket.

Az evangélium, „eu angelion”, örömmüzenetet jelent a mi nyelvünkön. Hogy mi az az evangélium? Az, hogy Isten minden embert szeret és üdvözíteni akar. Fia, Jézus Krisztus azért jött a világra, hogy kereszthalálával mindenkit méltóvá tegyen az Istennel való találkozásra. Megszabadít a bűntől, alkalmassá tesz az Atya szolgálatára. Végül pedig az üdvösségbe emel.

– Mindezeket – folytatta Filemon – egy Pál nevezetű zsidó rabbitól tudom. A hozzá közel állók őt is apostolnak mondják. Amikor egyszer Efezusban jártam, ahol egy kereskedelmi konferenciát tartottunk, ott hallottam róla, hogy a nagy színházban Pál apostol fog előadást tartani. Ez úgy történt, hogy elmondta „megtérésének” a történetét. Ezt majd egy másik alkalommal nektek is át fogom adni teljes részletességgel. Nagyon

fontos történet. Most az a lényege mondanivalómnak, hogy prédikációja végén megkérdezte nyilvánosan, akar-e valaki valamit mondani, előadásához hozzászólni. Felálltam, és először bizonytalanul, de mind bátrabban megkérdeztem: Ezek szerint ez az Úr Jézus engem is megváltott a bűn rabszolgaságából a kereszthalálával? És képzeljétek, az előadó határozottan ezt válaszolta: Igen! De nem nyugodtam meg egészen. Újabb kérdésem volt: De hogyan fogom ezt megtapasztalni, átélni? Mire ő így szólt: „Higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe!” Gyönyörű mondás volt, de nem értettem egyáltalán. Akartam volna én hinni, de nem tudtam, hogy kell azt csinálni. Hiába mondogattam állhatatosan, hogy mindezeket elhiszem. Ő csak csóválta a fejét. Nem elhinni kell, hanem „hinni”! Nem láttam kiutat, és szomorúan leültem. Ismét szólt hozzám. Kihívott az emelvényre. Leakasztott a válláról egy öreg bőrtarisznyát. Felém nyújtotta e szavakkal: „Van ebben a pénzeserszényben háromszáz ezüstpéNZ. Elhiszed, Filemon?” „De uram, ez nagyon nagy érték. Hogy hihetném el?” „Pedig ha kételkedsz is, igaz, amit mondok. Felelj: elhiszed-e?” „Elhiszem, uram.” „Én ezt most neked akarom adni! Elfogadod-e?” „Már hogy fogadhatnám el? Nincs rá semmi érdemem. Nem tettem, nem adtam érte semmit sem!” „De én kérem, hogy fogadd el. Neked akarom adni. Vedd át! Nem kell egyebet tenned érte.” Addig erősködött, míg átvettem tőle. „Na látod? Ilyen a hit is! De a kegyelmet is el kell fogadni!”

Filemon házában ettől a naptól kezdve minden megváltozott. Közös étkezéseknél mindig imát mondott, megáldotta az ételt és az italt. A rút ká-

romló beszédet kitiltotta az egész gazdasági „birodalmából”. A hét első napja ünnepnappá változott, istentiszteletre gyülekeztek benn a nagy pajtában, mindenki, aki csak tehetett. Szent olvasnivalók kerültek az emelvény melletti polcra, meg egy evangéliumi részlet is. Ezekből olvasott a gazda az elcsendesedés óráiban. Egy vendég előadó egyszer még egy szép éneket is előadott, utána hetekig dúdolgatták az elcsípett dallamfoszlányokat.

Amikor az új rabszolgamunkás, Onézimusz bemutatására került sor, a nagy „család” minden elérhető tagját összehívták. Akár ötven ember is leülhetett az asztalosműhelyben összerótt lócákon.

Filemon odaszólt a két embernek, akik a most vásárolt – megkötözött – rabszolgát vezették:

– Oldjátok fel a kötelékeket!

A gazda rövid beszédet rögtönzött. Kitért – többek között – a következőkre:

– A mi világunkban a rabszolgát árucikknek tekintik, egy nem túl értékes tárgynak, munkaeszköznek. Itt azonban, a mi házunkban, otthonunkban a rabszolga is ember! Nálunk senki sem visel rabláncot. Mi ugyanis bízunk egymásban. Azt szoktam mondani, hogy mi szeretjük egymást. Ennek az alapja nem az emberi érdem, hanem a megváltó Jézus áldozatos szeretete. Ő még a kereszthalált is felvállalta, hogy mindenkit szabaddá tegyen. Új ember került közétek a mai napon. Onézimusz! Társadalmi státuszod az, hogy rabszolga vagy. Családi státuszod szerint azonban egy ember vagy a sok között. Ha visszaélnél a bizalommal, ne feledd, hogy birodalomszerte bárki büntetés nélkül megölhet. Itt biztonságban vagy. Ételed, italod, szálláshelyed biztosított. De – mint mindenkinek – neked is keményen dolgoznod kell. Ez

hozzátartozik a normális emberi léthez. Alázatosan próbálj beilleszkedni a nagy család életébe! Ti pedig, többiek, fogadjátok be új társatokat, és éljünk békességben!

Ebben az országrészben Filemon házára úgy tekintettek a környék lakói, mint a béke szigetére. Hatalmas vállalkozást működtetett a gazda, akit sokan „úr”-nak vagy „főnök”-nek neveztek. Egy dombvonulat, termékeny völgyek, szántóföldek és dús legelők alkották birtokát. Számos patak gazdagítja a legeltetőhelyeket, fél napi járófölddel odébb egy hatalmas tó található. Az egész birtokot egy bővizű folyó szeli keresztül, mely végül is az Égei-tengerben fejezi be pályáját.

Onézimusz régi hazájában főleg állatokkal foglalkozott. Új helyén nagyszerű lehetőséget kapott rá, hogy bizonyítsa szakértelmét, rátermetségét. Néhány esztendő alatt a duplájára emelkedett a gyapjú évi exportja. A tejgazdaság is kiválóan prosperált. A lükoszi birkatúrót Görögország egyik nevezetességének tartották a kolosszéi füstölt sajttal együtt.

Filemon igen nagyra becsülte szolgáját, és azt sem bánta, hogy a többi alkalmazott Onézimuszt igazgatónak titulálta. A hívő házigazda nemegyszer a hit és megváltás kérdéseit is mondanivalójába foglalta. Részletesen kikérdezte az idegenből érkezettet, hogy ő milyen isteneket imádott eddigi életében.

Onézimuszt nagyon is érdekelték a természetfölötti személyekről és erőkről szóló ismeretek. Hazájában a nagy vizek Istene volt számára a leghatalmasabb tekintély. Vagy a Rajna folyóról beszél, gondolta Filemon, vagy Zeuszról, a tenger istenéről. A hívő házigazda Jézus Krisztust mutatta be neki az életével is, ám ő egyre hangoztatta, hogy hú marad ősi hitéhez.

Előző életéről elmondta egyszer Onézimusz, hogy az úgynevezett germániai hadjárat során a légiók mindent leromboltak, felperzseltek hazájában. Szüleit lemészárolták, őt egy szegény hajóács rejtegette el a műhelye egyik zárt kamrájában.

- Lassan, sok kínlódás közben helyreállt valahogy a település rendje. Idegen uralom alatt. Amint annyi idős lettem, hogy elbírjam a szerszámokat, bekapcsolódtam az ácsmunkába. A mesterem egy igen bölcs zsidó betelepült volt. Amit ő tudott, mindenre megtanított. Egy ellenőrzés során a helyőrség főtisztje elkapott és rabként Rómába akart hurcolni. Sokat viccelődött velem, hogy milyen jó pénzt kap majd értem a konzultól. „Van annak egy gladiátoriskolája, oda fog besuvasztani.” Mindig utáltam az erőszakot, egyáltalán nem kecsegtetett az újabb szép kilátás. Viharba keveredett a római hajó. Egész közel sodródtunk az óceánon a parthoz. Egyik éjszaka „véletlenül” belezuhantam a tengerbe. Mire észrevették, elsodródtam. Ők is. Jó úszó vagyok, megmenekültem. A fejembe vettem, hogy megismerem a Nagy Tenger körüli országokat, népeket. Így jutottam el a görög szigetvilágig. Ott ismét fogságba estem. A többit már ismeritek.

Telt-múlt az idő. Filemon, a sikeres vállalkozó elégedetten és hálás szívvel gondolta át, hogy úgy él ő ezen a hegyes vidéken, mint ahogy valamikor a hívők ősei, a patriarchák éltek Mezopotámiában, majd pedig az ígéret földjén. Ővele is szövetséget kötött a mennyei Atya, ráárasztotta áldásait mind a háza népére, mind pedig termőföldjeire és állatállományára. Jövedelmének jelentős részét arra áldozta, hogy támogassa vele az egyre inkább terjeszkedő keresztény missziót Jeruzsálemtől kezdve el egészen Rómáig.

Amint meghallotta, hogy valahol segítséget látnak a gyülekezetek, azonnal mozgósította megbízható embereit, és folyamatosan tapasztalta, hogy a jókedvű adakozót szereti és megáldja Isten.

Másfél évtized is eltelt azóta, hogy hajlékába fogadta Filemon a germániai fiatalembert, Onézimuszot. Egy nyárvégi délutánon amint hazatért otthonába Efezusból, fiatal fiúk zörgettek be a dolgozószobájába, ahol izgatottan adták elő:

- Onézimusz eltűnt! Nem tudjuk, hová lett. Reggel még azt gondolták a munkatársai, hogy átment a másik birtokra, de hogy tegnap óta senki se látta, félnek, hogy valami baja eshetett.

Filemon azonnal összehívta az ágazatok és munkacsoportok vezetőit. Izgatott hangú, parázsló és indulatokkal teli tanácskozást tartottak. Ez késő éjszakáig elhúzódott. Amennyiben a római fennhatóság, azaz a helyőrség tudomást szerez felőle, hogy egy rabszolga eltűnt, főleg ha kiderül, hogy megszökött, azonnal hajszát indítanak a megkeresésére. A szökött rabszolgát kíméletlenül megbüntetik, ha rábukkannak. Lehet ez a végtagok eltávolítása, vagy akár meg is ölhetik.

Éppen ezért a „házban” hírzárlatot rendeltek el néhány napra. Addig a háznép fog mindent elkövetni, hogy kiderítsék, mi történt. Bárcsak ráakadnának valamilyen célra vezető nyomra vagy magára az eltűntre! Akár élve, akár halva, noha ez utóbbtól mindannyian rettegetek. Ha ez a belső kutatás nem vezet sehová, akkor mennek értesíteni a helyőrségi tisztet, katonákat.

Három napig keresték, érdeklődtek, nyomozódtak. Várták, hátha előkerül. És - természetesen! - imádkoztak érte. Az esti áhítatok ezzel teltek. Végül Filemon lelki terhe alatt roskadozva bebállagott a helyőrség központi

épületébe, ahol személyesen mondta el a területi képviselőnek, mi történt. És megkezdődött a hajsza a megszökött rabszolga, Onézimusz után.

Évekkel később Onézimusz maga beszélte el saját izgalmas történetét.

Egyik esti etetésnél azt mondja neki a társa:

- Dél körül épp hazaértem a kinti csordától, amikor téged keresett valaki a szálláshelyünkön. - Szavakkal szinte lerajzolta az idegen férfit. - Magas növésű, velünk egykorú lehet. Szőke, kemény kézfogása van. Mondja, hogy egy korunkbeli, göndör hajú férfit keres, aki valószínűleg állatokkal, birkákkal foglalkozik. Próbált nevet is mondani ü betűkkel meg h betűkkel. Rögtön felismertelek a leírásból. Pont úgy mondta, ahogy te eleinte bemutatkoztál a germániai neveden: „Nükli” vagy micsoda.

Onézimusz mosolyogva bólogatott.

- Igen! Ez az én régi Hans barátom lehet. Egy faluban éltünk gyerekkorunkban. Vajon mit akarhatott mondani?

- Azt ígérte, hogy késő este visszajön, mert mindenáron akar veled találkozni.

Így történt, mert kis idő múltán tényleg visszajött. Sírva ölelgették egymást, lapogatták egymás hátát. - Mesélj! Mesélj!

Előbb Hans, majd Onézimusz, egymás szavába vágva elmondták a legfontosabbnak tűnő tudnivalókat. Odahaza tragikusan zajlott a háború. Hans is ott volt, amikor a megvadult római katonák égő csóvákat vetettek a település házaira. Barátja felesége szüleinek a házára is. Ott lapultak a ház raktárában a két idősebb szülő meg a lányuk, az ifjú asszony. Akkor még senki sem tudta, hogy már méhében hordozza piciny babájukat. Hans is látta, hogy rájuk omlott az égő ház. Látta később a barátját, aki a lángoktól

megperzselődve kutatta a bent rekedteket. Kiabált, ordítózott, de nem érkezett válasz. Egy megégett sátorlappal a hátán kirohant, és hangos zokogások között elmenekült.

Két nap múlva, romeltakarítás közben hallott valami nyöszörgést a romok között. A bent rekedt fiatalasszony, az ő asszonya volt az. Egy zöldségtároló-verembe bújt a lángok elől, és mindenki csodálatára életben maradt. Alig több mint fél év múlva megszülte a szíve alatt hordott gyermeket. A falujukban mindössze tizenhatan éltek túl a légiósok barbár támadását. Pár hét múlva azonban az anya elhalálozott. A megmaradtak fogtak össze, hogy pótolják a hiányzó szülőket.

Onézimusz elmondta, hogy a tragikus eset után hat hónappal ott járt és érdeklődött volna szülőfaluja helyzetéről. Ott azonban csak frankhonból odatelepített idegen családokat talált. Az övéi közül senkit. Elsiratta, lélekben eltemette szeretteit, és akkor lett belőle igazán hontalan földönfutó.

- Tehát akkor azt sem tudod, hogy a fiad fölserdült. Kétnapi járőfölddel nyugatabbra költözött a falu maradéka. Ezért nem találtad őket. Egészséges, keménykötésű fiatalember lett belőle. Igazi „apja fia”! De a „császár-isten” szemei elől nem lehet elrejtőzni. Egy kóborló rablócsapat lecsapott a kis településre ismét, és akit életben hagytak, azokat összeláncolva magukkal vitték. Egyiket nagy urak rabszolgájának, másikat bajvívó gladiátornak. Én is az utóbbi csoportba kerültem a fiaddal együtt. A magunkfajta „legyőzötteknek” semmi beleszólásunk se lehetett abba, hogy vállaljuk-e vagy sem a sorsukat. Aki makacsul ellenszegült, lemészárolták.

Hansot és a fiút Rómában egy gladiátoriskolába

sorolták. Ott éltek – fogolyként – a Colosseum egyik kiszolgálórészlegében. Úgy tartották őket, mint a tenyészállatokat. Étél-ital bőven, és egész napos hadgyakorlatok. Tanulták az ölés mesterségét.

Onézimusz fia – jó testi felépítettségének megfelelően – gladiátor (kardvívó) lett. Fél évvel a kínos, gyötrelmes előkészületek után, a galliai hadjárat diadalának megkoronázására győzelmes bevonulási ceremónia történt a császár vezetésével. A nagy hadjárat tiszteletére cirkuszi játékokra is került sor. Ezek része volt az is, hogy az összefogott keresztényeket a vadállatok elé hajtották. Előtte és utána került sor a gladiátorjátékokra.

– Féléves kínos gyakorlatozás után a te fiad is bekerült az első csapatba. És most légy erős! Fiad a legelső kijelölt ellenfelével vívott, amikor a véres homokon megcsúszott a lába. Hanyatt esett. Hálóval és lándzsával küzdő társa nem habozott, keresztülszúrta a magatehetetlen fiút.

Onézimusz néma döbbenettel hallgatott, majd hirtelen Hans barátja vállára omolva zokogni, jajgatni kezdett. Elsiratta ismeretlen, drága gyermekét.

Hans elmondta még, hogy amikor ott álltak az aznapi áldozatokat befogadó közös sír körül, elhatározta, hogy török-szakad, de ő megszökik és megkeresi barátját a régiokról szóló szomorú hírekkel. Sorstársaival közösen eldöntötték, hogy hátralévő életüket a bosszúnak szentelik. Visszamennek hazájukba, de útközben minden kínálkozó lehetőséget kihasználnak, hogy bosszúszomjukat csillapítsák.

Ekkor került sor Onézimusz szökésére. Tudták, hogy hónapokig tarthat tervezett utazásuk, és hogy mekkora pénzösszegek kellene, ha hajóra szállnak vagy igásállatokat vásárolnak. No meg

enni is kell nap mint nap. Onézimusz, a „hú” szolga a veszteségek és fájdalomok rettentő súlya alatt lelkiileg összeroppanva úgy határozott, hogy a legutóbbi nagy állatvásár bevételét magához veszi. Majd egyszer megadja, visszafizeti. Nagy birkanyájról, gyapjúkötegekről, igavonó és hátságállatokról van szó. Pénz nélkül sehová nem lehet elindulni.

Legsúlyosabb úti terhük az ezüstpénz, a ruhanemű és a fegyverek voltak. Hajnalban fölkerekedtek, és egy-egy öszvér hátán nekivágtak. Mögöttük kocogott a teherhordó számár.

Nyolcvan napig tartott, míg végre kiszállhattak Itália Puteoli nevezetű ismert kikötőjében az egyiptomi gabonaszállító hajóból. A hírhedt városban egy olcsó fogadóban szálltak meg, és másnap elváltak útjaik. Onézimusz Rómát célozta meg, Hans pedig minden porcikájával kedves hazájába akart eljutni, mert nagyon-nagyon gyötörte már a honvágy.

A zsúfolt fővárosban nem sokat kellett változtatnia külső megjelenésén Onézimusznak, hogy hasonlítson azoknak a többeszes tömegéhez, akik a császári paloták árnyékában, csöcselékként tengették hitvány életüket. Koldultak, loptak, a hozzájuk leereszkedő dúsgazdagok olcsó kegyeiből és odavetett adományjaiból éltek. „Panem et circenses!” – hamarosan megtapasztalták e hírhedt mondás valóságát. A tömegek naponta várták, sőt, elvárták, hogy ingyenelelem (bármilyen) hulljon alá a császári trón magasából. Ha ünnepi esemény zajlott valahol, közülük kerültek ki a tapsoncok ezrei. Általuk bármilyen felsőbb döntés népszerűsége bizonyíthatóvá vált.

Onézimusz legelőször megkereste azt a „senki

földje” nevezetű, gazos régi szántót, ahol gyermeke meggyalázott teteme kapta meg végső földi szállását. Néhányszor kiballagott oda sírdogálni, bosszút forralni. Az egyik pogány isten szobránál a városban még némi áldozatot is bemutatott fiáért. És élte a maga egyre inkább lesüllyedő, unalmas, céltalan életét.

Lelki háborgásában, esztelen felindultságában azt tervezte, hogy egyszer, egy nyilvános esemény alkalmával közel férkőzik a császárhoz, és tört dőf a szívébe. Tudta, hogy ez a legbiztosabb öngyilkosság lenne, de vállalta volna. Hosszas megfigyelések után reálsan tudomásul kellett vennie, hogy vakmerő terve értelmetlen álmodozás. Állandóan fegyveres örök garmadája nyüzsög a császár kíséretében. Soha, egy pillanatra se hagyják magára... Lassan dühe is csillapodott, és az idő múlásával mindinkább letargiába süllyedt. Legnagyobb gondja a napi betevő falatok megszerzése volt, valamint a létért való küzdelem, melyet a hozzá hasonló, féregéletű élősködőkkel meg kellett vívnia.

Bármi történt a birodalmi fővárosban, a titkos hírcsatornákon keresztül igen hamar eljutott ezekhez a város alvilágában vegetáló parazitákhoz. Egyik nap azt hallotta, hogy a nagy hírű zsidó rabbi, kit egyre inkább „Pál apostolnak” neveztek, Rómába érkezett. Egy régi peres ügye hozta a császári fellebbviteli bíróság felséges színe elé. Jelenleg vizsgálati fogságban van.

Lukács, az új hitet vallók történetírója ekként nyilatkozik felőle: „Ő [mármint Pál apostol] *ott maradt [Rómában] két teljes esztendeig saját bérelt szállásán, és fogadta mindazokat, akik felkeresték. Hirdette az Isten országát, és tanított az Úr Jézus Krisztusról teljes bátorsággal, minden akadályoztatás nélkül.*” (ApCsel 28,30-31)

Onézimusban felidéződött az emlék, hogy kolosszéi ura és gazdája, a kegyes Filemon mennyire odavolt ezért a Pál apostolért. Általa lett ő is kereszténnyé. Azt mondta egyszer Onézimusznak: „Ha találkoznál és beszélgetnél vele, lehet, hogy a te életed is megváltozna.” Mostanában szüntelenül ez járt az eszében.

Egyik délután olyan erősen jelentkezett nála a belső sürgetés, hogy elhatározta, megpróbál bejutni Pálhoz. Hátha őt is fogadná a híres tanító. Legjobb ruhadarabjait öltötte magára, még sarut is csatolt a lábára, és egy félóra leforgása alatt sikerült meglelnie Pál saját bérelt szállását.

Amint belépett a kertkapun, először csaknem visszahátrált. Ugyanis legionárius katonákat látott a lócán ülő szakállas öreg közelében. Előbbre settenkedve megfigyelte, hogy az ör bal csuklója és a fogoly jobb csuklója össze van bilincselve. Ha Pál nyugodtan üldögél, a katona akár szundikálhat is közben.

A látogatótól semmi igazoló tekerccset nem kérnek. Odamehet akárki Pálhoz, egy másik ülőhely is van mellette, le lehet telepedni, és akár órák hosszat társaloghat, akinek van rá ideje.

Amikor Onézimusz odament, senki sem volt a fogolynál mint látogató. Köszönt. Leült az öreg zsidó mellé, és szépen hallgattak egy sort. Pál sem törte meg a csendet. Valamit jegyzetelt egy egyenetlen szélű tekerccsdarabra. Onézimusz türelme egyszer csak elfogyott, és belekezdett:

- Kolosszéból jöttem... - Pál felfigyelt rá, letette a lúdtollat, és ismét várni kezdett. Látogatóján látszott, hogy mondaná is meg nem is. Végre aztán akadozva, birkózva a zsidó nyelvvel, melyet egyébként gyermekkora óta jól ismert, elmondta vagy csak kerülgette a témát, mint terelőkutya a birkanyáját. Aztán elhallgatott, és nem sok idő

múlva kimondta, amit félt kimondani.

- Szóval megszöktem Filemontól, a hívő gazdámtól.

Pál megsimogatta ősz szakállát. Bólogatott, majd szelíden kérlelte:

- Öntsd ki a szívedet, gyermekem. A drága Úr Jézus segítségével meg fogjuk oldani a problémádat.

És akkor kezdődött el közöttük az a dialógus, melynek végén a zaklatott vendég térdre esett a lóca előtt, és keserves zokogásba kezdett. Ilyeneket mondott közben:

- Filemon is ugyanezeket rágta a fülembe, hogy higgyek az Úr Jézus Krisztusban. Én azonban, bárhogy akartam is, nem tudtam hinni. Igen, olyan túlságosan nem is akartam hinni. De most belátom alázattal, hogy nincs más út számomra. Szégyellem nagyon, hogy csak mint utolsó menedéket ragadom meg a kegyelmet. De te bátorítasz rá, atyám.

Onézimusz beszéde elárulta, hogy számos alkalommal hallgathatta már a Szentírást, a keresztény testvérek bizonyágtételeit és imádságait. Meg is jegyezte Pál a közmondássá érett evangéliumi mondatot: „Bizony, te is közülük való vagy, hiszen a te beszéded is elárul téged!” (Mt 26,73)

Hosszúra nyúlt a látogatás. Az örnek kellett rászólnia Onézimuszra, hogy ideje lenne hazamennie, mert jön a vacsoraosztás.

Ettől kezdve gyakran jött a Galliából származó fiatalember a bérelt szállásán raboskodó fogolyhoz, és mind melegebb hangú beszélgetések alakultak ki közöttük. Mondhatni, testvéri társalgást folytattak. Onézimusz ugyanis megtért a Szentlélek és Pál apostol közreműködésével.

Két hét telhetett így el. Egyik alkalommal Pál apostol egy gondosan összehajtogatott levelet

adott át Onézimusznak.

– Kedves fiam! Kolosszéba kellene eljuttatnod ezt a levelemet drága hittestvéremnek, Filemonnak. Vissza kellene térned hozzá. Ha te elfogadtad Jézus Krisztust személyes Megváltódnak, nem elég ennyi. Akiket megbántottál és megkárosítottál azon a helyen, azokkal is rendezned kellene a kapcsolatodat! Én, aki ezúttal csak buzdítalak, mondhatnám: azt parancsolom, hogy rabszolgaként térj vissza gazdádhoz. Ígérem, hogy miközben ezt teszed, kérem a mi drága Urunkat, legyen oltalmazód a hosszú úton, hogy ne eshess a bosszúra váró hatóság embereinek a kezébe. Íme a levél, melyet érdekedben mint szeretett atyafi a helyreállásodért írtam.

Így találta meg végül is Onézimusz a hazavezető utat. Ha még ezek után is érdekel a „poén”, olvasd el Pál apostol Filemonhoz írt levelét! Nem bánod meg.

Elbeszélésfele az ókorból

Nem ismerte születése dátumát, de a nevelőapja szerint kevés híja lehetett annak, hogy hamarosan betöltse a húszat. Kölyökkorában egyik távoli rokona, egy legionárius katonatiszt fogadta magához. Ő adta neki a Benoni nevet. Gondoskodott róla, hogy naponta legalább egyszer megtölthesse a gyomrát valami tápláló étellel. Szeretett volna belőle is harcost faragni. A fiú azonban a szelídebb sportokhoz vonzódott. Atletizált, és diszkoszvetésből már babért is nyert az elmúlt esztendőben.

Egy héttel ezelőtt olyan élményben volt része Benoninak, amely megváltoztatta a gondolkozását, bizonyára az egész életét is. Úgy

kezdődött, hogy az egyik barátja rábeszélte, menjen el vele egy titkos összejövetelre. Bizalmasan bevallotta, hogy ő bizony keresztyén, és időnként szokott találkozni hittestvéreivel. „Menjünk el együtt! – mondta neki lelkesen. – Nem kell csinálnod semmit, csak hallgatsz és figyelsz.” – A suttogó titokzatosság igen felkeltette az érdeklődését.

Elérkezett a megbeszélte nap estéje. A város szélén valami katakombák találhatók. Persze csak ha valaki ismeri a terepet. Ezek ott föld alatti járatok, ahová a keresztyén közösség tagjai temetik elhunyt szeretteiket. Az egyik nagyobb ravatalozófélelben összejövetelt tartanak a gyülekezet tagjai.

Sötét este volt már, amikor a barátja bezörgetett hozzá az ajtón. Barna tógát öltött magára, mely a fejet is takarja, és mentek utcáról utcára, ki a város széléig. Egy sűrű bokros rész mögött ódon pincejárat vezette őket tovább a föld alá. Hosszú labirintuson tapogatták át magukat az összejövetel helyéig. Csöndes énekszó hallatszott. Beléptek. A halvány fáklyavilágításban csak azt érzékelték, hogy lehetnek vagy harmincan.

Egyszerű, inkább szegényes öltözetet viselő férfiak és nők álldogáltak meglehetősen összezsúfolódva a hűvös pincehelyiségben. Egy férfi, akit eleinte nem is láttak, elkezdett beszélni. A legtöbb mondata így kezdődött: „Amikor az Úrral voltam...” Benoni azt gondolta eleinte, hogy egy rabszolga tart beszámolót kiváló gazdájáról. Később kiderült, hogy ezt az Urat Jézusnak hívják. Mester, azaz tanító egy távoli országban. Illetve csak volt tanító, mert a szónok épp azt taglalta, hogy a hatóság elfogta, keresztre feszítette. A következő mondatot egyáltalán nem értette: „Meghalt, és harmadnap feltámadt” – mondta

Simon Péter, a barátja odasúgta nevét félhangosan a fülébe.

Péter felfigyelhetett az idegenre, mert mintha a következőkben kizárólag hozzá beszélt volna. Szólt az emberi gonoszságról, a bűnökről, a lelkiismeretről, a léleknek a tisztaság utáni vágyáról, majd arról a bizonyos Jézusról, aki azért halt meg és azért támadt fel, hogy aki hisz benne, elnyerje a bűnbocsánatot, a tiszta élet lehetőségét, a földi és a túlvilági boldogságot.

Benoni csendben hallgatott. Egy idő múlva azonban erős remegés jött rá. Mintha villám vágott volna le a közelében, kiszállt belőle minden erő, a térde megroskadt, és nem bírta tovább szóltanul. Zokogva felkiáltott: „Én vagyok az a bűnös, aki miatt Jézusnak meg kellett halnia! De én hiszek benne! Élni szeretnék. Segítsetek rajtam, mert én semmit sem tudok, hogy mit lehet ilyenkor tenni!”

A szakállas idegen odalépett hozzá, kezét kinyújtva lábra állította, majd félrevonult vele az egyik sarokba, és szelíd szeretettel mondta, mondta a vigasztaló és erősítő mondatokat. Néhány perc leforgása alatt óriási változás ment végbe Benoni életében. Kivirult az arca, visszatért bele az élet, sugárzott a boldogságtól. Nem is emlékezett később, hogy jutott haza a szálláshelyére.

Ettől az órától kezdve ott volt minden olyan találkozáson, ahol a kis keresztyén közösség összegyűlt imádkozni és beszélgetni. A következő hónap vége felé, egy holdvilágos éjjel a közeli kis folyó egyik kanyarulatánál sor került arra a csodálatos szertartásra, amit eddig ebben a városban csak Péter végezhetett. Víz alá merítették, hat társával együtt. Érezte, hogy rászállt a Szentlélek. Felajánlotta magát az apostolnak, és rajta keresztül magának az Úrnak,

hogy bármilyen munkát rábízhatnak, ő kész azt megtenni. „Még az életem sem drága!” – mondta ifjúi lelkesedéssel, de teljes komolysággal és eltökéltséggel.

Nem lett elfelejtve az ígérete. Egyik nap ugyanis üzenetet adott át neki a barátja, hogy Simon Péter beszélni szeretne vele. Ő azonnal sietett a megbeszélte találkozóhelyre. Az apostol feltűnő komolysággal tárgyalt a fellelkesült ifjúval. Egy roppant fontos küldeményt kell eljuttatnia a tenger legvégén is túl lévő egyik tartomány egyik vízparti városkájába.

Benoni még soha nem tett meg hosszú utat, sem a szárazon, sem pedig a tengeren. Hirtelen nagy izgalmat kezdett érezni bensőjében. De egy pillanatra sem ingott meg elszántságában és készségében. Vállalta a futárszolgálatot.

„Hajóra szállsz Puteoliban, és átkelsz a Nagytengeren Kréta szigetéig. Onnan az Égei-tengeren keresztül, a Fekete-tengeri átjárón túl Pontusz egyik kikötőjéig. Ott kell megkeresned azt a kis keresztyén közösséget, amely a város egyik kis utcájában szokott egybegyülekezni. Úgy vigyázz erre az összehajtogatott tekercsre, mint a szemed fényére. Nagyon fontos irat ez a kis-ázsiai közösség számára. A sátán tévtanítások offenzívájával támad a fiatal egyház gyülekezeteire. Szeretném őket felvértezni a szellemi hadviselésre.

Benoni másnap már a kikötő nyüzsgő életét kóstolgatta. Több kereskedő hajó is útra készen állt a parton a kedvező szélfordulásra várva. Az egyik hatalmas vitorlás hajó, amelynek mindkét oldalán, mint a sündisznó tüskéi, meredeztek az evezők három-három sorban, megnyerte tetszését. Megkereste a hajóskapitányt, aki a tulajdonoshoz irányította.

Sikerült megállapodniuk egy viszonylag kedvezőnek mutató összegben. Ő azonban tudta magáról, hogy nehezen bírná ki heteken keresztül a tétlenséget, ezért felajánlkozott, hogy szívesen segédkezik a rakodásoknál, sőt, az evezőpadtól sem idegenkedik. Elfogadták a feltételeket, miszerint akár ingyen utazhat, ha becsületesen kiveszi részét a munkából.

Volt az útitársak között egy rossz kinézetű csavargó. Már amikor felszálltak, ott sündörgött körülötte. Benonit pénzes kereskedőnek vélhette. A fülledt hőség miatt a fedélzeten aludtak. Arra riadt a második éjszaka, hogy valaki ráveti magát, vagy netán rázuhant. A sportolók rugalmasságával felpattant, és önkéntelenül úgy megtaszította az öreg csavargót, hogy átbukott a korláton, és hangtalanul a tengerbe zuhant. Mire felriasztotta a fiú az öröket, már mérföldekre jártak a szerencsétlenség helyétől. Visszaküldtek egy csónakot, de a rosszarcú útitárs nem került elő többé. Benoni megtalálta az öregnek a törét, beleállva a hajópadlóba, épp azon a helyen, ahol ő feküdt akkor éjjel. Úgy látszik, kimondottan órá pályázott a vén rablógyilkos.

Kemény hetek következtek. Az időjárás bemutatta a legszélsőségesebb oldalait. Volt úgy, hogy napokig meg se rebbentek a vitorlák. Ilyenkor keményen nekifeküdtek az evezőlapátoknak, és nem volt könnyörület, húzták-vonták rendületlenül. Ez már meghaladta azt a szintet, amit egy sportoláshoz szokott fiatalember még edzésnek nevezhetett volna. Ez már robot volt a javából. A nap végén úgy zuhantak fekhelyükre az evezős legények, mint egy-egy tele zsák.

Aztán váratlanul kitört a vihar. Derült égből villámcsapásként, és már dühöngtek is az elemek.

Aki először utazik a tengeren vihar idején, azt különösen megpróbálja a hajó féktelen imbolygása. Benoni úgy érezte, fölösleges magába erőltetni egyetlen falatot is, mert hamarosan mindent kiadott a gyomra, még ami nem került bele, azt is. Rettentően szenvedett. Nyúzott arccal szédelgett a kötelekbe kapaszkodva. A kapitány végül is egy szörnyű keserű italt kényszerített bele. Talán az segített, de inkább az, hogy csendesedett a szélvihar, és újra folytatódott a hajó legénységének élete a megszokott módon.

A fáradt emberek ingerlékenyek. Néha nem is lehetett tudni, mi októl, de kitört a verekedés az evezősök és rakodómunkások között. Benoni nagyon vigyázott, nehogy belekeveredjék a csetepatéba. Vigyázott a ruhája övébe rejtett küldeményre, és úgy érezte, méltatlan dolog is lenne átengednie magát dühös állati indulatoknak. Ő Jézussal, a szelíd szeretet Királyával szövetkezett. Nem feledkezhet meg erről sohasem.

Utazása utolsó hetében kétszer is hajót kellett váltania, míg végre átértek a szoroson a belső nagy tengerre. Ott még napokig eveztek kelet felé, míg végre kikötöttek a kis pontuszi kikötőben.

Nem ismerte a helyi viszonyokat, ezért nagyon óvatosan fogott hozzá a kereséshez. Ha itt is üldözik a Jézus-követőket, vigyáznia kell, nehogy baja essék, még mielőtt célba érne a levéllel. Egy egyszerű sarukészítő vargát szólított meg először, akinek az üzlete félig-meddig kint volt a forgalmas utcán. Beszédbe elegyedett vele, és kérdezősködni kezdett a helyi istenek felől, hol milyen áldozati oltár található. Végül rákérdezett, hogy eljutott-e már ide is az új hit, hallottak-e már a Messiásról. Az öreg mester előbb gyanakodva, óvatosan felelgetett, de

mintha érezte volna, hogy nem kell tartania az idegen kiejtésű fiútól, végül elmondta, hogy van itt egy bizonyos szekta. Majd felkelt, és felajánlotta, hogy elvezeti vendégét az általa ismert utcába. Be se zárta bazárszerű boltját, és már ballagtak is az alig kimondható nevű utca felé.

Mindenki félni látszott, amikor az újhítűek felől kérdezett. Végül egy nagyhangú nőszemély visszakérdezett: „Csak nemhogy te is oda tartozol, édes fiam?!” – „De igen!” – mondta megkönnyebbülve. – „Hát erről van szó! – folytatta a természetes asszonyság. – Ezzel kellett volna kezdened.” És már át is karolta, és bevezette a kapun keresztül a saját udvarukba. Benoni köszönetet mondvá integetett a varga felé. Hálálkodva mondott áldást reá. Az öreg megilletődve ballagott vissza a műhelye felé.

A fejkendős asszony az otthonába invitálta Benonit. Intett az eléje siető kamasz gyerekeknek, az beszaladt és az apját szólította.

Egy fehér hajú, magas férfi lépett ki az ajtón. Áldást köszöntött a vendég ifjúra, majd odalépett hozzá, átölelte, és mindkét orcáját megcsókolta. „Gyere, drága testvérem, foglalj helyet nálunk, és mondd el jöveteled célját.” – Mindezt olyan természetességgel mondta, mintha tudta volna, ki ő és honnét érkezett.

Benoni szíve átmelegedett e barátságos szavakra. Leült az asztal mellett lévő lócára, és elmondta küldetését, kezdve Péter apostolnál. Ez varázsszó volt a világnak ezen a távoli helyén. A férfi könnybe lábadt szemmel nézte a derék fiatalembert, és itta szavait. Majd Benoni lecsatolta derekáról a széles bőrvet, és óvatosan előhúzta belőle a gondosan ruhába csavart bőrtekerccset. Aztán ünnepélyesen átadta

vendéglátójának. Az megcsókolta az iratot, a szíve fölé szorította, és fennhangon egy hálaadó zsoltárt kezdett énekelni.

Aztán odaszólt a feleségének és a fiának: „Hívjátok össze a testvéreket! Ma örömnünnepet ülünk. Jézus Urunk drága apostola jött el közénk e kedves küldemény által. Este felolvassuk, és megbeszéljük az üzenetet.”

Felejthetetlen esti istentiszteletre gyűltek össze a helyi hívők. Alig értek a lakás két belső szobájába. Lehetek vagy húszan-huszonöten. Benoni lelkét áthatotta a hit ereje, értelmét átvilágította a hit ragyogó fénye. Nem is a földön érezte magát, hanem a magasságok felé szárnyalva lebegett. Elmondta Rómában történt megtérését, beszélt az ottani gyülekezetéről, valamint a nagy tekintélyű pásztorról, aki az Úrral járt együtt évekig. – Levélbeli intelmeit isteni kinyilatkoztatásként fogadták.

Napokon keresztül csak pihente a megterhelő út fáradalmait. Ismerkedett a kis városkával, az emberekkel. Előbb úgy tervezte, hogy még ez évben visszaindul a fővárosba, de könnyen le lehetett erről beszélni. Előbb a tapasztalt öregek szavát hallgatta meg. Ebben az időben kezdődik a heves északnyugati széljárás. Ilyenkor nem szabad hajóra szállni, mert az ember nem oda jut, ahová szándékozott.

De egy sokkal nyomósabb érv is amellet szólt, hogy maradjon. Megpillantott ugyanis egy fekete női szempárt, és most nem tud szabadulni. Ennek hatására munkát keresett a városban, és beállt dolgozni egy jól menő asztalosműhelybe. Az utazást a következő esztendőre halasztotta.

GERZSENYI SÁNDOR ♦ *A keskeny út vándora*

A HUSZONKILENCEDIK

Történetesek

Lecke

Már csak néhány ballon van a kocsin. Négyen rakodnak: az örökké keserű Spori Dongóval, a kövérrel, és Csoki Jozsóval, a féktelen sihederrel. Lendületesen mozognak. Fél négykor a gyárban kell lenniük, a pilótának dolga van a garázsban. Éppen hátraszól a nyitott ajtón kihajolva:

- Na, mi lesz, emberek? Indulhatunk már?

Még folytatná, de hirtelen benne marad a mondat vége. Csak annyit lát, hogy a csontos Jozsó ököllel dühösen állon vágja Csokit. A csattanást is hallja, és hátán végigszalad az ijedt meglepetés és a műélvezet kevert borzongása.

Jozsó vad, kötekedő kamasz. Ősszel viszik katonának, de már az ötödik munkahelyéről küldték el két hete. Verekedés miatt. Mindig henceg, hogy bunyós volt. Nem nagyon hiszik, de hevesen bizonygatja. Most is erről vitáztak. Közben - hogy, hogy nem - az egyik ballon megbillent, a vaskosár rádöccent a lábára, hogy felszisszent belé. Nem mérlegelte, ki volt a hibás, mi történt vagy hogyan, gondolkodás nélkül behúzott egyet Csokinak.

Csoki zömök, mokány kis ember. Nagyon erős, de végtelen nyugodt, csendes. Megfontoltan mozog, feleslegesen nem pazarolja az erejét. De ha meg kell fogni valamit, hát megfogja nógatás nélkül. Mindig viccelődnek vele, de érti a tréfát. Szeretik.

Az ütés váratlanul éri. Az első pillanatban

görcsösen ökölbe rándulnak az ujjai, aztán mégis leereszti a kezét. Horkan egyet. Megrázza a fejét, mint akit hideg vízzel loccsantottak szemközt. Bal markával megdörzsöli borostás állát, köp egyet, és fojtott hangon, szinte csak morogva, megszólal:

- Jjjjó... - aztán megint, de vészjóslóbban: - Jó!

Dongó csak áll és félénken bámul. Spori a markát dörzsöli. Futballbíró. Szereti az izgalmas helyzeteket. A pilóta kiszáll, szakértően közelebb lép. Mérlegeli a helyzetet, tettetett nyugalommal vár.

Csoki feléjük fordul. Valamivel hangosabban odaveti:

- Nem bír magával a kölyök. De egy kicsit helyreigazítom. Szálljatok be, mindjárt jövünk. Tanú nem szükséges az esethez.

Megértik. Kényszeredetten előreballagnak. Fél szemük azonban hátul van. Sejtik, mi lesz. Csokit régóta ismerik. Kemény, nyakas paraszt. Nem kezdeményező a balhéban, de ha valamit a fejébe vesz, arról lehetetlen lebeszélni. Ilyenkor szívós és okos, akár egy buldog.

Jozsóhoz van azért még néhány szava. Oktató, atyai hangon beszél, szinte szájalommal, de igen erőlesen.

- Nézd, öcsém! Én roppant türelmes ember vagyok. Tűrtelek téged is, hisz fiatal vagy és éretlen. De szemtelen is, pedig az engem dühít. Elegem van belőled. Megütöttél. Ok nélkül. Hetykélkedsz, hogy bunyós vagy. No, alkalmat adok, hogy bemutakozz.

Azzal hirtelen előrelép, kissé jobbra fordul, és mint a villám, nyitott tenyérrel roppant lendülettel arcul vágja Jozsót, mintha mennykő vágott volna bele. A fiú észbe se kap, mikor balról ugyanolyan stílusban megkapja a támasztékot. Ez kissé helyrezökkenti. Védekezően maga elé kapja a két

karját. Sunyin hunyorog, ütni készül. De Csoki rendíthetetlen. Most már ökölbe rándul a marka. Villámszerű mozdulattal újra üt. Egy ökölvívó biztonságával találja meg a lukat, védhetetlenül zökken az ökle Jozsó csontos állára. Jozsó hátratántorodik. Féktelen önbizalma kissé alább száll. Már bánja hirtelen heveségét, és dühíti ez a váratlan fordulat. Óriult indulat fogja el. Összeszorítja a fogát, és elkeseredetten csépelni kezd. Vak és tervszerűtlen. Csokira nem lehet ráismerni. Hihetetlenül felgyorsul. Balra ugrik, lehajol, váratlanul előredobja a felsőtestét, és ballal rettenetes ütést rúg szinte Jozsó mellkasára. A gyerek elveszti egyensúlyát. Botorkálva hátrál, majd teljes hosszával hanyatt vágódik a salakon. Valami roppant csömört érez a gyomra tájékán. Harci kedve elpárolog, lihegve hallgat. Kínlódva feltápászkodik, kinnal a kocsira tornázza magát.

Csoki zsebkendőt kotor elő a nadrágzsebből. Komótosan kifújja az orrát. Nagyot szusszan, derekán magasabbra húzza a nadrágot. A kocsihoz lép, felcsukja az oldalát. Tempósan a kapcsokat is levergeti ökölrel. Előremegy. Csak ennyit vet oda a többieknek:

- Azt hiszem, mehetünk is.

Nem kérdeznek semmit. Beszállnak. Ő megvárja, míg elindulnak. Mikor elhalad mellette a kocsi, ruganyosan utánaledül, az ütközőre lépve feldobja magát. A kocsi döccenése szerint imbolyogva előremegy, Jozsó mellé ereszkedik. Megbocsátón mormogja:

- Na, kezet rá, ecsém!

Jozsó szemében megvillan a düh, de aztán kényszeredetten mégis kezét nyújt.

Már az aszfalton dörög a kocsi, vidáman, harsogón.

(Segéd munkás koromban írtam – 1961-ben.)

A huszonkilencedik

- Ne haragudj, hogy megszólítalak. Szeretnék kérdezni tőled valamit. Mi a véleményed Jézusról?

Tizenhat év körüli nyurga srácot hozok kényelmetlen helyzetbe. Szotyolát rágcsálva bámészkodik a Gellérthegy alsó sétányán, a nagy sakktábla mellett. Ő az első, akit megkérdeszek. Bekap még egy napraforgómagot, a héját kiköpi, azután selypesen válaszol:

- Jézusról? Hát, ő a katolikusok védőszentje. Meg Szűz Mária. És Szent Antal is.

- Mit gondolsz, mikor éltek?

- Régen. Mit tudom én. Az ókorban.

- Kösz...

Továbbmegyek. Estig még huszonnyolc interjúalanyt teszem föl a kérdést: Ki volt Jézus? Mit tudsz róla? Mi a véleményed Jézusról? Mikor élt? Tudnád idézni valamelyik híres mondását? S a többi.

Elképesztő válaszok:

- Jézus? Nem tudom... Nem hallottam róla... Ő az Isten... Nem ő az a híres néger focista?... A keresztény vallás megalapítója... Nagy ókori gondolkodó... Ő mondta, hogy aki nem dolgozik, ne is egyék... Hogy mit tudok Jézusról? Őtőle számítják az időt. - Előtte nem számították? - De igen, csak más volt a támpont... Jézus? Énekes. Vagy spanyol színész? Mit tudom én... Nem hallottam még ezt a nevet. - Úgy sem hallottad, hogy Jézus Krisztus? - Ja, dehogynem. Egy nagy szent volt... Kérem, én nem vagyok vallásos... Hagyjon, mit kérdez hülyeségeket az embertől!... Egy híres forradalmár volt. Megszervezte a halászokat és a parasztokat. Aztán elfogták és

felakasztották. De lehet, hogy nem. Ja, igen! Keresztre feszítették... Jézus pacifista volt. Ő mondta, hogy aki arcul üt bal felől, tartsd oda neki a jobb arcodat is. Megjegyzem, ostobaság. Erre senki nem képes... Én ismerek egy példabeszédet tőle. A tévelygő gyermek. – Nem a tékozló fiúra gondolsz? – De igen. Az nagyon rendes. De olyan apa nincs, aki annyira bírja a gyereket. – Miért? Téged nem bír az apád? – Nem ám! Mindig ver. Azért vagyok itt. – Gondolod, hogy aki itt van, azt mindet verik? – Nem tudom, de az egy szadista...

A tizenötödik egy molett, miniszoknyás, szőke lány. Mellette a padon a *Tükör* múlt heti száma. Szemét félig lehunyva napoz. Úgy tesz, mintha észre se venne. De látom, alaposan szemügre vesz.

– Szabad? – mondom, és leülök mellé. Nem szól. „Biztosan nagyot hall” – gondolom magamban.

– Ne vedd tolakodásnak, hogy megszólítalak. Érdekelne, mit tudsz Jézusról.

Először meghökken, rám néz, majd egykedvűen felel:

– Az egy csodatevő szent volt.

– Honnan tudod?

– Olvastam.

– Miből olvastad?

– A Bibliából. Nagyanyám nagyon vallásos. Van egy Bibliája. Képes. Abból.

– Mi a véleményed Jézusról?

– Jó volna ma is egy olyan varázsló. Nagyanyám szerint minden kívánság teljesül, ha valaki Jézustól kér.

– Te miért nem kérsz?

– Már kértem, de nem lett semmi.

– Azt nem mondta a nagyanyád, hogy hittel kell kérni?

– Mondta, de nem tudom, az mi. Úgy hogy kell

kérni?

- Ha egy ilyen varázsló azt mondaná, teljesül három kívánságod, mit kívánnál?

- Mit? Hát... Egy lottóötöst, egy klassz srácot, valami jó színészt, meg hogy három nyelven tudjak beszélni.

- Nem gondolod, hogy ez az utóbbi külön is három kívánság?

- Akkor angolul.

- A srácot persze férjnek. Vagy nem?

- Esetleg... majd.

- Mit vennél az ötösből?

- Lakást, kocsit. Meg aztán öltözködnék.

- Hol dolgozol?

- Fonó vagyok.

- Jól keresel?

- Á! Egyáltalán! Havi ezernyolc. Igaz, mind az enyém.

- A kívánságok teljesülése után is maradnál fonó?

- Nyavalyát! Nem dolgoznék többet.

- Otthon maradnál, főznél, mosnál, gyerekeket nevelnél. Nem igaz?

- Soha! Én azt bírnám, ha egyáltalán semmit nem kellene dolgozni.

- Halálra unnád magad.

- Lehet, de az az igazi... Te mivel vagy?

- Én? Busszal.

- Meghívsz egy kávéra? Konyakkal isteni.

- Látod, hogy dolgozom. Most nem érek rá.

- Akkor menj a sóhajba! Mit fűzöd itt az agyamat! Süket pali!

- Ja... - mondom, és sietve távozom.

Egy padon csókolózó pár. Ahogy közeledem, abbahagyják. Érzem, milyen pimaszság lenne most megszólítani őket. De úgy benne vagyok, nem bírom kihagyni az alkalmat. Elő a

szokványszöveget!

- Ne haragudjatok, hogy zavarok. Csak egy kérdésem volna. Mit tudtok Jézusról?

Jó heccnek veszik a kérdést. Egymásra néznek, összekacsintgatva kacagnak. A fiú közben kissé elpirul. Aztán egy szuszra darálni kezdi az apostoli hitvallást:

- ...Jézus... ki fogantatott Szentlélektől... született Szűz Máriától... szenvedett Poncius Pilátus alatt... meghalt és eltemettetett...

Mondja végig hibátlanul. Nagyon drámai arccal nézhetek rá, mert mindketten izgatottan figyelik az arcomat.

- Te ezt honnan tudod? - kérdezem.

- Hogy is mondjam... - Akadozik. Végül kinyögi: - Teológus vagyok. Katolikus.

A lányra néz, és most már megnyugodva, derűsen folytatja:

- Hátha addig eltörli a pápa a cölibátust...

Meglepetten indulok tovább. Igaz. Hátha addig eltörli...

Hét óra is elmúlik, amikor végre lefelé bandukolok az Erzsébet-híd felőli oldalon. Sötétek ezek a kanyargós sétányok. Kevesen járnak errefelé. Egy ismerősömet itt egyszer megbicskálták. Igaz, ötvenhat után. Izgalmas most erre gondolni. Mögöttem közeledő lépések. Megrezenve hátranézek. Garbós-farmeres, nagy hajú srác ér utol. Menne el mellettem. Még egy interjúalany! - gondolom fáradtan. A huszonkilencedik. Mégis odafordulok hozzá, és már kérdezem is:

- Ne haragudj, hogy megszólítalak. Hallottál már valamit Jézusról?

Lelassít. Nagy szemeket meresztve rám néz. Az arca torz vigyorba rándul. - Marha! - mondja, és hirtelen lendületet véve bal öklével

hatalmas ütést indít az állam felé. Szerencsére jók a reflexeim. Elmozdulok. Ökle a vállamat találja. Kissé megbillenek. Látom, dühösen korrigálni akarja az elhibázott ütést. Ezt már nem várom meg. Jobb tenyerem élével, ahogy ezt a karate tanítja, villámgyorsan nyakszirten csapom.

Két gondolat cikkan át az agyamon. Az egyik, hogy ezt az ütésfajtát többet kellett volna gyakorolnom. Borzalmasan sajog az egész tenyerem. A másik pedig, amit az a csíkos pulóveres mondott: Aki arcul üt bal felől, tartsd oda a jobb arcodat is. És hogy erre senki nem képes. De hogy én most nem, az biztos.

A srác ordít. Valaki fut lefelé. Biztosan a haverja. Egyenesen nekem ront. Kénytelen vagyok a lábamat használni. Gyomrára szorított kezekkel felnyög, összecsziklik. Nem várhatok tovább. Teljes erőből futni kezdek. Jobb is, mert füttyögetéseket hallok a hátam mögött. Valami galeri tagjai gyülekezhetnek. Szégyen a futás, de hasznos! Lihegve érek a hídhöz. Szerencsémre jön egy üres taxi. Beszállok. Eltűnünk.

A sofőr mellett még egyszer kísértésbe esek, hogy megszólítsam őt is: Ne haragudjon, amiért zavarom, mit tud ön Jézusról?... Aztán mégse szólok semmit. Haza akarok érni ma este.

(1970 – újságírói vizsgadolgozat)

Úgy érzem, most már mehetek

Beszélgetés egy idős lelkésszel

– Hat éve élnek ebben a faluban. A bükki hegyek közül költöztek ide. Nem volt nehéz megszokni a völgyek-hegyek-erdőségek után a nyírségi sivár homokvilágot?

– Nekünk ezt a vidéket nem kellett

megszoknunk. Mi ide hazajöttünk. Inkább azon csodálkozom, hogy csak most sikerült visszatálnunk szülőföldünkre. A feleségem ebben a faluban született, én pedig néhány községgel odébb.

- *Öt gyermekük van. Mind az öt más és más helyen született. Mi kényszerítette arra, hogy az ország különböző tájain élje eseményekben gazdag életét?*

- A hivatásom kényszerített. Huszonkét éves koromban kerültem el a falumból Rákoscsabára egy baptista nagygazdához cselédnek. Az előtt - mint zsellérgyerek - hol ide szegődtem, hol oda, ahol éppen szükség volt rám, ahol munka akadt. Jártam summásaratóként az országot, voltam részesarató, napszámos, minden vagy éppen semmi.

- *Ilyen nehéz indulás után hogy jutott arra a gondolatra, hogy lelkész lesz? Nem volt ez az elhatározása a sors vakmerő kihívása abban az időben?*

- A szüleim katolikusok voltak, de inkább csak névleg. Egy-egy keresztelőre elmentek a templomba, meg néha nagyobb ünnepre, ha már túlságosan vádolta őket a lelkiismeret. Amikor Rákoscsabára szegődtem, mivel a gazdám baptista volt, én is oda kezdtem járni közéjük. Egyszerű, csendes emberek voltak ezek, hamar megszerettem őket. Két év múlva megtértem, fölvettem tagjaik sorába, miután bemerítkeztem. Igen boldog lettem. Ifjúi buzgóságomat látva ők ajánlottak a baptista teológiára. Magam csodálkoztam a legjobban, amikor jelentkezésemet elfogadták. Huszonhat éves voltam, akkor kezdődött számomra az élet.

- *A teológiákon általában igen komoly, magas szintű oktatás folyt és folyik ma is. Alapműveltsége legföljebb hat elemi lehetett. Hogy tudott megbirkózni az emberfelettinek tűnő feladatokkal?*

- Valóban csak hat elemi végeztem, azt is meglehetősen hiányosan. A teológián egészen az alapoknál kellett kezdenem. Mindig hálással gondolok jószágos professzoraimra, akik kifogyhatatlan türelemmel, szeretettel oktattak, neveltek, irányították lépéseimet a teológiai tudományok útvesztői között. Éheztem és szomjaztam a tanulást. Éjjel-nappal olvastam, huszonhat év szörnyű lemaradását igyekeztem négy év alatt úgy-ahogy bepótolni. Kiváló minőségű diplomát sikerült szereznem. Persze az igazi vizsgáztatások csak később következtek.

- *Mit tartott olyan vonzónak a lelkési hivatásban? Nem csalódott ifjúkori eszményeiben?*

- A baptista vallás a világnak talán a legdemokratikusabb vallása. Amikor megtértem, furcsa világba kerültem. Gazdám, akinél cselédeskedtem, akinek gondoztam az állatait, műveltem a földjét, szigorúan bánt velem. Nem volt rossz ember, jól is fizetett, de keményen fogott. Mikor bekerültem a gyülekezetbe, ott hamarosan a bizalmukba fogadtak a testvérek, a tagság. Ritkán jutott oda a lelkész, távollétében a helybeli tagok tartották az összejöveteleket, magyarázták a Bibliát. Nekem jó szókészségem volt, egy év múlva én lettem a gyülekezet igehirdetője. Ez a nagygazda, akinek az istállójában a teheneket vakartam, akinek lestem a parancsait, a gyülekezetben fölnézett rám, őszinte áhítattal figyelte, hogyan fejtegetem a Szentírás egy-egy komoly tételét. Ott a közösségben mindenki mindenkit testvérnek szólított, de valóban azok is voltunk: testvérek.

- *Harminc évig működött mint lelkész. Milyen eredményes volt ez a három évtized?*

- Munkája eredményességét az egyház a hittérítés eredményeiben mérte abban az időben.

Azért mondom, hogy abban az időben, mert ma legtöbb helyen a tagok megtartása a fő cél. Ma az is eredmény, ha nem fogyunk. Akkor a taglétszám igen gyors ütemben növekedett. Óriási munkaterületeken dolgoztunk. Amikor a Felvidékre kerültem, tíz éven keresztül harminckét állomáshelyet látogattam rendszeresen. Gyalog jártam vagy kerékpáron. De soha nem éreztem fáradtságot, hiszen szolgálatomat a saját ügyemnek tekintetem. Volt olyan esztendő, hogy ötvenkét vasárnap közül egyet töltöttem a családom körében. De terjedt a hit győzelmesen. Az eredményeket viszont mi nem szoktuk emberek nevéhez kötni.

- *És hogyan vélekedett erről az életformáról a felesége, majd pedig később a gyermekei?*

- A feleségemmel nagyon megértettük egymást, mind a mai napig. Ő is hivatásnak tekintette a papnáságot. Minket Isten adott egymásnak. Házasságunkat minden időben a hűség és az őszinte szeretet, megbecsülés jellemezte. Ami pedig a gyerekeket illeti, két fiam is a papi pályát választotta. Pedig ők az ötvenes években döntöttek így.

- *Élete csupa élmény, tele érdekes eseményekkel. Mondjon el egyet ezek közül!*

- Nehéz választani. Egyszer már könyvben akartam megírni, de mindig későbbre halasztom. A végén nem lesz rá időm. Sose felejttem el azt az esetet, amikor egy embert háromszor temettünk el. Úgy kezdődött, hogy meghalt. Baptista lévén én végeztem a temetést. A köztemetőben ásták meg a sírját, a katolikus halottak közelében. Éjjel a katolikus esperes fizetett emberekkel kiásatta a koporsót, és halottunkat a dögtemető árkában temettette el. Az volt a kifogása, mint később kiderült, hogy egy ilyen eretnek szekta halottja

megszentségteleníti a katolikus temetőt, megháborítja a katolikus halottak lelke nyugalma. A felháborító eset után panaszra mentem a főszolgabíróhoz. Értelmes, jóindulatú ember volt, azonnal intézkedett. Két szuronyos csendőr kíséretében mentünk a dögtemetőhöz. Kiemeltük szegény halottunkat, és harmadszor is eltemettük egy külön nekünk adományozott helyen, ami később a baptista temető lett. A főszolgabíró szavai szerint onnan már csak az utolsó harsonaszó mozdíthatja ki halottainkat.

- *Mi a véleménye: a baptista egyháznak és általában az egyházaknak, a vallásoknak van-e jövőjük a mai világban, a mai emberek között?*

- Határozottan állítom, hogy van. Az emberek legmélyebb és legkevésbé kielégített igénye a szeretetigény. Őszinte társakra vágyik az ember, mert nagyon fél a holnaptól. Ellentmondásos korban élünk. Egyre nagyobb az anyagi jólét, mégis egyre fokozódik a létbizonytalanság. Soha nem tudott annyi mindent megszerezni magának az ember, mint ma, de még soha nem volt olyan közeli az a gondolat, hogy mindezt egy szempillantás alatt elveszítheti. Az atomfelhő árnyéka borul holnapjainkra. Mi, hívő emberek arra tanítjuk a világot, hogy ez a kibeszélhetetlenül sok szépség és nagyszerű érték csak békében lehet az övé. Ennek a békének pedig egyetlen biztos alapja Isten. Nem igaz, hogy mi csak a túlvilági boldogságban hiszünk. Az ember szeretne boldog lenni. Mi azt tanítjuk, hogy az ember boldog lehet.

- *Az ország készül a huszonötödik évfordulóra. Negyvenöt után sok lelkésznek az volt a véleménye, hogy ez a rendszer csak átmeneti jellegű. Negyzed század viszont már történelem. Hogy vélekedik erről?*

- Vélekedés helyett hadd mondjam el, hogy a harmincas években engem és sok lelkésztársamat

gyakran úgy emlegettek, mint kommunista bérenceket. Megverték, kövel hajigáltak, hatóság elé hurcoltak, botrányokat okoztak istentiszteleteink alatt. Negyvenöt után sokáig gyanakodva figyeltek bennünket, általános volt az elnevezés reánk vonatkozóan, hogy „a reakció utócsapatai” lennénk. Később kiderült, hogy becsületes, szorgalmas, békességes emberekre ebben a rendszerben is szükség van, hát elnézték, hogy vagyunk. Mostanában időnként még megbecsülést is tapasztalunk.

- *Mit jelent az a szó, hogy „baptista”? Kik a baptisták és mit akarnak?*

- A baptista szó azt jelenti, hogy vízbe merített. Nálunk nincs gyermekkereszttség. Azokat vesszük föl az egyházba, akik ezt önként kérik, nyilvános hitvallást tesznek, és döntésüket teljes víz alá merüléssel, bemerítkezéssel megpecsételik. Mi a taglétszámot is így tartjuk nyilván. Minden gyülekezeti tagunk intenzív vallásos életet él. A protestáns egyházak között a baptizmus – a világstatisztika szerint – a harmadik. A világszövetség több mint harmincmillió baptistát számlál. Mint vallás a reformáció idején keletkezett ez az irányzat. A legtöbb baptista Amerikában és a Szovjetunióban él. És hogy mit akarunk? Azt, hogy az ember emberhez méltó életet éljen. És egyáltalán, hogy éljen. Ami egyúttal Istennek tetsző életet is jelent.

- *Anyagi támogatást soha nem kaptak az államtól. Miből tartják fenn magukat? Hogyan élnek?*

- Az egyháztagok önkéntes adakozása képezi az anyagi bázist. Az önként vállalt ügyért az ember szívesen hoz áldozatot. Mindig ez a szellem volt közösségünk ereje.

- *Hét évtizeddel a háta mögött elégedett-e életútjával, vagy van, amit másként tenne, ha*

újrakezdhetné?

- A saját munkájával az ember soha nem lehet annyira elégedett, hogy azt mondhatná: mindent megtettem, amit akartam és amit kellett. Ha előről kezdhetném, azt hiszem, igyekezném ugyanígy végigcsinálni. Hú maradtam Istenhez, hú maradtam önmagamhoz. Úgy érzem, most már mehetek is. Nem éltem hiába.

(Szakdolgozat az Újságíró Akadémián 1970-ben. Édesapámról van szó.)

Egy angyal hazaszállt

Véget ért a temetés. Ballagtunk csendesen eltávozott nőtestvérünk volt otthona felé, ahol az autót hagytuk. Eleinte egyedül lépegettem, azon gondolkodva, hogy hány évvel is volt idősebb nálam, akitől most búcsút vettünk. Kis idő múlva utolértem egy középkorú asszonyt. Néhányszor már találkozhattunk különféle ökumenikus alkalmakon, s talán az imaházban is. Magdi néniire terelődött a szó.

- Ez az asszony egy igazi angyal volt! - kezdte vallomását alkalmi útitársam.

- Angyal? - kérdeztem tágra nyitott szemmel.

- Az hát! Valóságos, földre szállt angyal.

- És ezt miből lehetett megállapítani? - vettem föl a beszélgetés fonalát.

- Abból, hogy mindenki szerette. Mindenkihez jó volt. Soha senkiről nem mondott semmi rosszat. Tudja, lelkész úr, hárman voltak ilyenek a faluban. A másik kettő már régebben elhalt. Sajnos, most már ő is hazarepült közülünk. Mert az ilyeneket az égből küldi a jó Isten. Csak hogy megmutassa, milyeneknek kéne lenni nekünk is...

Ámulva hallgattam. Jólesett, hogy ezeket mondja valaki az egyik lelki testvéremről. Aztán

az egyik kapunál lelassítottunk, elköszöntünk egymástól, és én tünődve indultam tovább.

Hát, ezért volt ez a temetési istentiszteletünk egészen más hangulatú, mint amilyeneket megszoktunk. Mintha valami mennyei ragyogás sugározta volna be a gyászolók szívét. Ezért nem hangzott kétségbeesett jajveszékelés a családtagok között, nem szakadt könnyzáró a szemekből. Bizonyára mindenki érezte, hogy a világ legtermészetesebb dolga történt: egy angyal hazaszállt. Így kellett lennie, mert nem volt itt maradandó városa, otthona. Elment, hogy újra ott tündököljön eredeti – és immár végleges – helyén.

Ezért láttam hát én is mindig olyannak őt, mintha az édesanyám lett volna. Ezért áradt belőle szüntelen a kedvesség, a jóság és a szeretet. Igaz volt az életében, amit az 5Mózes 28,6-ban olvashatunk, hogy „áldott leszel bejöttödben és áldott leszel kimeneteledben”.

Mindez pedig történt Tótújfaluban 1993. augusztus 24-én, amikor egy angyal hazaszállt, nevezetesen Nyári Pálné testvérünk. Földi küldetésének ideje 76 esztendő volt.

Nagyon „depi” vagyok!

Alkalmom szüli a tolvajt. De vajon ki szüli az alkalmat? – Kissé aggályosan veszek részt mostanában bizonyos összejöveteleken. Ezek tulajdonképpen – nagyobbrészt – istentiszteletek lennének, de nekem hiányérzetem van minduntalan, mert vagy kezdetük nincs, vagy végük, csupán nekem van végem, látva és hallva e kuszaságot.

Mi annak idején még úgy tanultuk, hogy az istentiszteletet imádsággal illik megkezdeni.

Megszólítjuk ezzel Istent, méltóztassék közénk jönni, időzzék velünk, áldjon meg bennünket szentséges jelenlétével. A végén pedig ugyanezekért szoktunk hálát adni. „Istenért volt kezdete, úgy leszen végezte...”, ahogy egyik énekünk mondja.

Már a megnevezéssel is problémáim vannak. Ha istentiszteletet tartunk, akkor miért mondunk „alkalmat”?! Egy akármilyen „sima” testvéri találkozás sem alkalom, hanem lehet konkrét megnevezése. Például imaóra, bibliaóra, ifjúsági óra, énekóra stb. Esetleg valamilyen speciális istentisztelet, mint bemerítési, menyegzői, jubileumi stb.

Nem kellene az Isten előtti megjelenésünk alkalmait szürke „alkalommá” silányítani! Ebben azonban az is megkívántatik tőlünk, hogy Isten jelenlétéhez méltóan viseljük magunkat, és valóban legyen és maradjon istentisztelet az az egy vagy két óra, az a lelki találkozó, melyet ekként nevezünk.

Utazom a vonaton. Két feldúlt arcú fiatal hölgy beszélget.

- Hogy vagy?
- Borzalmasan!
- Mi a baj?
- Olyan depi vagyok, hogy mindjárt öngyí leszek!

Ezt a stílust kezdik meghonosítani gyülekezeteinkben a mi drága fiataljaink. Mert ők az imiben ifikonfit tartanak, ahol a gyülitől függetlenül imáznak. Esetleg a tizsi bácsi is ott lehet.

Sajnos, ez nem csak stíluskérdés. Tudom, hogy a fiatalok mindig szerettek másként beszélni, másként élni, más stílus szerint lelkizni. De az a tapasztalatom, hogy itt a lelki élet színvonalának lejárásáról van szó. Nem hiszem, hogy nekünk

kellene megtanulnunk és beszélnünk a világias „szlenget”. Hadd tanulják meg a mi nyelvünket (a Biblia nyelvét) azok, akik bejönnek gyülekezeteinkbe.

Remélem, a Bibliát nem fogják átírni huligán stílusban senki kedvéért. Sőt, inkább azt tapasztalom, hogy a fiatalok között újra népszerűsödik a régi Károli-fordítású szöveg a maga veretes, patinás nyelvezetével.

Vasárnapi történet

Széles lendülettel nyit be az ajtón. Hirtelen eszébe jut, hogy nem otthon van, sem pedig az iskolában. „Imaházban illik kissé méltóságteljesen viselkedni!” – szögezi le gondolatban. Azzal máris méltóságteljesebben mozog. Az előtérben megáll, beles az ajtónyíláson, kényelmesen körülnéz, fülel. „Imaóra” – konstatálja egykedvűen, de némi kis megnyugvással. Vagyis hogy: „Szóval el se késtem!” Mert ha ő elkésik, akkor már tart a prédikáció. Magában így szokta megfogalmazni olyankor a helyzetet: „A híradóról lecsúsztam, már a nagy film megy!” Most viszont hazaérkezett.

Kényelmes terpeszállásba helyezkedik, gondosan megfésüli összekuszált frizuráját. Dühös, hogy úgy fúj kint a szél. Otthon majd egy negyedórája ráment, míg megalkotta vasárnapi remekművét. És most ez a szél tönkreteszi a munkáját! De talán sikerül helyreigazítania... Újra lehajol, odatartja a fülét, figyel. „Aha, az öreg Bözse néni fuvolázik! – állapítja meg szakértelemmel. Nem is annyira a hangját, mint inkább a megszokott kifejezéseit ismeri föl. – Vén imamalom!” – gondolja hozzá fanyarul.

Bözse néni jelenleg épp annál a gyönyörű körmondatnál tart, hogy „ Ó m e n n y e i s z e n t a t y á m n e - v o n d m e g á l d o t t i r g a l m a d a t e g y a r l ó e s e n d ő s z o l g á l ó - l e á n y o d t ó l . . . ” . Tovább nem is szükséges hallgatnia, tudja, hogy ezután még három bő lére eresztett cifra mondat következik, amikor végre elhangzik a sírásba fullasztott ámen. Ezt minden gyerek tudja, aki néhányszor már ott volt az imaórán. Bözse néni nem egy ingadozó típus. Következtesen mindig ugyanazt imádkozza.

„Tehát amíg ledarálja, én szépen beesonok a helyemre” – mondja magában Almási Tóni, mert hiszen ő ez a derék fiatalember. És a gondolatot tett követi. Óvatosan benyomja a csapóajtót... Ám minél inkább óvatoskodik, az ajtó annál keservesebben nyikorog. Ő újból bosszankodik: „Minek a gondnok, ha még egy ajtósarkot se képes megkenni?! Vagy »ezek« direkt a későn jövőkkel akarnak kiszúrni, hogy csak hadd vegyék észre magukat?!” Végre belépne, de megbotlik a futószőnyeg szélében. Visszhangos zajt csap. Fejek fordulnak felé, rosszalló tekintetek villannak rá, halk pisszegés hallatszik.

Legszívesebben számárfület mutatna nekik, vagy rájuk öltené a nyelvét, hogy „Na, mit bámultok a képemen?... Imádkoznátok inkább...” – de nem szól semmit, faarccal beül a megszokott helyére. „Bal hetes közép.” Lehajtja a fejét, úgy tesz, mintha buzgón imádkozna. Ez itt így szokás. De ő ugyan mit is mondhatna ilyenkor?! Adjon hálát, hogy elkésett?...

Kicsit vár, aztán fölemelkedik. Három sorral előbb fölfedezi Juci szőke, fürtös fejét. A kellemes látvány valami megmagyarázhatatlan nagy békességgel tölti el a szívét. „Szóval mégiscsak érdemes volt eljönnöm. A végén találkozunk,

szépen hazakísérem, közben megbeszélünk délutánra valamit.” Ezen aztán imaóra végéig el is lehet ábrándozni.

Kezdődik az istentisztelet. A gyülekezet énekel. Sokan összegyűltek, lelkesen zendül az ismerős dallam. Az ajtónálló atyafi énekeskönyvet nyom a markába. Köszönés fejében bólint, kikeresi az éneket, tettetett lelkesedéssel bámulja a szöveget. Nem énekel. Mióta az apja otthon felpofozta, mert az egyik közös ének alatt beszélgetett a szomszédjával, azóta imaházban nem énekel. Csak azért se! Esetleg, ha néha megfeledeznek magáról.

Eleinte nem nagyon figyel a prédikációra. Majd valami megragadja a figyelmét, és attól kezdve végig kitartóan koncentrálni. „Egészen klasszul beszél az öregúr! – gondolja. – Jó fej!”

Mikor elhangzik az utolsó ámen is, és kezdenek mozgolódni a tagok, ő az elsők között igyekszik kifelé. De már az ajtónál áll a lelkipásztor, aki vele is kezét fog. Sőt, megszólítja:

– Tónikám! – mondja. – Gyere be hozzám néhány szóra a végén! Mondani szeretnék valamit.

„No, csak ez hiányzott!” – dühöng magában. De hangosan kedvesen válaszolja:

– Rendben van, bemegyek.

Letörtén újságolja Jucinak, hogy egy kis zűr van, behívta magához az „öreg” egy kis lelki dumára. De reméli, nem tart sokáig, és utána együtt mehetnek haza. A lány azonnal érti, ki az az öreg. Pedig valójában nem is öreg, legfeljebb középkorú. Ígéri, hogy várni fog a sarkon.

Kényelmes, de inkább lusta mozgással belép az irodába. Az asztalon talál egy vallásos folyóiratot, azt kezdi lapozgatni meglehetősen érdektelenséggel. Két perc is alig telik el, belép a lelkipásztor. Újból

kezet fognak, leülnek, s máris kezdődik a kis beszélgetés.

- Tónikám, kérni szeretnék tőled valamit, azazhogy megkérni téged valamire.

„Kérni? – gondolja magában a fiú. – Szóval nem letolás következik, sem pedig valami kegyes szöveg. De hát mi az, amit tőlem kérni lehet?”
Hangosan pedig:

- Tessék csak, szívesen megteszem, ha tudom.

- Amint te is tudsz róla – folytatja a lelkipásztor –, készülünk most erre a jubileumi ünnepélyre. Kevés az énekszolgálat. Hallom, te remekül zongorázol, s a hangod is kellemes. Nono, csak semmi szabadkozás. Szoktam én hallani, ha néha megereszted egy-egy közös ének alatt... Szóval én terád gondoltam. Próbálj összehozni a fiatalokból egy kis énekegyüttest, talán egy kvartettet, és taníts be addig egy-két éneket. Elég jól ismerlek, tudom, hogy alkalmas volnál erre... Vállalod?

- Csakhogy ez ám nem is olyan egyszerű feladat – próbál védekezni. De már kezd tetszeni neki a megbízatás. Meglepődve azon veszi észre magát, hogy nem is igen akar szabadkozni.

- Természetesen nem egyszerű feladat. Épp azért kell egy ügyesebb embernek kézbe vennie a dolgot. Megfelelő embert a megfelelő helyre. Ismered ezt a mondást.

- Ho-ogyne... Ismerem.

- Két lány és két fiú elég is lesz. Egyiknek itt vagy te, a másik talán Ervin lehetne. A lányok között pedig kellemes alt hangja van Jucinak, Ibolya pedig énekelhetné a szopránt... De ez már a te dolgod, nem akarok beleszólni... Szóval?

- Hát, megpróbálhatom... És kettő elég lenne, vagy próbáljak három éneket felhajtani?

- Hármat! Tegyük minél gazdagabbá azt a

napot. Előre is köszönöm a fáradozásaidat. Az Úr áldjon meg!

- Ó, nincs mit. Jó napot kívánok.

Nem mondja a szokásos köszönést: Az Úr áldja meg! - Kissé naivnak tartja. És szégyelli is, hogy ő úgy köszönjön, amikor lelkileg elég gyengén áll.

De már rohan is, hogy elmondja Jucinak gyorsan a nagy újságot. Őt, a „huligán” Tónit egy ilyen komoly munkára szemelték ki... Ez nem is igaz!

- Rendes ember ez a tiszti bácsi, mindig is mondtam én - közben pedig már dúdolgatja is az egyik éneket, amit ma délután okvetlen összepróbálnak, ők, négyen.

„Vezényel Almási Antal... A baritonszólót éneкли Almási Antal... Zongorán kísér Almási Antal.”

De hisz ez nagyszerű! Ki hitte volna?!

Stoppos történetecske

Kissé fáradtan ébredt. Ahogy mostanában ez már lenni szokott vele. Letargiáját fokozta egy felismerés. Amikor a rádió bementa, hogy szombat van, hétvége, heves nyugtalanság fogta el. A múlt vasárnap este ugyanis ígéretet tettek az imakörben, hogy a héten mindenki bizonyoságot tesz egy idegennek Jézus Krisztusról. Elfutottak a napok, és ő most nagyon szégyelli magát.

Két jó alkalmat is elszalasztott. Hétfőn az újságkihordóval futott össze, amikor kitette a szemetet. Már épp latolgatta magában, miként kezdjen hozzá a „hegyi beszédhez”, amikor hirtelen előntötte az indulat. A múltkor ugyanis két nap egymás után nem kapta meg a napilapot.

Hát most aztán kapóra jött a fiatalember, jól megadta neki meg a postának. Füstölögve mondott búcsút az újságosnak, megtoldva a vitát egy enyhe fenyegetéssel. Így aztán Jézusról már mit sem mondhatott. – Nem volt alkalmas a légkör! – magában így regisztrálta az esetet.

Másodszor a szomszéddal fogott lendületes beszélgetésbe csütörtökön. Krumplit szedett az öreg, és szidta a drótférgeket. Utána az új adórendszerre fordult a szó. Ő is sietve felhúzta a zsilipet, és áradt a panasz, a keserűség, a nyugtalanság és az aggodalom. A végén még a szomszéd vigasztalhatta, hogy „azért ne búsuljon, lelkész úr, majd csak lesz valahogy, mert úgy még soha nem volt, hogy valahogy ne lett volna”. Mire észbe kapott, ismét pironkodhatott, hogy ő aztán jól levizsgázott az öreg istentelen előtt. Vagyis e szép csütörtök reggelen csütörtököt mondott a bizonyosságtevő szándéka megint.

Az indulataival mindig sok baja volt. „Vadállatoknak” becázta őket. Sajnos, egy pillanat alatt le tudták tépni láncukat ezek a fenevadak, kitörtek és pusztítottak. Pedig úgy szeretett volna szelíd és megfontolt lenni! Akiből árad a nyugalom és a derű.

Szóval vége a hétnek, és még nem tett tanúságot. Pedig milyen lelkesen vállalta a többiekkel együtt. – De ma bepótolom! – fogadkozott magában.

Épp a körzetbe készülődött. A kocsi már tiszta. Most rakta be a táskájába a könyveit. Még egy kis Újtestamentumot is odacsúsztatott a sós kifli mellé a fehér papírzacskóba. Hátha szükség lesz rá útközben. Mert időnként föl szokta venni a stopposokat. Nem viszi túlzásba a dolgot, de megáll néha. Attól függ, milyen hangulatban van.

Gyerekkorában a stoppolás a lukas zoknik

fölötti görnyedést jelentette. Ő – nagy ravaszul! – úgy tette hatékonyabbá a nemszeretem műveletet, hogy először szépen körülöltögette a lukat. Majd meghuzigálta a cérnát, mire a kikopott rész egészen kicsire zsugorodott. Néhány mozdulat, és már el is tűnt a hiány.

Magában így könyvelte el a stopposokat: – Ezek énvelem akarják „bestoppoltatni” a hiányt. Lukas az életük. Nincs idejük buszra, vonatra várni. Kevés a pénzük. De ott van az az autós! Oly mindegy neki, hányan ülnek a kocsjában. Így is, úgy is meg kell tennie az utat. Miért ne vihetne magával engem is?

A város széléhez közeledve lelassított. Majd szinte csak lépésben haladt kifelé, nehogy elszalassza a lehetőséget. Először egy koszos farmerbe bújt fiatalember próbálkozott. Nem akarózott megállnia mindjárt az első integetésre. „Ez nem az én emberem” – mondta magában. Titokban abban reménykedett, hogy esetleg egy csinosabb fehérnép fogja megállítani. Azért egészen más egy rendes nőnemű lényel együtt utazni és beszélgetni. Nincs ebben semmi! „Elvégre én is csak ember vagyok...” Meg aztán a nők sokkal megilletődöttebben reagálnak, ha ő „bedobja” a teológiai szakértelmét. Esetleg ámulnak is, milyen értelmes fickóval hozta össze őket a jó sors.

Már csaknem ráfordult az egyenesre, éppen hármashba kapcsolt, amikor észrevette azt a kis gömbölyű, pulóveres, integető embertársát. Látszott, hogy nagyon melege van. Biztosan futott. Előre felhúzta az orrát a várható izzadságszagtól. És a kis emberke nem is tűnt egy agytrösztnek, amint hirtelen fölmérte a fizimiskáját. De a kényszerérzés ott fenyegetett belül. Meg kell állni, nincs mese.

Fékezett. Áthajolt az ülésen, kipattintotta a

biztosító gombot.

- Tessék! - mondta, és intett, mert tudta, úgysem hallatszik ki a hangja. A gőzölgő „alany” függén benyomult az első ülésre. Széles mosoly virága nyílt ki húsos arcán. Boldogan hálálkodva csatolta magára az övet.

„Na, majd adod te még alább is a jókedvedet!”
- Indult, és hamarosan a szokott sebességre kapcsolva robotott a célja felé. Átvillant benne egy kis gonosz gondolat, és kajánul elmosolyodott. „Beülsz ide mellém, és viteted velem magad ingyen. De ezt nem úszod meg szárazon! Az lesz a fizetséged, hogy meghallgatod a szövegemet. Akár tetszik, akár nem. Majd én lehervasztom a derűt arról az unszimpatikus kerek képedről! Majd ha a fejedre olvasom a bűnt és az ítéletet, meglátom, milyen boldog leszel. Drágán megfizeted te ezt a potyautat!”

Nem is kerülgette a kását. Belevágott egyből a közepébe. És mintha csak a szószéken lenne, elmagyarázta töviről hegyire, hogy az ősszüleink meg az eltorzult istenarc az emberen és az egyetemes bűnállapot meg a szörnyű kárhozat. Néha szóra nyitotta ajkát a mellette gubbasztó hallgatóság is, de ez csak olyan kezdeményezés maradt, mint mikor a hal a szárazra kerül és tátogva levegő után kapkod.

A gömbölyű emberke arcán kövér izzadságcseppek gördültek alá, hogy sietve eltűnjenek az ijedt borosták között. Látszott rajta a megdöbbenés, kiütközött a mozdulatain, miként viaskodik benne a hálás udvariasság a sarokba szorított értelem kitörni akaró dühével. Végül is nem bírta tovább. Erélyesen kifakadt:

- Tessék megállni gyorsan! Nekem itt ki kell szállnom!

Úgy nézett kínlódó utasára, mint aki most

ereszkedett alá a mennyekből. Sajnálta abbahagyni a szónoklatát. Ennek ellenére elegánsan megállt. Várt egy kicsit, míg amaz kikászálódik a karjára csavarodott gurtból. Csattant az ajtó. Kiszabadult „közönsége” gyors léptekkel elindult az ellenkező irányba. Lopva hátrasandított, majd futásnak eredt.

Ő pedig elégedetten túráztatta a motort, és haladt tovább az útján. Ilyeneket gondolt magában: - Na, pajtás, most megkaptad a magadét. Lesz min meditálnod a jövő héten... Egy-két változtatás csupán, és ezt az eszmefuttatásomat az atyafiaknak is elmondhatom holnap... Jól megszeppent a kis dagadt koma, főleg amikor a pokolra terelődött a szó... És hát végül is csak sikerült teljesíteni a felajánlást. Bizonyoságot tettem egy idegennek...

CSÚNYA MESE
– EGY SZÉP TANULSÁGGAL
Belépés csak fejlett humorérzéssel!

Csúnya mese - egy szép tanulsággal

A láma-teve kapcsolatok öregbítése céljából Lámaja Vízbe-mártott Körmű Lámái meghívták Teverde Vízbe-mártott Körmű Tevéit, miszerint vennének részt náluk néhány napos kollaborációs megbeszélésen. Eme meghívásra egy, a Lámaja fő legelőjén tartandó patalógiai kongresszus szolgáltatott kiváló alkalmat.

Teverde vízbe-mártott körmű tevéi – érthető módon – heves izgalomba estek e meghívásra. Lévén a keret – bősége ellenére is – szűk, rendkívül nehéz problémát okozott annak eldöntése, kiből álljon a tevekaraván.

A szelektálás nem mindennapi műveleténél a következő hagyományos szisztéma szerint volt szokás vízbe-mártott körmű tevééknél dönteni: legméltóbb – bármiféle kiváltságra – mindig az, akinek 1. legnagyobb a púpja, 2. legkeményebb a patája, vagy 3. legvastagabb térdén a szaru.

Jelen esetben a vízbe-mártott körműek legméltóbbja: púposok púposa – nem kívánt számításba jönni. Ő ugyanis hosszabb zárandokút előtt állt, meg aztán a tevék felügyeletét is el kellett közben valakinek látnia. A delegáció tagja lett tehát a legkeményebb patájú teve: a púpügyek főtitkára, továbbá a legvastagabb térdszaruval rendelkező teve, ki nem más, mint a tevelegelők kiutalásával foglalkozó bizottság titkára. Valamint

a legnagyobb tevelegelő fő tevéje. Utóbbinak éppen púpnagyobbodása lévén többek szerint nem is ártott neki egy kis levegőváltás.

Szükségesnek látszott ezen kívül egy valamely tolmácsteve kivitele is, hogy a lámákkal valamiképpen eszmecsere is folytatható lehetne. Sőt, hogy a teljességen csorba ne essék, ment velük még egy főteve, az Állatvédelmi Hatóság megbízottja is.

De lássuk, miként sikerült megoldani a tolmácsteve kiválasztásának súlyos problémáját!

Legegyszerűbb megoldásnak látszanék ilyen esetben, hogy egy oly nyelven beszélni tudó tevét vigyenek magukkal a delegáltak – ha már köztük ilyen nem akad! –, mely nyelvű lények közé menni szándékoznak. Akadt volna is egy ilyen vízbe-mártott körmű teve teverdében. Am szegénynek volt egy nagy-nagy fogyatkozása is: kicsiny púppal áldotta meg a Természet. Ráadásul pata és térdszaru dolgában sem ütötte meg a kívánt mértéket. Erre aztán csakhamar negligáltatott.

Hanem a kérdés mégiscsak megoldódott, mégpedig a púpügyek fejének zseniális ötlete révén. Volt ugyanis egy nagy púpú teve a vízbe-mártott körmű tevék között, ki lámául ugyan nem tudott, de tudott kenguruul. Oly módon tehát adva van a megoldás. – Ezzel az „alea” tüstént „iacta erat”.

A tevekaraván elindult. A tevekaraván megérkezett. Lámaja fő legelőjén a patalógiai kongresszus végbement. Ha pedig egy csak-tevéül-tudó-teve mondani akart valamit egy csak-lámául-tudó-lámának, elmondta mondanivalóját tevétül a kenguruul-is-tudó-tevének. A kenguruul-is-tudó-teve elmondta kenguruul a kenguruul-is-tudó-lámának, amit a csak-tevétül-tudó-teve a csak-lámául-tudó-lámának mondani kívánt. Mire a

kenguruul-is-tudó-láma elmondta lámául a csak-lámául-tudó-lámának, amit a kenguruul-is-tudó-tevén keresztül a csak-tevéül-tudó-teve neki mondani szándékozott. És viszont. Ha a csak-lámául-tudó-láma felelni akart a csak-tevéül-tudó-tevének, elmondta válaszát a kenguruul-is-tudó-lámának, ki továbbmondta kenguruul a kenguruul-is-tudó-tevének, aki aztán tevéül elmondta a csak-tevéül-tudó-tevének. És így tovább.

Na! – És mi ebből az a bizonyos „egy tanulság”? – kérdezhetné valaki.

Íme! Minden eddigi híresztelés ellenére:
Két pont között legrövidebb út a SPIRÁL!!!

(Budapest, 1965. július)

Papi békegyűlés

Ez itt a Váczi utca. Por, hangoskodó ricsaj, dübörgés, bágyasztó meleg, és túlságosan is sok ideges férfi, nő. Jólesik a viharos forgatagból a városháza komor, hideg épületébe húzódni. Nagyokat koppan minden lépés a túlméretezett folyosókon. A tanácsterem az első emeleten terpeszkedik. Bánatos, rideg, hűvös hodály, tele barna széksorokkal és valami barna és barnító unalmas hangulattal. Ha ugyan hangulat az unalom.

Hirtelen élénkséggel megelevenednek a terem. Ide-oda igyekvő, futkározó, nagyképű és többnyire „túlfejlett” papok verik fel az örömtelen csendet. Keserveseket nyisszannak az ülések, amint egy-egy hájas klerikus karosszéria rájuk ereszkedik. Az ügyesebbek ravaszul olyan társak közé ülnek, akikről feltételezik, hogy helyettük is fülelnek majd az elhangzó beszédekre. Mert

mindjárt kezdenek majd elhangzani azok az úgynevezett „orációk”, hisz papi békegyűlésen vagyunk. A nagy-budapesti lelkészek – ó, de szép szó is ez: lelkész! – politikai továbbképzése következik szolgálatuk eredményesebbé tétele végett.

Bábéli sokféleség. A fegyverek nyugvásának megszentelt órái ezek, amikor nincsen immáron sem zsidó, sem görög, hanem minden és mindenkben a szívdöglesztő, kegyes álszentség hímes köntösébe bújtatott békeszólamok klasszikus arzenáljai. Ott, távol, az északi ajtón öt nemes férfiú ömöl a terembe. Sőt, hat! Öten az emelvényre dicsőülnek, a hatodik pedig, előadó lévén, a platformra biggyeszi porhüvelyét.

Az elnök beszélni kezd. Úgy tűnik, mintha egy ügyesen konstruált gépet kapcsoltak volna be, mely géphangján üdvözlő szavakat hullámoztat felénk. Kikapcsolják. Újabb kattanás, és megszólal a mikrofon előtt egy másik torok. Szinte látni véli a figyelmes szemlélő, hogy az előadónak nevezett ember mellében forogni kezd egy lemez, először kissé hullámosan, a szélső vágatok kopottak már a sok fogdosástól, és a tűt is ki kellene cserélni. Aztán egyenletesen, surrogva pereg körbe-körbe a szöveg, a mondanivaló minőségének megfelelő kotta szerint. Ahogy ez a „nagy könyvben” meg vagyon írva. Olykor ugrik a tű, egyszer, kétszer, de megy tovább, tovább, és szépen pereg a fővény a homokóra pi..., a homokóra pi..., a homokóra piciny részén, csak pereg, egyre pereg.

Itt egy hiúzképű eb lázasan jegyzetel. Kárba ne vesszen, porba ne hulljon egyetlen ige sem a kinyilatkoztatásból! Ott egy álmatag lajhár fejét vállá közé szippantván csöndes álomba szenderül. Amott két fiatal tigris összedugja kaján ábrázatát, derűs vicsorral véleményezik a hallott „szentbeszédet”. A

felületes szemlélő megdöbbenő passzivitást észlel az egész teremben. Élesebb tekintet előtt feltárul a rejtelem, hogy mindenki igen aktív. Aktívan unatkozik.

A téma lenyűgöző, tipikusan papi téma: A leszerelés kérdése és egyéb nemzetközi aktualitások. Igen, a leszerelés! Szép, egészséges, nagy marha téma. Szimpatikus – a maga fenséges robusztusságában is, megkapó és talán megkapható. Kár, hogy olyan nagy téma, hogy nagyságánál fogva megfoghatatlannak tűnik. De jobb is így. Ha megfogható lenne, ő is megfogná ezeket a korhadó szívű, fegyveres álomlovagokat, s leszerelni kényszerítené bennük a gyűlölet ó- és új ártalmait, hogy végre béke lenne már közöttük, tartós, erős, hites, örök.

(A múlt, ami elmúlt!)

„Sokat mondó” hozzászólás

(Minta)

A felmerülő problémát a magam részéről konkrétan úgy fogalmaznám meg, hogy az itt tapasztalt jelenségek sokrétűen tükrözik a pozitív rendeződés kimunkálható szempontjait. Engedtesse meg nekem, hogy mielőtt érdemben hozzáállnék e nyilvánvalóan egyházkormányzati problémához, korrekt módon érintsem az esetleges eseményeket.

Mértéktartóan le kell rendeznünk a dolgokat, nyíltan, de türelemmel helyére kell tennünk az ügyet, de úgy viszonyulva a problémákhoz, hogy egyrészt szavaink akusztikája ne terhelje le inkorrektül a várható fejleményeket, másrészt a kérdésekben való jártasságunk párosuljon a jó

forgolódásunkból adódó kapunyitás eredményességével. Ezzel elvileg kimunkáltuk azt a jelenséget, hogy a minimális leterhelés mellett is tulajdonképpen összkomfortos megoldáshoz jutott e nyilvánvalóan sokrétű problémának a lerendeződése.

Kegyetlenül kegyesen

(Egy ifjúsági konferencia után írtam, még valamikor a múlt évezred vége felé. A „paródia” szabályai szerint néhol túlzásokba estem. Jobb, mint ha a fejemre...)

„A” bizonyásgtétel

Drága ifjú testvéreim! Amikor hetekkel ezelőtt megkaptam a meghívást erre a kedves alkalomra, amelyre – úgy gondoltam – sok kedves ifjú testvérem is el fog jönni, az én szívembe már akkor mélyen belehasított az a kérdés, hogy vajon az Úr mit akar üzeni az ő igéje által, rajtam keresztül, a ti számotokra. És amikor ma reggel, csöndes magányomban arra gondoltam, hogy valóban, milyen drága ígét is kell továbbítanom tinétek, akkor én ott, a térdeimen, nagyon kértem az én Uramat, hogy ő maga helyezzen az én ajkaimra olyan üzenetet, amely mindannyiunk számára hasznos és eligazító. Nagyon fáj, hogy engem is magával ragad az élet forгатaga, és így előzőleg már nem volt időm és alkalmam ígét választani, de amint imádságos lelkülettel megnyitottam a Bibliámat, egyszer csak fölfénylett előttem ez a drága igeszakasz, és én akkor nagyon hálás voltam az én szívemben, testvérek, hogy megvilágosodott előttem az ő szava. És én most szeretném továbbadni tinétek ezt a drága üzenetet, amely az én életem számára olyan nagy lelki élmény forrása lett e mai nap reggelén. Mert

azt mondja itt ez a nagyon kedves igeszakasz, hogy a mi énünket halálba kell adnunk, hogy az, ami élettelen, azt hadd temesse el bennünk mindaz, ami élő, az ő lelke által. Igen, drága testvéreim, kedves fiatalok, ez egy nagyon komoly üzenet ma a ti számotokra is, rajtam keresztül. Mert vajon mit jelent az, hogy az én énemnek meg kell halnia? Mi ez az én énem? Vajon nem ugyanaz-é, mint neked a te éned, vagyis az az én, aki te vagy, akit másként talán úgy is nevezhetnénk, az ige fényében, hogy a te ted?! És itt vagyunk mi, együttesen, ugyanígy, mert nekünk együttesen is van énünk mint közösségnek, aki nem más tulajdonképpen, az ige fényében, mint a mi mink. Vagy ha most megvizsgálom az eredeti szöveget, és összevetem, ott ezen a helyen azt találom, hogy „jöllehet”. Tehát ebből mindannyian világosan láthatjuk az ige fényében, kedves fiatal testvéreim, hogy mielőtt valami új lehetne bennünk az ő lelke által, kell hogy előbb kárnak és szemétnak ítéljünk mindenkit, aki elválaszthatna bennünket ettől a csodálatos és új lehetőségtől, amely a ti és a mi énünknek, valamint a te és az ő énjének a halálba adása után tud valóságosan kibontakozni a mi szemeink előtt a maga teljes szépségében és dicsőségében. Ezért szeretném most azt mondani tinéktek, testvéreim, hogy legyetek azért éberek és vigyázók, és vértézzétek föl a ti lelki szemeiteket az üdvösség hervadhatatlan koszorújával, most, amíg még tart a ma, mert ez a ma csak ma ma, de holnap már tegnappá válik, és elvétetik könnyen. És a ti lábaitokat is föl kell saruznotok az igazságnak a mellvasával, hogy megállhassatok majd ama napon, a lélek kétélű kardjának segítségével, amikor mindnyájunknak meg kell jelennünk az ő színe előtt, hogy szeplőtelennek

találtassunk őelőtte, az ő lelke által.

A „hozzá”-szólások

A vakbuzgó

Igen gazdagon terítette meg számunkra az Úr az ő lelke által az ige asztalát az ő szolgáján keresztül, akit felhasznált. És mi most mindannyian egy szívvel és egy lélekkel megtapasztalhattuk, hogy ő valóban elvezérelt bennünket az ige gazdagságának a mezejére, ahol az ő lelke által gazdagon szedegethettünk az aranyló lelki kalászokból, a mi lelkünk javára és üdvösségére, és embertársaink örömeire, valamint az ő szent neve dicsőítésére és magasztalására. Igen, testvérek, ez az alkalom az ő lelke által a drága harmathullásnak az ideje lehetett a mi számunkra, az ő szolgáján keresztül, akit felhasznált. Mert már a zsolttáríró is az ő mindnyájunk által jól ismert zsolttárában így kiáltott fel, és együtt valljuk mi is a mi szíveinkben a zsolttáríró megtapasztalását, hogy amikor éhező szívvel sietünk az ige hús mezejére, ő megitat bennünket az ő gazdag kegyelmének áldásával, és amikor szomjazó lélekkel járulunk az ő színe elé, ő megelégit bennünket a füves legelőknél a javaival. És amikor most megtöltekezhattünk bensőnkben az ő áldásaival, együtt valljuk mi is a szentíróval, hogy nem kell többé éhezniük és szomjazniuk azoknak, akik az övéinek vallják magukat, mert ő megvidámítja az övéit. És még ha ott kell is majd élnünk, kint az élet kegyetlen sivatagjában, mi tudjuk, hogy van egy forrás, amely megelégit, és van egy kies, zöld mező, ahol mindig olthatjuk a mi lelki szomjunkat, mert ő nem engedi, hogy valamikor is roskadozzon az igaz. Ezért most,

kedves testvéreim, vessük mélyen a mi szívünk hústábláiba az igének ezt a kristálytisza zsinórmértékét, hogy ez legyen a mi földi utunk vezércsillaga, mindaddig, míg majd, e földi pusztaságon át, bevezérli hajónkat a mennyei révbe, az ő ingyen való kegyelme által.

A túlfűtött

Szeretett, drága testvéreim, ennek az üzenetnek a fénye mélyen bevilágított az én sötét és bűnös életembe, és megítélte bennem mindazt a ködöt és homályt, amelyet eddig rejtegettem az igazi világosság előtt. És felragyogott előttem ez a csodálatos igazság, hogy az én életemnek is világítania kell, mert ő arra vár, hogy ragyogjunk és fényeskedjünk ebben a sötét, bűnös világban. Most, amikor az én pislogó gyertyabelemet is felszította ez a szent láng, most már érzem és tudom, hogy az én parányi gyertyaéletemmel is célja van, és hogy nem áshatom el a véka alá az én kicsiny mécsesemet. Mert amikor ő adta nekem ezt a kincset, amelyet mintegy cserépedénybe helyezett, az ő lelke által, nekem az a szent kötelességem, hogy a rám bízott talentumot ne rejtsem el, hanem kamatoztassam azt, és helyezzem a pénzváltók asztalára, hogy ott világítsak és fényeskedjek. És bár tudom, hogy csak parányi fényt tud árasztani az én gírám, amelyet tőle kaptam, az ő lelke által, de ő megmondotta, hogy a megrepedt gyertyabelet nem oltja ki, és a pislogó nádszálát nem törí el. És én ebben a boldog tudatban élek, hogy ő nem engedi, hogy a sátán a véka alá rejtse az én hegyen épített városomat, amelynek a fényét ő maga gyújtotta fel az ő lelke által. És én tudom, hogy ezt a tüzet nekem kell továbbvinni, hogy még sokaknak a lelki háza lángra lobbanjon, és hogy

még sokakban megvilágosodjék a sötétség, és hogy lássák meg, hogy ebben a sötétségben nem érdemes botorkálni és botladozni, és hogy ők is vágyakozzanak az igazi világosság után, amely leleplez minden homályt az ő életükben is.

Az önkínzó

Engem, testvérek, nagyon leleplezett ez a most hallott, komoly és mélyre ható üzenet. És azonnal éreztem, hogy lehull a lepel, és hogy nem takargathatok most már semmit, mert az ő szemei előtt mindenek leplezetlenül állnak. És akkor úgy éreztem, testvéreim, megszégyenülve a leleplezés súlya alatt, hogy valóban kilátszik az én mezítelenségemnek a rútsága is. És nagyon nyomorultnak és szálnalmas koldusnak éreztem magamat őelőtte. És amikor lehulltam a porba, összetörve és megsemmisülve, amikor bizonyosan láttam, hogy én csupán egy parányi porféreg vagyok az ő lábai előtt, akkor odavetettem az én hitvány, porszem életemet az ő szentséges lábai elé, és éreztem, a leleplező üzenet hatására, hogy el kellene vesznem, mint nyomorult bűnösnek, az ő színe előtt, aki még arra sem vagyok méltó, hogy eltapossa az én nyomorult életemet. De ugyanakkor azt is érezhettem, hogy ő mégsem fog eltaposni, és nem fog, mint langymeleg ételt, kivetni az ő szájából, habár jól tudom, hogy én még csak föl sem emelhetem őreá az én bűnös tekintetemet, mert az én nyomorult életem talán még az ő fenséges dicsőségét is beszennyezné, ha közelednék hozzá. De ő lehajolt hozzám, és fölemelt, és az én méltatlan, bűnös életemen megkönyörült, és nem vetett véget az én erőtlen és gyarló életemnek. És most már mondhatom szabadon, hogy valóban, és mondhatom, hogy nem hagyott a porban, és nem hagyott ott lent, a

mélyben, az útfélen, hanem most már boldogan vallhatom én is, hogy van kiút, és van fölemelkedés, és nem kell ebben az ürességben és céltalanságban semmiként élni, mert ő megtalált és hazavezérelt.

A lelkenedező

Nagyon csodálatos volt számomra, drága testvéreim, ez az üzenet, amelyet most ilyen csodálatos megvilágításban szemlélhettünk. És az én szívem most telve van ujjongással, testvérek, és nagyon boldog vagyok, hogy én is részese lehettem ennek az örömnak, amely áradt felém ebből a csodálatosan átélt bizonyosságtételből. És én azt szeretném, hogyha ez az öröm, amely már az enyém is, most átragadna még sokaknak a szívére, hogy ők is érezzék, milyen csodálatos dolog az, megtapasztalni ezt az örömet és ezt a boldogságot, amely sehol máshol el nem érhető, csak egyedül itt, a forrásnál. Nem akarok sokat mondani, drága testvérek, hiszen olyan világosan állt előttünk ez az üzenet, hogy mindannyian érezhettük és tapasztalhattuk, hogy milyen csodálatos erővel hatott ránk ez a drága erő, amely most lángra gyújtotta a mi szíveinket. Én csak azt szeretném elmondani, drága testvérek, hogy boldog szívvel vallom ezt a csodát, mert átéltem, és tudom, hogy ott ég a vágy a ti szíveitekben is, drága testvéreim, mert ti is részesei akartok lenni ennek a csodálatos és kibeszélhetetlen boldogságnak, amely elérhető a ti számotokra is. Csak akarni kell ezt a drága boldogságot. Csak boldog hittel valljátok meg ti is, ugyanúgy, mint ahogy én is megvallom, és akkor egyszerre csak érezni fogjátok ti is, hogy végre lehull a teher, és kiárad a ti életetekre is ez a boldog megtapasztalás, amelynek részeseként most már örömmel vallhatjátok ti is a csodát,

amely valóság, amely élet és öröm mindörökké.

A lángoló

Amikor én most hallgattam ezt a csodálatos bizonyágtételt, és arra gondoltam, hogy vajon az én életemben miként is vannak ezek a kérdések és problémák, akkor egyszer csak éreztem, hogy engem nagyon mélyen megérint ez a felszólítás. És itt belül valami nagy-nagy fájdalmat éreztem, és végbement bennem valami, amit szinte ki sem tudok fejezni. De tudtam, hogy valami most végleg összetört bennem. És tudtam, hogy most valami új kezdődött az én bensőmben ez által az összetöretés által. És csak annyit tudtam sóhajtani erőtlenül, az én bensőmben, halk fohászként, hogy „igen”. És amikor diadalmasan fölzendült bennem ez a néma „igen”, ugyanakkor felerősödött az én szívemben egy másik hang is, amely azt mondta, hogy „nem”. És most már tudom, hogy amikor én igent mondtam az újra, és nemet mondtam a régire, akkor többé már én nem mondhatok nemet az újra, és nem mondhatok igent a régire. Mert ennek a nemnek és ennek az igennek most már tisztán kell hangoznia mindaddig az én szívemben, mint ahogy meg is van írva, hogy a ti igenetek legyen igen, és a ti nemetek legyen nem. Igen, testvérek, én most már tudom, hogy az én igenem is valóban igen, és azt is tudom ugyanakkor, hogy az én nemem most már valóban nem. És én ezt boldog szívvel megvallom előttetek, és csak azt kérem tőletek, testvéreim, hogy ne habozzatok ti sem kimondani, hanem fordítsátok szíveteket előre, és forduljatok el a régitől, és célegyenest nekidölvén, vállaljátok az újat, mígnem majd eléritek a végső célt, ahol nem lesz többé igen és nem lesz többé nem, csak győzelem lesz, és áldás, és béke.

A mi falunk

A mi falunk nem volt mindig falu. Hajdanában itt csak fa volt és „lú”. A népek tanyákon éltek, szerte a pusztában. Aztán egynéhányan elhatározták, hogy ők itt építik fel az új tanyájukat, és egyszer csak azon vették észre magukat, hogy létrejött a falu. Eleinte csak véletlenszerűen építkeztek sorban egymás mellé, de később rájöttek, ez milyen jó, mert így utcákon lehet közlekedni. Az utcákon hamarabb elérték egymást az emberek. A fiataloknak így könnyebb volt egymásnak udvarolni, az idősebbeknek pedig könnyebb volt egymással veszekedni.

A házak és tanyák körül termelés folyt: gabonát, kukoricát, burgonyát, zöldséget és gyümölcsöt, szőlőt termeltek. Gyümölcsözőnek lehet nevezni ezt a közösségi kapcsolatrendszert. Amikor már nem győzték fölélni a termést, állatokat kezdtek tartani, és azokkal etették föl. Ők meg aztán az állatokat kezdték fölélni. De addig jól kihasználták őket, főleg igavonásra. A lovakkal, ökrökkel ekét, boronát és szekereket vontattak. Így elég vontatottan ment a munka, de hamarosan föltalálták a gépeket. Sajnos, a gépekből távozó kipufogógáz környezetszennyező. Az állatoknál ez nem volt ennyire mérgező.

A mi falunkban az emberek nagyon szeretik egymást. Megszólni. Leszólni. Egymásnak beszólni. A pusztán szépen terem és lengedezik két tipikusan magyar növény: az árvalányhaj és a pletyka. Az egyik szigorúan védett növény, a másikkal azonban mindenki védtelenül ki van téve. Az utcák elég tiszták, főleg mióta mindenki a más háza előtt söpröget.

A mi falunk száraz, homokos vidéken fekszik. Itt rendkívüli érték még egy kanál víz is. Mert abban esetleg már meg lehet fojtani valakit. Persze régen több volt a víz, mint a homok. Az egyik irányban ott volt az ingovány, a másikban pedig az orgovány. Ez utóbbi a mi falunk.

Most aztán benne vagyunk nyakig. Az ing-ben és az Orgoványban.

Rigmus a teához

Énekkari estet tartunk itt ma mi.
Eljöhetett erre gyermek és mami.
Megbeszéljük szépen, hogy is volt tavaly,
Mennyi örömünk volt, mennyi volt a baj.

Érezze jól magát minden
Énekkari tag.
Orromat már csiklandozza
A pogácsaszag.

Igyunk teát, énekeljünk,
Zendüljön a dal!
Fáradt szívünk hadd dobogjon,
Rezegjen a fal!

Karmestereinkről váltsunk előbb szót,
Mondjunk róluk néhány keresetlen jót!
Szabó Pista bátyánk, ő az öregebb,
Nem tehet róla. Csak előbb született.

Hogyha ránk néz vad szemekkel,
És ha némán vár,
Bátorságunk – félelmében –
Az inunkba száll.

Azt mondja ő a szopránnak:
Ne babázzatok!
Altosokra ráförmed, ha
Már a szöveg sok.

A másik karmester Károlyi János,
Kemény kiállású, kissé vagányos.
Magyaros zenének pártfogója ő,
Kodály, Bartók, Bárdos – nála ez a fő!

Hogyha beint mosolyogva,
Tenor felrikolt,
Morgó basszus beleremeg.
Felébred a holt.
Szegény szoprán erőlködik,
Az alt meg piheg.
Az egész kar bőszen tombol,
Harsog és liheg.

Van az énekkarnak egy nagy bánata,
Mely karmestereinknek kínos fájdalma:
Énekórán mindig kevesen vagyunk,
De fenn ül mindenki, ha előadunk.

Mért nem lehet mindenki itt,
Ha a „kar” tanul?
Mért, hogy minden jó intelem
Csak a porba hull?

Úgy lehetne énekelni
Szépen, igazán,
Ha mindenki megjelennék
Az énekórán.

Ennek ellenére boldog a szívünk,
Mert énekelni mindnyájan szeretünk.
Az új karénekest vígan használjuk,

De a régit azért csak el nem ássuk.

Énekeljünk új éneket,
Énekeljünk ót.
Becsüljük meg a Károlyit,
No, meg a Szabót!

Szoprán, alt és tenor, basszus
Zengjen vígan mind. –
Ma este itt minden beszéd
Minket erre int.

(Énekkari est Rákospalotán, 1971. január 22.)

Bé-füred

Három vadóc kisunoka.
Kérdezed, hogy nem unok-e
Itt lenni.
Lehetetlen! – De most próbáld
A számból a nagylábujját
Kihúzni.

„Kicsi csomó nagyot kíván!”
Szinte leszakad a dívány.
Borzasztó!
Most már jó, hogy abbaahagyod.
Én vagyok a vízbe mártott
Rongyzacskó!

*(Albert öcséméknél voltam
2012. augusztus)*

Zongoraest után

Nem nagy közönség, csupán a „műértők

Szerényebb" társasága... Mondjuk inkább:
A „vájtfülűek”. – Még az a szerencse,
Nem 'vájtszeműek'! Pontosan bele-
S odataláltunk valamennyien
A 'hang-terembe'. – „Pá!” és „Csókolom!”
Sőt, 'kimondottan' „Kézcsók, asszonyom!”

A Papnövelde-utca ódon háza
– Csodásan felújítva! – Óarany
Csíkok, cirádák, ívek, csillogás...
Székláb csikorgása, torz sikkánások...
„Szent Habakuk!” – mondanánk megszokottan.
Pedig ez itt a Szent Mór Iskola!

A hittudomány szent csarnokát látjuk.
Nem nézzük. – Bevesszük! – Az iskoláját!

Egy csoda-gyerek ül a zongoránál.
Csoda, hogy még gyerek. Tizenöt éves.
Kis termetű, de nagymenőnek számít!
Mi belül leszünk majd, a díszteremben.
Ő ellenben kívülről játszik mindent.

„Ád-e” katarzist e másfél órában?!
A válasz egyszerű, barátom! „Ád ám”!
Megtanuljuk a neved, Balogh Ádám!

A „művész úr” fohászkozik, erőt kér.
És imádkozik a klaviatúra.
Most próbatételük következnek.
Ádám gyakorlott kézzel húrba csap.
Zenélni kezd Schumann, Chopin, Debussy.
Majd Szkrjabin, Liszt Ferenc és Bartók mester.
Valaki sóhajt: „Áldott Európa!”

A zárószám: Allegro Barbaro.
Természetesen Bartóktól s barbáru.

Frenetikus, ahogy ez meg van írva!
Méltó a mű a szerzőóriáshoz.

S az előadó ifjú épp úgy játszik,
Ahogy e számot illik előadni:
Zsonglőrujjakkal, szenvedéllyel, tüsszel,
Pontosabban: „Bartókul és barbárul”.

Ádám, köszönjük! Vivát! Nagyszerű volt!

(Pécs, 2012. szeptember 21.)

Kérdez a kis unokám

- Papa, én ki vagyok?
- Ne búsulj, én is.
- Mit te is?
- Én is kivagyok.
- De ez egy kérdés volt. Ki vagyok én?
- Ja, hát te egy ember vagy. Legalábbis olyan emberformád van.
- Azt tudom, de milyen ember?
- Magyar ember.
- Nem érted, mire gondolok. Te például baptista vagy. Én milyen vagyok?
- Ja, így már értem. Miért kérdezed?
- Mert az egyik osztálytársam szerint én pogány vagyok.
- Ezt a viselkedésed alapján állapította meg?
- Dehogyan! Hanem ilyen vallási dolgokról beszélünk, és mondtam, hogy én nem is vagyok megkeresztelve.
- Vagyis megkeresztelve.
- És ez igaz?
- Hát, igaz lehet.

- De ha anya meg volt, akkor is pogány vagyok?
- Az általános értelmezés szerint igen.
- Ha apa meg volt keresztelve, akkor is?
- Akkor is.
- De mégis, hogy van ez az egész?
- Induljunk ki abból, hogy földünkön szinte valamennyi nép vallásos. Az öt kontinensen különböző nagy vallások terjedtek el. Ezek között számunkra legismertebbek: a kereszténység, a zsidó és a mohamedán vallás.
- Ezekről már mi is tanultunk valamit.
- Főleg a keresztyénségről, igaz?
- Igen. De nekünk keresztényt mondtak. Nem mindegy?
- Majdnem. A keresztény kifejezés eredete a kereszt. Jézus Krisztus keresztje, míg a keresztyén azt jelenti, hogy krisztusi, Krisztus követője.
- Nem nagyon értem, de mindegy. És aztán?
- A keresztyénségnek jelenleg több válfaja ismert. Ilyen a római katolikus, a görögkeleti és a protestáns.
- És mi a különbség?
- Először is nézzük, melyik mikor keletkezett. A római katolicizmus csaknem kétezer éves. A görögkeleti ágazat ezerötvennégyben indult. A reformációhoz kötődő protestáns irányzatok pedig az idő tájt keletkeztek, amikor a magyar történelem a mohácsi vészt jegyzi. Tudod, mikor volt?
- Ezerötszáz körül.
- Aha. De menjünk tovább! A reformációnak is van néhány ismertebb ága, mint az evangélikus, a református és az anabaptista.
- Ez már a te vallásod, az anyabaptista?
- Nem anya, hanem ana. Azt jelentette akkor, hogy az újrakeresztelők.
- Miért? Egy nem elég?

- Az első volt a gyermekkereszttség. A másik pedig az önkéntes, a hitvalló, leginkább felnőttkereszttség, a vízbe merítés.

- Te is ilyen vagy?

- Nem. Engem babakoromban nem kereszteltek meg.

- Azt mondja anya, engem sem.

- És őt?

- Azt hiszem, igen.

- Én meg biztos vagyok benne.

- És apát?

- Őt pedig én merítettem be, amikor döntött, hogy szeretne hívő lenni.

- Hát akkor én mégsem vagyok egészen pogány?

- Egészen nem. De keresztyénnek se mondhatod magad.

- És hogy lehetnék az?

- Meg kellene térned.

- Azt hogy kell csinálni?

- Ez egy hosszabb beszélgetés témája. Majd este visszatérünk rá...

ZÁROM SORAIM

Amit az életemben értéknek tartottam és tartok

Apró gyermek voltam abban az időben. Megszokott eseménynek számított, hogy egy-egy vándor könyvtáros járta végig a felvidéki gyülekezeteket. Hozzánk is eljutott egy hátizsákos férfi azon a hétvégén. Vasárnap délután lévén övé volt a szó az istentiszteleten. Bizonyságot tett, új éneket tanított, végül pedig Bibliákat, lelki tartalmú könyveket ajánlott és árusított a testvéreknek.

Lelkipásztor édesapám meghívta őt hozzánk vacsorára és éjjeli szállásra. Másnap reggel – a szokott módon – családi áhítatra ültünk az asztal köré mi öten és hatodikként Csordás bácsi, a „kolportőr”.

– Na, gyerekek, tudtok már olvasni? – tette föl a kérdést. Mindhárman felraktuk a kezünket. Engem nagyon kicsinek talált és rákérdezett:

– Csak nem hogy te is? Aztán hány éves vagy? Mondom neki, hogy „öt, de inkább fél hat”. Nem akarta elhinni, hogy egy és két évvel idősebb lány- és fiútestvéremtől már én is megtanultam olvasni.

Azt mondja erre Csordás testvér (így szólítottuk):

– Na, kisfiam, ha te most felolvasod a mára rendelt igeszakaszt, kapsz tőlem egy ajándékot. Odatette elém a kinyitott Könyvet, és én megszeppenve, de büszke bátorsággal olvasni kezdtem:

– „Mert úgy szereté Isten e világot, hogy az ő egyetlen egy szülött Fiát adná... – és így tovább, hibátlanul. Nem tudhatta, hogy két hete épp ez

volt az aranymondás a vasárnapi iskolában. – János Három Tizenhat!” – tettem pontot a mondat végére.

Miután így lezajlott a „feleltetés”, hümmögött, krákogott a drága vendég. Végül aztán kirukkolt a szép szöveggel, hogy:

– Drága gyermekem. Engem most arra indít a Lélek, hogy ezt a kis könyvet neked ajándékozzam – és átnyújtott egy sötétkék borítású Újtestamentomot. – Kísérjen téged ez a Könyv egész életeden keresztül!

Majd megölelt, megpusztilt, „felavatott” a feladatra.

Így lett számomra – és maradt mind e mai napig – a legnagyobb és legdrágább érték a Szentírás, a Biblia, a Könyvek Könyve.

Ez képezte szilárd alapját a lelkipásztori hivatásomnak is. Az örök kérdésre, hogy „mi leszel, ha nagy leszel?”, én sose mondtam tűzoltót, katonát vagy vadakat terelő mozdonyvezetőt. Ez volt mindig egyetlen válaszom: „Baptista lelkipásztor leszek!”

Érettségi után az akkori ideológia „hős” képviselői kaján kacajok között utasították vissza egyetemi továbbtanulásra irányuló igénylő pályázataimat. „Mert tudd meg, drága gyerekem, hogy negyven év múlva itt már senki sem fogja tudni, hogy miféle szekta volt az a 'bakpista' vagy mi a csoda.”

A „sors fintora”, hogy épp az ötvenhatos forradalom évében történt lelkészi felavatásom. Ötven esztendő alatt hat körzetben végeztem lélekmentő, tanító és építő szolgálatot. És ma – méltatlanságom tudatában, mély alázattal és a lehajló kegyelmet dicsőítő örömmel – kijelentem: a legdrágább érték számomra azóta is a lelkipásztori hivatás! Az Úr elhívott, és ez a szent

szolgálat teljes örömmel töltötte meg az életünket. A többes szám drága páromat, Marikát is egybefoglalja velem. Meggyőződésem, hogy a lelkipásztori szolgálat „kétemberes” munkakör, feltéve, hogy „lesznek ketten eggyé”.

Az még külön „ráadás” és hálaadási téma, hogy Isten Lelke nemcsak a beszélés, hanem az írás szolgálatát is rám bízta kegyelmesen. Ezt a szent „robotmunkát” mind e mai napig lelkesen, azaz szívesen végzem. Úgy mondjuk mi ezt, „iromániások”, hogy „amíg a toll ki nem hull a kezemből. Írok, amíg bírok.”

Amit életemben értéknek tartottam és tartok: ez a tény, hogy írhattam, írhatok. És ha ezt még valaki más is értéknek gondolja, azt mondom erre: „Ez volt az öregember kétfillérje”, amit az örök Isten perselyébe tehettem, hálából mindenért.

Kissé fáradtan, de lankadatlan hittel és bizonyossággal ballagok „Fölfelé a hegyoldal”. Ebből a kis kötetemből idézem zárósortaimat:

Föltekintek rád, és boldogan kiáltom:
Jézus, te vagy az én Uram és Királyom!

Jó melletted élni! Nézek és csodállak.
Boldog a hitem, mert mindenben ott látlak.

Útelágazásnál néha – bizony – félttem,
De továbbvezettél. Szerettél, nem kétlem.

Nagyvonalú Isten! Könnyeimet látva
Bocsánattal néztél a megrepedt nádra.

Pislogó mécssemnek lángját felszítottad.
Akartad, hogy utat mutassak másoknak.

Tartalom

Ezt teszem még mindig. Bár lassul az ütem.
Meredek az ösvény és verdes a szívem.

Még egy kis kitartás! – mondogatom csendben.
Talán te is hallod, ki fönt vársz a mennyben.

Vajon milyen lesz ott? – Százszor elképzelem.
Ha nyílik az ajtó, minden rendben legyen!

(Pécs, 2015. december)*

* Gerzsenyi Sándor: *Fölfelé a hegyoldalon*
(Budapest: Jó Pásztor Alapítvány, 2012), 135. o.

TARTALOM

Előszó	5
Ajándék csizma	
<i>Életképek</i>	9
Életutam dióhéjban	9
Ajándék csizma	12
„Én ott látok egy angyalt!”	14
Háborús novella	17
„Mindig van miért hálát adni” (folytatás, illetve befejezés)	20
Add tovább!	22
Együtt – végig!	23
Schumann-dal – 1.	24
Schumann-dal – 2.	24
Oltárodon, Uram	25
Hatvanadik	26
Csillaghullás	28
Nincs válasz	29
„Örökké tart szeretete”	30
A vén diófa alatt	31
Kiléptél közülünk	33
Égő gyertya	33
Penuél	35
Pótolhatatlan veszteség	36
Nem akar tél lenni	38
Tovább! Talán... ..	39
Péntek esti csöndességem	40
Halld meg halk rebegésem!	43
Dávid dallamára	44
Párviadal	45
Füstölgő oltár	46
Ne hagyj magamra!	47

Tartalom

Türelem	48
Hála a gyógyulásért	49
Ha lehetne... ..	50
Éjszakai tárlatnézés	50
„Ama nemes harc”	52
Bandukolok előre	52
Maradj velem!	53
Csodavárás	54
Vén fa bújja	55
Hajótörésféle	56
„Ó! Mért ma nem!?”	58
Tavaszi vallomás	59
A túloldalon lefelé	61

Az ismét kiásott kutak völgye

<i>Hivatás és küldetés</i>	63
Táltos 63	
Hivatás – küldetés	64
Itt vagyok, engem küldj!	66
„Neveden szólítottalak”	67
Az ismét kiásott kutak völgye	68
Méltatlanul	72
Amikor „meglovasodtam”	73
Vázlatféle	77
„Mintegy tűzön keresztül”	78
Kit küldjek el?	78
Reznáció	79
Te vezess!	80

Angyalok a faluban

<i>Ünnep</i>	83
KARÁCSONY	83
Betlehem	83
„Három-ság”	84
Karácsonyi monológ	85
Szentesti ének	87
Így történt	88

Megszületett, és mi csodáljuk őt!	90
Angyalok a faluban	97
Jézus és a Szent Család	100
NAGYPÉNTEK	101
Keresztre feszített Isten	101
HÚSVÉT	116
„Amikor elmúlt a szombat...”	116
Az Emmausz-történet	117
Most már élek	120
PÜNKÖSD	120
Tűzeső	120
Gazdag Isten	121
Pünkösdnap i ima	122
Mennyei Vigaszunk!	123
ÉVVÁLTÁS	123
Jézussal indulunk!	123
Kegyelemből élünk	124
Újévi jó hír	125
Mindenkiért	125
Atyám, imádlak!	126
Krisztusi egység	126
Lépj előbbre!	127
Éles fordulat	128
Évváltás	129
A „puszta” szélén	130
Feszültségben	131
Bízzunk benne!	132
Örökkévalóság	132
ÚRVACSORA	133
Vendégségben – Nálad	133
Vegyétek és egyétek!	133

Tartalom

HÁLA	134
Zúgnak a kombájnok	134
Hálaadás	135
KÖSZÖNTÉS	137
Károli dicsérete	137
Üdvözet az újszülöttnek	138
Köszöntő vers Mártikának	139
Legyetek áldottak!	141
Mondjátok egymásnak	141
GYÜLEKEZETI ÉLET	142
Lámpás	142
Ízetlenül	143
Lépj be az ajtón!	143
Nem az ember erejével	144
Adomány-Pont	145
„Elmenvén”	146
Élő közösség	147
Helyzetkép	147
Könyörgünk épületekért	149
A király asztalának állandó vendége	
<i>Bibliai történetek</i>	151
Üres kert	151
Gedeon hősi tettei	152
Taposómalom	156
„Menj föl, kopasz, szállj az égbe!”	160
A király asztalának állandó vendége	167
Új korszak kezdete	176
„...Hogy lássák...”	177
Ha meghal is, él!	178
A magvető példázata	180
A két testvér	181
Az ott felejtett kőveder	183
Jézus gyógyít	185
Timeus fia mit látott?	186

Bartimeus	187
Egy sánta meggyógyul	187
Rabszolga testvér	190
Elbeszélésféle az ókorból	208

A huszonkilencedik

<i>Történetesek</i>	217
Lecke 217	
A huszonkilencedik	220
Úgy érzem, most már mehetek	224
Egy angyal hazaszállt	230
Nagyon „depi” vagyok!	231
Vasárnapi történet	232
Stoppos történetecske	237

Csúnya mese - egy szép tanulsággal

<i>Belépés csak fejlett humorérzéssel!</i>	241
Csúnya mese - egy szép tanulsággal	241
Papi békegyűlés	243
„Sokat mondó” hozzászólás	245
Kegyetlenül kegyesen	246
A mi falunk	252
Rigmus a teához	253
Bé-füred	256
Zongoraest után	256
Kérdez a kis unokám	258

Zárom soraim	261
<i>Amit az életemben értéknek tartottam és tartok</i> ..	261

Tartalom

Betűrendes címjegyzék

Add tovább!	22
Adomány-Pont	145
A huszonkilencedik	220
Ajándék csizma	12
A két testvér	181
A király asztalának állandó vendége	167
A magvető példázata	180
„Ama nemes harc”	52
A mi falunk	252
„Amikor elmúlt a szombat...”	116
Amikor „meglovasodtam”	73
Angyalok a faluban	97
A „puszta” szélén	130
A túloldalon lefelé	61
Atyám, imádlak!	126
A vén diófa alatt	31
Az Emmausz-történet	117
Az ismét kiásott kutak völgye	68
Az ott felejtett kőveder	183
Bandukolok előre	52
Bartimeus	187
Bé-füred	256
Betlehem	83
Bízunk benne!	132
Csillaghullás	28
Csodavárás	54
Csúnya mese - egy szép tanulsággal	241
Dávid dallamára	44
Égő gyertya	33
Egy angyal hazaszállt	230
Egy sánta meggyógyul	187

Együtt – végig!	23
Éjszakai tárlatnézés	50
Elbeszélésféle az ókorból	208
Éles fordulat	128
Életutam dióhéjban	9
„Elmenvén”	146
Élő közösség	147
„Én ott látok egy angyalt!”	14
Évváltás	129
Feszültségben	131
Füstölgő oltár	152
Gazdag Isten	121
Gedeon hősi tettei	152
Háborús novella	17
Hajótörésféle	56
Hálaadás	135
Hála a gyógyulásért	49
Ha lehetne... ..	50
Halld meg halk rebegésem!	43
Ha meghal is, él!	178
„Három-ság”	84
Hatvanadik	26
Helyzetkép	147
Hivatás – küldetés	64
„...Hogy lássák...”	177
Így történt	88
Itt vagyok, engem küldj!	66
Ízetlenül	143
Jézus és a Szent Család	100
Jézus gyógyít	185
Jézussal indulunk!	123

Karácsonyi monológ	85
Károli dicsérete	137
Kegyelemből élünk	124
Kegyetlenül kegyesen	246
Kérdez a kis unokám	258
Keresztre feszített Isten	101
Kiléptél közülünk	33
Kit küldjek el?	78
Krisztusi egység	126
Könyörgünk épületekért	149
Köszöntő vers Mártikának	139
Lámpás	142
Lecke	217
Legyetek áldottak!	141
Lépj be az ajtón!	143
Lépj előbbre!	127
Maradj velem!	53
Megszületett, és mi csodáljuk őt!	90
Méltatlanul	72
„Menj föl, kopasz, szállj az égbe!”	160
Mennyei Vigaszunk!	123
Mindenkiért	125
„Mindig van miért hálát adni” (folytatás, illetve befejezés)	20
„Mintegy tűzön keresztül”	78
Mondjátok egymásnak	141
Most már élek	120
Nagyon „depi” vagyok!	231
Ne hagyj magamra!	47
Nem akar tél lenni	38
Nem az ember erejével	144
„Neveden szólítottalak”	67
Nincs válasz	29

Oltárodon, Uram	25
„Ó! Mért ma nem!?”	58
„Örökké tart szeretete”	30
Örökkévalóság	132
Papi békegyűlés	243
Párviadal	45
Péntek esti csöndességem	40
Penuél	35
Pótolhatatlan veszteség	36
Pünkösdnapi ima	122
Rabszolga testvér	190
Reznáció	79
Rigmus a teához	253
Schumann-dal – 1.	24
Schumann-dal – 2.	24
„Sokat mondó” hozzászólás	245
Stoppós történetecske	237
Szentesti ének	87
Táltos	63
Taposómalom	156
Tavaszi vallomás	59
Te vezess!	80
Timeus fia mit látott?	186
Tovább! Talán... ..	39
Türelem	48
Tűzeső	120
Úgy érzem, most már mehetek	224
Újévi jó hír	125
Új korszak kezdete	176